

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 362 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 12 sierpnia 1937

Rok 32

Poznań, 11 sierpnia.

Czy wojna

Od dwóch ognisk wojennego września idzie poprzez świat cały ciągle rosnący niepokój. O tysiące mil odległe są od siebie te ogniska i krwawe wypadki rozgrywają się tam w zupełnie odmiennych warunkach geograficznych i politycznych. A jednak łączy je w jedną niejaką całość ta myśl niepokojąca, iż oba te ośrodki zapalne mogą, czy oddzielnie, czy jednocześnie doprowadzić do naruszenia pokoju światowego i do powszechnej wojny.

Z nateżoną więc uwagą śledzą wszyscy rozwój wypadków. Polityka jest przede wszystkim sztuką przewidywania. Politycy, mężowie stanu, rządzący państwami, muszą zatem starać się o to, aby trafnie przewidując przyszłość przygotować należycie swoje pozycje i poczynić kroki dla umocnienia swoich szans w rozgrywających się zdarzeniach.

Cokolwiek się zdarzyć może, coraz jaśniej ustala się we wszystkich państwach przekonanie o konieczności zbrojeń. Jesteśmy w pełnym okresie wyścigu zbrojeń na lądzie, na morzu i w powietrzu. W prasie fachowcy zestawiają stosunek sił między państwami i grupami państw, mogącymi spotkać się na froncie przyszłej walki. Różne polityczne i dyplomatyczne posunięcia oceniane bywają pod kątem widzenia ewentualnej wojny światowej. Argumenty natury wojennej skłoniły na przykład Belgię do proklamowania swej nowej neutralności, a stanowczy opór Anglii co do zwrotu Niemcom ich kolonii afrykańskich tłumaczy się koniecznością zapewnienia sobie bezpiecznej drogi okrężnej do Indji.

Skoro się przewiduje możliwość wojny powszechnej, to nader aktualnym staje się pytanie, czy wypadki w Hiszpanii i w Chinach mogą teraz doprowadzić do jej wybuchu.

W Hiszpanii, po załamaniu się sprawy nieinterwencji i kontroli międzynarodowej, w razie uznania przez szereg państw dotychczasowych przeciwników za strony wojujące wystąpić może kwestia neutralności, czy jawnego udziału jakiegoś państwa w wojnie hiszpańskiej. Otóż nie widzimy dziś takiego państwa, które by się ośmieliło jawnie z orężem w ręku stanąć po stronie rządu walenckiego. Że moskiewska międzynarodówka chciałaby w interesie rewolucji wszelkimi sposobami nie dopuścić do zwycięstwa narodowej Hiszpanii, to jasne. Moskiewska międzynarodówka nie jest jednak państwem, a trudnym jest do pomyślenia, ażeby Stalin chciał i mógł wciągnąć Rosję Sowiecką do jawnej wojny w Europie wiedząc, jakie to może pociągnąć następstwa zarówno na terenie Europy, jak i Azji.

A w Chinach? Pisaliśmy już o tym, w jakiej roli chce występować Japonia sadząc się na terytoriach dawnego cesarstwa chińskiego. Japończycy wy-

Walki o władzę w czerwonej Hiszpanii

Walka między rządem Negrina w Walencji a żywiołami anarchistycznymi w Barcelonie — Komuniści żądają dyktatoratu sowieckiego — Specjalna komisja karna — Odkryto cmentarze ofiar dyktatury Largo Caballero

Paryż. (PAT). Liczni korespondenci dzienników paryskich z Walencji i z Barcelony zapowiadają, iż czerwona Hiszpania stoi w przededniu decydującej rozgrywki wewnętrznej.

B. premier i przywódca lewicy Hiszpańskiej Partii Socjalistycznej Largo Caballero, usunięty od władzy na skutek presji komunistów, staje na czele koalicji elementów niezadowolonych z rządu Negrina, a złożonej z anarcho-syndykalistów, partii „trockistowskiej” tzw. P. O. U. M. (Partido Obrero de Unificacione Marxista) i młodzieży anarchistycznej.

Punktem wyjścia do tej kampanii jest ostatnie oświadczenie Largo Caballero, złożone na łamach dziennika francuskiego „Independance des Pyrenees Orientales”, w którym powiedział m. in.: „nie mogę zaakceptować bezlitosnych represyj, stosowanych bez żadnych podstaw, nie mogę zaakceptować nieżyczliwego stosunku rządu do poważnej części proletariatu hiszpańskiego”.

Słowa te są wyraźnym protestem przeciwko ostatniemu prześladowaniu przez rząd Negrina anarchistów i „trockistów” katalońskich, a przede wszystkim przeciw represjom, jakie przeprowadził w Barcelonie i całej Katalonii specjalny delegat Walencji, gen. Pozas.

Komuniści hiszpańscy, aby sparaliżować akcję anarchistów i „trockistów”, posłużyli się rządem Negrina, jako parawanem, a obecnie, gdy rząd ten już jest dostatecznie osłabiony, wysunęli hasło powołania dyktatoratu sowieckiego na wzór dyktatury moskiewskiej. Na czele tego dyktatoratu stanąłby tymczasowo Indalecio Prieto, któremu komuniści użyłobyby całkowicie poparcia, biorąc go w pewnego rodzaju kuratelę polityczną. Część wojska, a mianowicie generałowie Lister i Camesinos, poparli powyższe projekty.

Na wielkim wiecu, zorganizowanym przez partię komunistyczną w Walencji, gen. Camesinos po skrytykowaniu działalności rządu Negrina

stępują nie jako wrogowie, lecz jako „opiekunowie”, których zadaniem jest uchronić Chiny od niebezpieczeństwa moskiewskiego bolszewizmu i zapewnić panowanie rasy żółtej na terytoriach wschodniej Azji. To też wojna z Chinami nie leży wcale w planie Japonii. Natomiast opanowanie północnych Chin, które miało być przeprowadzone w sposób mniej więcej pokojowy, potrzebne jest Japonii ze względów strategicznych dla oparcia się o Rzekę Żółtą i uzyskania pozycji dogodnej w razie konfliktu z Rosją Sowiecką.

Przy przeprowadzaniu tej operacji Japończycy napotkali obecnie na silny opór Chin. Zdawałoby się, że formalna wojna chińsko-japońska jest nieuniknioną konsekwencją odbywających się walk. A jednak widzimy, że równoległe z walkami toczą się ciągle dyplomatyczne rokowania.

Więc czego chcą Chiny? Trudno na to odpowiedzieć, bo przecież Chiny są w anarchii, a centralny rząd nan-

wysunął wyraźnie postulat wprowadzenia dyktatoratu o nieograniczonych pełnomocnictwach.

Celem oczyszczenia terenu z anarchistów rząd Negrina przeprowadza nadal walkę z organizacjami anarcho-syndykalistycznymi i „trockistowskimi”.

W wyniku ostatniej konferencji, jaka miała miejsce w Barcelonie między przedstawicielami rządu walenckiego i katalońskiego, zawieszono obecnie w Barcelonie szereg syndykalistycznych organów prasowych, a w Geronie aresztowano przeszło 400 osób, oskarżonych o sympatie „trockistowskie”. Spośród tych aresztowanych większość skazano na długoletnie więzienia, a wielu nawet na śmierć.

W Lerida wykonano wyrok śmierci na komisarzu politycznym armii Marcial Mena, należącym do P. O. U. M., a oskarżonym o nawoływanie do rebelii. Charakterystycznym jest, iż oficjalne śledztwo, wszczęte przez

władze walenckie celem wykrycia tajemniczego przewodcy P. O. U. M., b. ambasadora Nina, nie dało żadnych rezultatów.

Prasa francuska publikuje w tej sprawie wyjaśnienie Trockiego, który pisze, iż „Nina został zamordowany przez policję, ponieważ walczył przeciwko machinacjom agentów biurokracji sowieckiej, kierujących obecnie polityką hiszpańską”.

W Vallirana i Sitges komisja śledcza wykryła dwa nielegalne cmentarze, gdzie grzebano szczątki wielu ofiar walk. Kości nie zdołano zidentyfikować. Istnieje przypuszczenie, że są to zwłoki ofiar z czasów czerwonej dyktatury Largo Caballero.

Paryż. (Tel. wł.) Dzisiejszy „Le Jour” przynosi z Barcelony wiadomość o zamachu na przywódcę Katalonii Companysa, który został na ulicy lekko raniony. Towarzyszący mu policjant został ciężko ranny.

Żyd pobił członka S. N. w Katowicach

Katowice. (AJS) Na ulicy Starowiejskiej doszło do zajścia, które wywołało wielkie wzburzenie.

W domu Wysockiego przy u. Starowiejskiej znajduje się lokal Stronnictwa Narodowego, a w bezpośrednim sąsiedztwie jest kilka składów żydowskich. Z niewyjaśnionych dotąd przyczyn Żyd Hesenfeld wszczął kłótnię z członkiem S. N. Czają.

Po krótkiej wymianie słów Hesenfeld porwał za kawał drzewa i ugodził nim w głowę Czają, który padł nieprzytomny na ziemię. Na ratunek jego pośpieszyli znajdujący się w pobliżu koledzy, którzy wnieśli nieprzytomnego do pobliskiego sklepu chrześcijańskiego i wezwali lekarza.

Hesenfeld mimo pościgu zbiegł i ukrył się.

Na wieść o pobiciu Polaka przez Żyda zebrał się momentalnie na ulicy

Starowiejskiej i przylegającej do niej ul. marsz. Piłsudskiego wielki tłum ludzi, wśród którego panowało wielkie podniecenie.

Przybyła na miejscu policja spisała protokół i wezwała zgromadzonych do rozejścia się.

Zwycięstwo Polaków

Vogelenzang. (PAT) Wielki dziennik haski „Haagsche Courant” zorganizował konkursy modeli samolotów i szybowców o mistrzostwo holandii. W drodze wyjątku do udziału w zawodach zaproszono Polaków. Pierwsze miejsce (mistrzostwo Holandii) w konkursie modeli samolotów zdobył Hoffman (Polska), 3 miejsce także Hoffman, 2 miejsce w konkursie modeli szybowców — Wosik (Polska).

możliwości są olbrzymie (około 70 milionów), rozporządzałyby w początkach kampanii armią nie wiele przewyższającą kadrę pokojową, tj. 500.000 ludzi.

Chiny nie są więc gotowe do podjęcia wojny na wielką skalę, a Japonia tej wojny nie chce. Rosja zaś, której istotnie grozi opanowanie północnych Chin przez Japonię, nie ośmieli się jeszcze wystąpić zbrojnie przeciwko państwu Wschodzącego Słońca.

Można więc zatem nie tracić jeszcze nadziei, iż dyplomacja przeważy i znajdzie drogę kompromisu. Chińczycy są cierpliwi i wiedzą, że Chiny, nawet pod panowaniem Japończyków, które nie może być wieczne, pozostaną Chinami. Porównują oni Japonię z bryłą granitu, a siebie z wielkim morzem piasku. Bryła może być rozsadzona, ale piasek zawsze pozostanie piaskiem.

Zdaje się, że ani wojna w Hiszpanii, ani walki chińsko-japońskie nie wywołają na razie wybuchu wojny światowej.

JOACHIM BARTOSZEWICZ

Koncentracja japońskich oddziałów wojska

Przed ofensywą na prowincję Czahar — Władze chińskie osławiają ludność z myślą o długiej wojnie — Oskarżenie Sowietów

Szanghaj. (ATE) Ostatnie doniesienia kwatery wojsk chińskich w Pao-Ting-Fu mówią o gwałtownych walkach na tym odcinku oraz mniejszych walkach w pobliżu Nankou i Jencing. Ponieważ jednocześnie wzduż linii kolejowej Pekin-Sujan odbywa się koncentracja japońskich oddziałów piechoty, kawalerii, broni pancernej oraz lotnictwa, należy się liczyć w bliskim terminie z ofensywą wojsk japońskich przeciwko prowincji Czahar.

Według innych doniesień jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia przybędzie do Chin Północnych pięta dywizja armii kwantuńskiej. Generał Nagaki, szef sztabu armii kwantuńskiej, przybył do Tientsinu. Dowództwo japońskie ma zgromadzić 14 dywizyj dla ochrony „ładu i porządku” w Chinach Północnych. Na czele wojsk japońskich stanie b. minister wojny gen. hr. Terauchi albo głównodowodzący wojskami w Korei gen. Koiso.

Szanghaj. (ATE) Do Pekinu zaczęły ostatnio napływać bardzo znaczne posiłki japońskie. Przybyły trzy nowe oddziały japońskie, każdy złożony ze wszystkich rodzajów broni. Część wojska pozostaje w mieście, część zaś kieruje się na południe i północno-zachód, na drogę kałgańską. Mieszkańcy Pekinu spodziewają się starcia tych oddziałów z siłami chińskimi, nacierającymi z Sujuan.

London. (PAT) Reuter donosi z Nankinu, iż wobec oświadczeń czynników japońskich, że Japonia nie wystąpi z inicjatywą rokowań dyplomatycznych, o ile Chiny nie zmienią swego

stanowiska — rząd chiński kontynuuje przygotowania wojenne.

Chińskie koła polityczne twierdzą, że warunki rządu nankińskiego zostały już wyraźnie sprecyzowane, podobnie jak pragnienie uniknięcia wojny. Należy teraz do ambasadora Kawagoe, aby przybył do Nankinu i wyraźnie oświadczył, czego pragnie Japonia. W przeciwnym wypadku Chiny mogą jedynie nadal przygotowywać się do wojny.

Wyżsi wojskowi chińscy szczegółowo omówili plan obrony na wypadek, gdyby Japonia odmówiła rokowań. Organizacja wojskowa Chin jest zasadniczo ukończona. Rząd chiński wyraża przekonanie, że nie będzie mógł tolerować ani długotrwałej okupacji obszaru Pekinu i Tientsinu przez Japończyków, ani tym bardziej inwazji do prowincji Czahar, Sujuan i Szansi.

Władze chińskie przygotowują ludność, aby oswoiła się z myślą, że wojna będzie długotrwała i że na początku działań wojennych niepowodzenia są bardzo prawdopodobne. Wyrażają jednakże nadzieję, że Chiny mogą wyjść z wojny zwycięsko, jeśli cały naród udzieli rządowi centralnemu poparcia we wszelkich okolicznościach.

Tientsin. (ATE) „United Press” donosi: Z japońskich kół rządowych wysunięto otwarcie oskarżenie ZSRR o czynne mieszanie się w sprawę konfliktu chińsko-japońskiego. Rzecznik władz japońskich w Tientsinie oświadczył, że do prowincji Czahar przybyło 200 oficerów sowieckich, aby zorganizować armię komunistyczną do walki przeciwko Japonii. Do tej samej prowincji przybyło również wielu agitatorów komunistycznych.

Niemcy wydalają dziennikarza angielskiego

Berlin. (PAT) Z oficjalnych kół donoszą, że rząd niemiecki zwrócił się do rządu brytyjskiego z prośbą o odwołanie w ciągu 4 dni korespondenta „Timesa” w Berlinie Normana Erbutta, w przeciwnym bowiem razie zostanie on wysiedlony.

Wydanie tego rodzaju zarządzenia okazało się koniecznym, ponieważ Norman Erbutt w ciągu szeregu lat wykonywał swe funkcje w duchu nieprzejaznym dla Niemiec, skutkiem czego nadużywał udzielonej mu gościnności.

London. (ATE) Prasa londyńska omawia w dalszym ciągu sprawę wydalenia trzech korespondentów pism niemieckich z Anglii oraz wydany przez władze niemieckie nakaz korespondentowi berlińskiemu „Timesa” opuszczenia Niemiec.

Dzienniki wskazują, że korespondenci pism niemieckich zostali wydaleny z Anglii z przyczyn nie pozostających

w związku z ich działalnością dziennikarską. „Manchester Guardian” podkreśla, że korespondent berliński „Timesa” Erbutt ma być wydalony za swą działalność zawodową.

Dziennik zaznacza, że rząd angielski nie zmieni swej decyzji w sprawie dziennikarzy niemieckich. Jeżeli korespondent „Timesa” będzie musiał opuścić Berlin, to redakcja „Timesa” nie wyznaczy następcy na jego stanowisko.

Berlin. (PAT) Jednocześnie z zapowiedzią represji przeciw korespondentowi „Timesa” tutejsze koła polityczne zapowiadają „ukrócenie działalności” szeregu innych korespondentów zagranicznych, którym zarzuca się nie tylko tendencyjną służbę sprawozdawczą, lecz i „ingerencję w niemiecką politykę wewnętrzną przez współpracę z nielojalnymi elementami”.

Nie wiadomo na razie, o których korespondentów chodziłoby w tym wypadku.

Mussolini w Messynie

Messyna. (PAT) Na jachtie „Aurora”, eskortowanym przez jednostki wojennej marynarki przybył do Messyny Mussolini, gdzie na placu muncypalnym wygłosił przemówienie.

Przypomniawszy na wstępie, że po raz ostatni bawił w Messynie 13 lat temu oraz podziękowawszy ludności za serdeczne powitanie, Mussolini podkreślił wielkie zasługi mieszkańców Sycylii, trzymających wysoko sztandar włoski na wybrzeżach Morza Śródziemnego oraz po drugiej stronie Atlantyku, gdzie doszli do najwyższych urzędów w wielkiej republice amerykańskiej.

Z kolei Mussolini zaznaczył, że niebawem wygłosi w Palermo, po zakończeniu manewrów, programową mowę polityczną. Obecnie jednak pragnąc usunąć pewne absurdalne alarmy, zaciemniające horyzont, stwierdza, że podróż jego na Sycylię posiada cele pokojowe i konstruktywne. Przybyłem tu — mówił Mussolini — aby stwierdzić to co zostało dokonane, a

zwłaszcza, aby zobaczyć to co będzie jeszcze robione w przyszłości.

Następnie zapewnił Mussolini, że ostatnie baraki pozostałe w Messynie po trzęsieniu ziemi, zostaną usunięte definitywnie dnia 28 października 1938 roku, w dniu, w którym zostanie również inaugurowany wielki dworzec lądowy i morski.

W zakończeniu Mussolini zapewnił ludność, iż rząd dotrzyma wszystkich swoich obietnic licząc na lojalność i wierność sycylijskiego społeczeństwa.

Rzym. (ATE) Na Sycylii odbędą się wielkie manewry armii włoskiej. Zakończeniem manewrów będzie, że armia atakując usiłując zdobyć Palermo, i w tym celu organizuje bazę do lądowania pod Mazzara del Vallo. Będzie to „armia czerwona”.

Druga „armia niebieska” ma nie dopuścić do okupacji wyspy przez czerwonych. W manewrach wezmą udział w znacznej mierze specjalne jednostki zmotoryzowane oraz lotnictwo.

O tron dla syna Alfonsa XIII

Paryż. (PAT) Prasa informuje, iż b. król hiszpański Alfons, rozwijający obecnie ożywioną akcję polityczną nie zamierza sam osobiście starać się o powrót na tron Hiszpanii, lecz jedynie przygotować grunt dla powołania na tron swego syna infanta Don Juana.

Infant don Juan, który swoje wykształcenie otrzymał w szkołach angielskich, uchodzi za człowieka o poglądach liberalnych. Jest on wielkim zwolennikiem sztuki, jak również doskonałym sportowcem. Z darami charakteru i umysłu łączy on również wdzięk osobisty i urodę.

Prasa francuska podkreśla, iż małżeństwo księcia Juana jest nadzwyczaj szczęśliwe. Matronka infanta od-

znaczać się ma również wielkimi zaletami, które mogłyby być pomocne w odbudowie tradycji monarchistycznej w Hiszpanii.

Wydalenie pastorów

Warszawa. (Tel. wł.) Władze administracyjne na Śląsku nakazały do 15 sierpnia opuścić granice Rzeczypospolitej trzem pastorom ewangelickiego kościoła unijnego, obywatelom niemieckim. Są to dr Schiller, Schneider oraz pastor Venzlaff z Pszczyny. Dalszych 6 pastorów obywateli niemieckich, którzy pełnią swoje obowiązki na polskim Górnym Śląsku, pozostawiono na razie na ich stanowiskach. (w)

Lot Moskwa — Nowy Jork

Moskwa. (PAT) We wtorek o godzinie 21 (czasu lokalnego) wystartował lotnik Lewoniewski do lotu Moskwa — Nowy Jork przez Biegun Północny.

O uszlupnienie Wisły

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach gospodarczych duże zainteresowanie wywołał projekt regulacji i uszlupnienia Wisły na odcinku od Krakowa do Torunia. Wykonanie tej wielkiej pracy, która ma kosztować około 100 milionów złotych przewidziane jest na lat 4. Możliwe jest powstanie konsorcjum prywatnego, które by się podjęło regulacji Wisły na warunkach uzyskania koncesji na pewien okres lat za prawo wyłącznej eksploatacji komunikacji, rybołówstwa itd. (w)

Zamknięcie szkół

Wilno. (ATE) Wileńskie Kuratorium Szkolne zawiadomiło zarząd litewskiego towarzystwa „Rytas” o zamknięciu dwóch szkół utrzymywanych przez towarzystwo w Dajnowie i Naniszkach pow. wileńsko-trockiego.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 11. 8. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była niejednolita.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. — większe odcinki — 61,—, natomiast ofiarowano drobne sztuki po 59,—; poza tym płacono za 4% premiiówki dolarowe 39,—.

W pożyczkach komunalnych obracano 4½% obligacjami m. Poznania z r. 1926 po 50,—, natomiast płacono za 4½% oblig. m. Poznania z 1927 r. oraz 1929 r. po 50,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 58,—, obracano zaś 4½% złotowymi listami zast. po 58,50 oraz 4% listami zastaw. konwert. po 51—50,50.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 105,— bez oddawców; akcjami H. Cegielski obracano po 25,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. większe odc. 61,— P.

5% państw. poz. konwers. drobne odc. 59,— O.

4% poz. prem. dol., seria III 39,— P.

4½% obl. m. Poznania z 1926 r. 50,— +

4½% obl. m. Poznania z 1927 r. 50,— P.

4½% oblig. m. Poznania z 1929 r. 50,— P.

4½% listy zast. złote w złocie przestępłowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 58,— O.

4½% złotowe listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 58,50 +

4% listy zast. konwert. ostepml. P. Z. K. 51—50,50 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Cegielski H. 25,— +

Tendencja niejednolita

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 11. 8. 1937 r.

STANDARTY: Pszenica 742 g/l.

Ceny orientacyjne:

Zyto nowe zdane do przemiału 21,25—21,50

Usposobienie spokojne. 28,50—29,25

Pszenica 28,50—29,25

Usposobienie stałe 17,50—18,00

Jęczmień 673—678 g/l. 17,50—18,00

Jęczmień 700—717 g/l. 18,50—19,75

Usposobienie słabe. 19,00—20,00

Owiec nowy 19,00—20,00

Maka żytnia gat. I 0-50% 31,25—31,75

Maka żytnia gat. I 0-65% 29,75—30,25

Maka żytnia gat. II 50-65% 22,75—23,25

Usposobienie spokojne. 47,25—47,75

Maka pszena gat. I wyc. 0-30% 48,25—48,75

Maka pszena gat. I-A 0-50% 41,25—41,75

Maka pszena gat. II 30-65% 38,25—38,75

Maka pszena gat. II-A 50-65% 34,25—34,75

Maka pszena gat. III 65-70% 32,25—32,75

Usposobienie spokojne. 16,50—17,00

Otreby żytnie stand. 17,75—18,00

Otreby pszenne grube stand. 17,00—17,25

Otreby psz. sr. przemiału stand. 15,50—16,50

Rzepak jęczmień 54,00—56,00

Gorzycza 33,00—35,00

Groch Wiktoria 29,00—25,00

Mak niebieski 65,00—68,00

Makuch lniany w tafłach 24,75—25,00

Makuch rzepak w tafłach 19,25—19,50

Makuch słon. w tafłach 42—43% 25,50—26,50

Śrut Soja 26,50—27,50

Słoma pszenna luzem 2,90—3,15

„ pszena prasowana 3,40—3,65

„ żytnia luzem 3,25—3,50

„ żytnia prasowana 4,00—4,25

„ owsiana luzem 3,30—3,55

„ owsiana prasowana 3,80—4,05

„ jęczmień luzem 3,00—3,25

„ jęczmień prasowany 3,50—3,75

Siano zwykłe luzem 5,85—6,35

„ zwykłe prasowane 6,50—7,00

„ nadnoteckie luzem 6,95—7,45

„ nadnoteckie prasowane 7,45—8,45

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3806,5 tonn. w tym żyta 1205 tonn., pszenicy 370 tonn., jęczmienia 210 tonn., owsa 125 tonn.

Powrót ks. metrop. Sapięhy

Warszawa. (Tel. wł.) Metropolita Sapięha wrócił do Krakowa po przeprowadzonej kuracji na Podkarpaciu. (w)

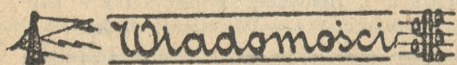
Konferencje biskupów

Berlin. (PAT) Tegoroczna konferencja biskupów katolickich Rzeszy w Fuldzie odbędzie się w dniach 23 do 27 sierpnia rb. W konferencji wzięć ma udział cały episkopat niemiecki.

Zmarł arcybiskup Sewilli

Paryż. (ATE) Z Sewilli donoszą: Zmarł arcybiskup Sewilli kardynał Eustachio Illundain y Esteban w 75 roku życia. Zmarły, który był wybitnym przedstawicielem episkopatu hiszpańskiego, był biskupem przez 3 lata, a kapelusze kardynalski otrzymał w dniu 30 marca 1925 roku.

Z jego śmiercią liczba kardynałów hiszpańskich spadła do trzech, a liczba nie - Włochów w Kolegium Kardynałskim do 28. Święte Kolegium liczy obecnie 65 członków.

Książę i księżna Kentu przybyli do Jugosławii, gdzie będą gośćmi księcia regenta Pawła i księżny Olgi.

*

Regent Horthy wraz z małżonką zamierza udać się samochodem w Alpy. Podróż ta posiadać będzie charakter prywatny.

*

Lord Nuffield, słynny konstruktor samochodowy i filantrop, ofiarował w tych dniach sumę 35 000 funtów szterlingów na instytucję dla ociemniałych. Ogólna suma ofiar Nuffielda przekracza 8 milionów f. szterl.

*

Prezydent Lebrun opuścił ma rodzinną miejscowość w Lotaryngii Mercy le Haute, aby udać się do Paryża. Następnie prezydent Lebrun uda się do historycznego zamku w Rambouillet, gdzie spędzi dalszy ciąg wakacji.

*

Łotewska Rada Ministrów postanowiła przedłużyć istniejący od 15 maja 1936 r. stan wyjątkowy na dalsze 6 miesięcy.

*

Po 7 dniach trwania egzaminów wstępnych do wojennych szkół w Leningradzie, okazało się, że przeszło 40 proc. kandydatów nie posiada dostatecznego przygotowania.

*

Komisariat oświaty w Moskwie wydał rozporządzenie o wprowadzeniu we wszystkich szkołach sowieckich nauki historii ZSRR, która od rewolucji październikowej nie była wykładana.

*

Utworzony został komitet francusko-argentyński, który zajmie się wzniesieniem w Buenos Aires pomnika Jana Mermoza i jego towarzyszy, którzy zgineli w falach Atlantyki

W trosce o uczelnie wschodnie

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego”)

Berlin, 10 sierpnia

Reformy w szkolnictwie wyższym Rzeszy, zaprowadzane za rządów narodowo-socjalistycznych, zmierzają ku różnym celom.

Jedne, jak np. obowiązkowa służba w kadrach „Arbeitsdienst”, mają wzbudzić ducha dyscypliny w młodej inteligencji niemieckiej, zarazem przesłać za wczasu element kandydacki, by tych, co nie nadają się do kariery umysłowej, wyłączyć jeszcze w okresie przygotowawczym, co m. i. najsilniej odbywa się wśród kandydatek na studentki. Reforma życia organizacyjnego młodzieży, a ściślej mówiąc likwidacja dawnego życia korporacyjnego, miała dać państwu większą kontrolę nad całokształtem ducha nie tylko zawodowego, ale i towarzyskiego.

Tych zaprowadzonych przez rządy hitlerowskie reform jest jeszcze więcej. Zajmiemy się dziś tą, która wymaga od studenta niemieckiego odbycia co najmniej jednego semestru na tzw. uczelniach „wschodnich”, — wymóg, będący jednym ze środków rządu Trzeciej Rzeszy ku ożywieniu niemieczyzny na ziemiach kresowych.

W urzędowym organie niemieckiej młodzieży akademickiej „Reichstudentenwerk” z początku roku ub. czytamy uzasadnienie wymogu studiów „wschodnich” dla studentów Rzeszy, które brzmi tak:

„Führer wskazał polityczną linię narodu na wschód, mówiąc, iż „wstrzymujemy odwieczny pęd Germanów na południe i zachód Europy i zwracamy wzrok na ziemię wschodnią”. W tym przeświadczeniu zaapelowała „Deutsche Studentenschaft” do każdego studenta niemieckiego, by co najmniej jeden semestr swoich studiów odbył na wyższej uczelni wschodu. Taki semestr — „Ostsemester” — nie ma być dlań semestrem w zwykłym tego słowa znaczeniu. „Ostsemester” ma być semestrem politycznym!”

Dodajmy dla pełności obrazu, że „Reichstudentenwerk” składał na łamach wspomnianego biuletynu rodzaj sprawozdania finansowego za wsparcie dla takich studentów, którym własne środki pieniężne nie pozwalały na odbycie owego „semestru wschodniego”. Np. w letnim semestrze r. 1935 uwzględniono 39 podań o wsparcie, przy czym przypadło 25 na Królewiec, 7 na Wrocław oraz 7 dla studentów z Rzeszy na politechnice w Gdańsku. Z owych petentów pochodziła przeważająca część, bo 33, z Niemiec południowych, czy zachodnich.

Ze ów „semestr wschodni” przyczynia się rzeczywiście do ożywienia studiów na wschodzie Rzeszy wnosząc tym samym do kresowych miast uniwersyteckich świeżą nutę niemieczyzny z głębi Rzeszy, przekonać się można z programu odnoszących wyższych uczelni, tudzież z statystyk uniwersyteckich, z których czerpiemy poniższe dane.

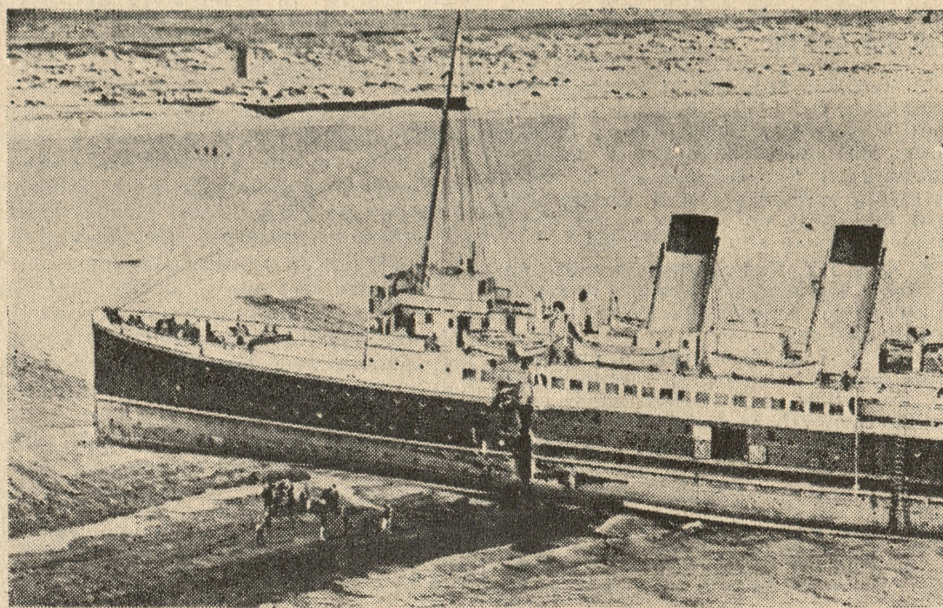
Wśród ogólnej liczby 23 szkół uniwersyteckich Rzeszy spostrzec nasamprzód można ogólny spadek szkolnictwa za rządów narodowo-socjalistycznych, stojący w związku z ogólną tendencją nowego państwa do ograniczenia roli nauki w życiu przeciętnego obywatela.

Gdy w semestrze letnim r. 1934 było studentów ogółem 71.000, spadła cyfra ta w roku następnym do 56.000, a w r. 1936 wynosiła 60.000. W związku z tym spadkiem ucierpiały także w absolutnych cyfrach uniwersytety „wschodnie”. Wszakże biorąc do ręki cyfry względne, zauważymy się da, iż stan rzeczy wygląda korzystniej na wschodzie, niż w reszcie Rzeszy. W Królewcu, Wrocławiu i w „Staatliche Akademie” w Brunszwercu studiowało w r. 1936 10,4 pct wszystkich niemieckich stu-

dentów osiągając w tymże roku rekordową cyfrę w porównaniu z latami poprzednimi.

Jeszcze silniej uwidatnia się wzrost studiów „wschodnich” na niemieckich politechnikach.

Ogółem liczy Rzesza 10 uczelni politechnicznych, z których jedna (Wrocław) leży na kresach. Wszakże dołączana była do zestawień niemieckich także politechnika gdańska, tak iż ogółem wypada 11 zakładów niemieckich tego typu.

Koło Dunkierki w kanale La Manche zderzył się belgijski statek „Prinzess Marie Jose” (2274 t) z angielskim statkiem „Clain Mc. Heil” (6111 t). Statek belgijski doznał tak silnych uszkodzeń, że dla uniknięcia zatonięcia, musiano go osadzić na mieliźnie. Na pokładzie statku znajdowało się 700 przeszło pasażerów.

Prawdziwa i nominalna konsolidacja

„Warsz. Dziennik Narodowy” zamieszcza uwagi zasadnicze następującej treści:

Mimo dwudziestu już prawie lat istnienia odrodzonego państwa polskiego, płytki jest nurt naszego życia politycznego. Wskazują na to dobitnie toczące się od kilku tygodni rozprawy w dziennikach polskich. Magia słowa zastania zupełnie treść istotną myśli i rzeczywistość życiową.

Bo proszę się rozejrzeć w tym, co piszą nasze dzienniki. Zagadnieniem głównym, które jest na wszelki sposób rozstrząsane jest tzw. „konsolidacja”. Czy należy się konsolidować? Kto z kim ma się konsolidować? Kto już gotów do konsolidacji, a kto się jeszcze waha? Kto już ze sztandarem w garści poszedł do kompromisu, lub pójsz zamierza?

Tak jakby przyszłość Polski zależała od tego tylko, czy owa „konsolidacja” dojdzie do skutku, jakby na owym „tak”, wypowiedzianym przez wszystkich zawisło wszystko.

Takie rozumowanie jest sensowne i zrozumiałe w umysłach ludzi obozu rządzącego. Bo pod „konsolidacją” rozumieją oni oddanie się tych wszystkich, którzy przeciwstawiali się ideologii, polityce i metodom postępowania tego obozu, pod jego komendę. Doprawdy jest rzeczą obojętną, jaką nazwę nosi, czy będzie nosiła organizacja, która w danym momencie reprezentuje obóz majowy. Nie o nazwę organizacji, nie o hasła przez nią rzucone, nie o takie czy inne nastroje i uczucia chodzi, lecz o politykę, gdy się myśli i mówi o przyszłości Polski.

Zamiast więc oddawać się owym nominalistycznym dyskusjom, zamiast podglądać innych, co myśla i co zamierzają, zamiast zgłaszać swoje „pretensje”, że i „my także i owszem”, lub legitymować się z dawności swych uczuć „konsolidacyjnych”, czy nie byłoby rzeczą pożyteczniejszą zająć się treścią naszego życia politycznego i naszą rzeczywistością życiową.

Jeśli była w Polsce od samego początku istnienia odrodzonego państwa walka z polityką ludzi, którzy w maju roku 1926 nadal ostatecznie ton i kierunek życia politycznemu w Polsce, to nie dla względów ubocznych, osobistych lub pozorów, lecz dlatego, że chodziło o treść, o istotę życia polskiego i o rzeczywistość polską.

Jeśli zaś kto się zastanowi nad tą rzeczywistością, to musi dojść do wniosku, że się w niej nic istotnego nie zmieniło. Bo nie są jeszcze zmia-

ną hasła, programy lub sposób przemawiania czy pisania.

W życiu wewnętrznym naszego kraju trwa nadal rozdziewek zupełny między rządzącymi a rządzonymi, wynikający nie tylko z tego, że obydwie strony rozmaitymi przemawiają językami, lecz przede wszystkim z tego, że obóz majowy postanowił jako zasadę odsunięcie sił społecznych od wpływu na życie państwowe i w ogóle publiczne. Nie tylko ograniczono prawa przedstawicielstwa narodowego, co w warunkach współczesnych można by jeszcze uzasadnić, lecz przez odpowiedni system wyborczy skasowano to przedstawicielstwo w ogóle. Boć nie masz chyba nikogo w Polsce, kto by uważał, że Sejm i Senat w ich postaci obecnej reprezentują społeczeństwo polskie. Ograniczono i pozbawiono treści samorząd terytorialny, ograniczono samorząd szkół wyższych. Zniszczono bogatą treść życia organizacji społecznych, zmuszając je albo do poniesienia wszelkiej działalności, albo też do zamienienia się w organy pomocnicze administracji.

Politykę zagraniczną usunięto spod kontroli opinii publicznej i otoczono mgłami tajemnicy, co jest powodem ciągłego zaniepokojenia opinii, czy polityka ta liczy się ze wskazaniami wynikającymi z należytego zrozumienia misji dziejowej Polski i naczelnych zadań narodu polskiego, wśród których na pierwszym miejscu stoi sprawa mocnego oparcia się o Bałtyk. Są zaś wystąpienia (gen. Górecki w Berlinie) i oznaki, które ten niepokój opinii publicznej podtrzymują i odwracają jej uwagę nawet od tego, co w polityce zewnętrznej jest dobre.

Jeśli zaś kolejno przejść w myśli wszystkie dziedziny życia naszego kraju, a więc sprawy wychowania, stosunek do mniejszości narodowych, zagadnienie żydowskie, sprawy gospodarcze i społeczne, zadania i oblicze duchowe armii narodowej, to trwa przeważnie dotychczasowa tradycyjna polityka.

Wreszcie w zakresie metod politycznych i moralności publicznej nie widzimy zmiany.

Oto są właściwe tematy, które oczekują na właściwą odpowiedź; oto rzeczywistość życiowa, która musi być kształtowana w sposób odpowiedni, jeśli Polska ma wyjść ze stanu barbarzyństwa, w jakim się jeszcze pod wieloma względami znajduje, i wejść na

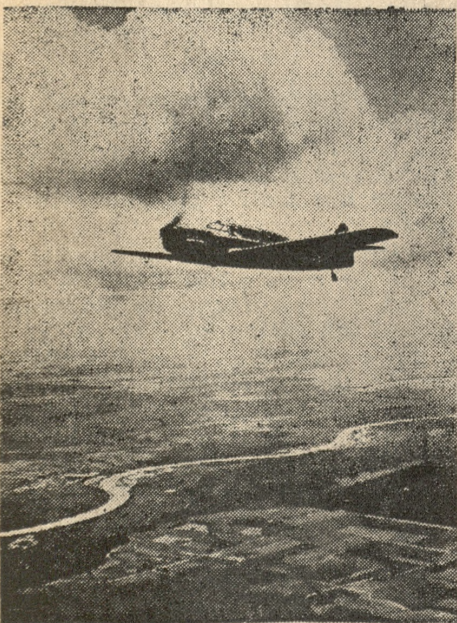
drogę prowadzącą ją do zajęcia odpowiedniego miejsca w Europie.

To wszystko wymaga podniesienia temperatury uczuciowej i napięcia woli, lecz przede wszystkim wielkiego wysiłku myśli i wielkiego nakładu pracy.

Nic też nie pomoże magia słów. Nie znajdziemy jednostki, która za nas poprowadzi politykę i dokona pracy, nie znajdziemy jakiegoś zaklęcia, które otworzy przed nami wrota do rajy politycznego. Ze smutkiem patrzymy na to, jak dwudziestoletnie doświadczenie mało nas nauczyło, jak wciąż jesteśmy skłonni do lenistwa i pozwalamy panować nad sobą magii słowa...

Dlatego wydaje się nam pozbawioną wszelkiej treści i wszelkiego sensu dyskusja o „konsolidacji”. Nie możemy nazwać konsolidacją planu polegającego na oddaniu się pod komendę tych, co złe politykę polską pojmowali i złymi państwem prowadzili drogami. Jeśli zaś chodzi o zjednoczenie Polaków w działaniu i w pracy, słowem w czynie, to pierwszym tego warunkiem jest świadomość całości celów, programu i metod polityki polskiej. Oto są tematy do dyskusji publicznej, a nie jałowe rozważania, których przedmiotem jest jakaś abstrakcyjna „konsolidacja”, która ma wzniesić w sercach polskich wiarę i entuzjazm, z których w tajemniczy sposób wyrośnie szczęśliwość powszechna.

B. L.

Z Berlina wystartował do lotu dokoła Europy niemiecki samolot podróżny, 4-osobowy — Messerschmitt — „Taifun”. Lot na próbę sprawności maszyny, która jest przewidziana jako maszyna cywilna. Trasa lotu mającego trwać 11 dni prowadzi z Berlina do Rygi, Helsinek, Oslo, Hamburga, Paryża, Mediolanu, Rzymu, Białogrodu, Warszawy i z powrotem do Berlina. Na zdjęciu „Taifun” w locie.

Jak już donosiliśmy, ub. niedzieli odbył się w Bielsku imponujący zjazd „Pracy Polskiej”, połączony z uroczystością poświęcenia sztandaru. Na zdjęciu nowo poświęcony sztandar „Pracy Polskiej” w Bielsku

Akcja komunistów przeciw Polsce

Akcja czerwonych podpalaczy, pozornie w ostatnich czasach przytłumiona, rozrasta się znów do niepokojących rozmiarów. Rozmiary te są tym bardziej niepokojące, że ostrze tej akcji skierowane zostało, decyzją Kominternu, przede wszystkim przeciwko Polsce.

Omawiając robotę komunistyczną „Goniec Warszawski” podaje następujące fakty:

„W chwili obecnej Komintern przeznaczył olbrzymie sumy pieniędzy na akcję wywrotową w Polsce. Śmiesznym byłoby dokładnie określić, jakie sumy wpłyną z kas moskiewskich czerwonych podpalaczy do kas ich ekspozytur zakonspirowanych w Polsce, jednakże faktem jest, że sumy te przewyższają znacznie budżety wszystkich wydatków europejskich, wyłączając Hiszpanię.

„Na przestrzeni ostatnich paru tygodni zlikwidowano z polecenia Kominternu 7 istniejących w Paryżu i drukujących bibułę dla Rzeszy drukarni niemieckich. Drukarnie te przystosowano do potrzeb polskiej pisowni i rozpoczęto w nich bezustannie druk bibuły, przeznaczonej tylko i wyłącznie na nielegalny kolportaż w Rzeczypospolitej.

„W sławnym St. Denis, którego burmistrzem był do niedawna głośny Doriot, uruchomiona została szkoła wojskowa, w której przygotowuje się specjalnie „fachowców” do dywersji w Polsce.

„Techniczne opracowanie planu akcji propagandowej na terenie Rzeczypospolitej, powierzył Komintern sławnemu Willy Munzenbergowi, któremu zapomniano i pijackie orgie, urządzone przez skromnego emigranta politycznego we własnym,

lukusowym pałacyku w Paryżu, i nie zliczenia się z kominternowych pieniędzy, i wiele innych przewin.”

Tyle „Goniec Warszawski”. Willy Munzenberg jest znanym agentem Ko-

minternu. Przez szereg lat pracował we Francji i postępy komunizmu, jakie tam można zaobserwować, są wynikiem jego roboty. Dziś ma kierować tą robotą w Polsce. Nie wolno nam zbagatelizować planów Kominternu. Bo gra, jaką prowadzi komuna, idzie o wielką stawkę.

Podejrzana spółka

Związek Strzelecki i Związek Nauczycielstwa Polskiego

W Warszawie odbył się zjazd Związku Strzeleckiego (Z. S.) Jak donosi „Gazeta Polska” — „celem zacieśnienia współpracy z nauczycielstwem zgrupowanym w Związku Nauczycielstwa Polskiego (Z. N. P.)”. Związek Strzelecki wraz z Z. N. P. ustaliły następującą deklarację:

1) Związek Strzelecki i Związek Nauczycielstwa Polskiego opierając się na tradycji wieloletniej współpracy i deklaracjach złożonych naczejemu wodzowi marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi, uznają wzajemną współpracę nad przysposobieniem młodzieży do obrony narodowej za wspólną sprawę obu organizacyj.

2) Z. S. i Z. N. P. doceniają szczególne znaczenie społecznego wysiłku w realizowaniu hasła przysposobienia narodu do obrony państwa.

3) Z. S. i Z. N. P. uznają przysposobienia młodzieży do służby obrony narodowej oraz walkę z analfabetyzmem wśród przedpoborowych za najpilniejsze zadania w zakresie pracy społecznej i wychowania obywatelskiego.

4) Z. S. i Z. N. P. wychodząc z założenia, że poziom szkoły i oświaty, a zarazem jej powszechność wpływa na stopień obronności państwa, uważają realizację postulatu powszechności nauczania publicznego i wysoko zorganizowanej szkoły powszechnej za podstawowy warunek należytego przysposobienia młodzieży do twórczej pracy obywatelskiej i ofiarnej służby narodowej.

Hasła tej deklaracji są niewątpliwie słuszne i piękne. Obawy jednak rodzi to, że ma je realizować znany ze swoich występów Związek Strzelecki wespół ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, którego antykościelne i i sprzyjające prądom lewicowym nastawienie jest powszechnie wiadome.

Czy taka „spółka” jest odpowiednia do przysposobienia młodzieży do obrony narodowej? Czy czasem nie zaszkodzi pięknej i obchodzącej cały naród idei?

Oby tylko nie usiłowano jej udzielić monopolu w tej dziedzinie!

Odkupienie statku „Lechistan”

Gdynia. (Tel. wł.) Polska flota handlowa jeszcze przed dwoma laty otrzymywała drobne tylko udziały w przewozach do portów Lewantu. Dzięki jednak celowej polityce „Żegluga Polskiej” obecnie zdołaliśmy na wielu liniach zdobyć stanowisko należne. Stał się z nami czynnikiem, z którym poważnie liczyć się musza cudzoziemskie linie okrętowe, chętnie czerpiące zyski z polskiego przewozu morskiego.

W roku 1936 „Żegluga Polska” wydzierżawiła dla linii lewantyńskiej dwa statki szwedzkie od „Svenska Orient Linjen”. Były to motorowce, które otrzymały nazwy „Lechistan” i „Lewant”. Statek „Lewant” po krótkim

czasie został przez „Żeglugę Polską” od Szwedów odkupiony. Obecnie „Żegluga” nabyła „Lechistan”.

Polska flota handlowa zyskuje więc nową poważną jednostkę, która już dotąd stanowiła poważną pozycję w obrotach „Żeglugi Polskiej”. Nabycie motorowca „Lechistan” jest dowodem umocnienia się polskiej bandery na tak ważnej morskiej arterii komunikacyjnej, jaką jest trasa z Gdyni do portów Bliskiego Wschodu.

Jak wiadomo, obok statków „Lewant” i „Lechistan” na linii tej w przyszłości kursować będą dwa dalsze frachtowce, których budowa niebawem zostanie rozpoczęta. (p)

Szympanse zbiegły z kliniki w Neapolu

Neapol. (PAT) Z jednej z tutaj im zobaczyć przynajmniej jedno ze zbiegłych zwierząt. Władze policyjne i służba ogrodu zoologicznego, która zorganizowała formalne polowanie na zbiegłe zwierzęta, są zdania, iż małpy nie opuszczają ogrodu.

W nocy czuwają specjalne posturki wokół parku.

Zarząd kliniki, z której zbiegły szympansy ocenia swe straty na bardzo poważną sumę. Dozorca winny niedopatrzania, został z kliniki niezwłocznie wydalony.

Tajemnicze zaginięcie tancerki

Paryż. (PAT) Prasa paryska coraz bardziej interesuje się tajemniczym zaginięciem młodej i pięknej tancerki amerykańskiej miss Jean Koven, która przybyła do Paryża wraz ze swą ciotką na Wystawę.

Tydzień temu tancerka zniknęła, po czym ciotka otrzymała wkrótce list, domagający się okupu w wysokości 500 dolarów, od którego uzależniono uwolnienie tancerki. Władze policyjne początkowo odniosły się do sprawy dość sceptycznie, przypuszczając, iż Jean Koven, którą przed tym widziano w towarzystwie przystojnych młodych ludzi, wyjechała gdzieś na prowincji z własnej woli. Jednakże przeszło tygodniowe poszukiwania nie dały rezultatu.

Młody człowiek, z którym widziano miss Koven przed jej zaginięciem, odnaleziony został w Bordeaux i, jak się okazało, nie ma on nic wspólnego z całą tą tajemniczą aferą. Jedynym śladem jakim w tej chwili rozporządza policja paryska, są czeki z książeczki czekowej, jaką posiadała przy sobie miss Koven w momencie zaginięcia, a które zostały puszczone w obieg w Paryżu w sklepie galanterijnym przez jakiegoś tajemniczego osobnika. Zaalarmowani brat i ojciec zaginionej

opuścili śpiesznie New Jork, udając się do Paryża.

Książęcy ślub

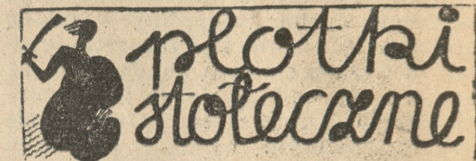
Tallin. (ATE) W miejscowości Tuuri odbył się ślub b. księcia pruskiego Ottomara z baronówną Kitty Taube. Książę Ottomar jest synem księżnej Joachimowej Albertowej Pruskiej z domu Stockhammer z jej pierwszego małżeństwa z p. Nostitz-Bąkowskim. Był on adoptowany przez swego ojczyma i uzyskał w ten sposób tytuł księcia pruskiego.

Film „Droga Powrotna”

Berlin. (ATE) Prasa niemiecka wyraża niezadowolenie z powodu przeróbki filmowej znanej powieści E. M. Remarque'a „Droga powrotna”, dokonanej staraniem amerykańskiej wytwórni filmowej „Universal”. „Angriff” atakuje z tego powodu ostro Amerykę Północną, twierdząc, że Ameryka wypowiedziała w 1917 roku Niemcom wojnę w interesie swych magnatów stalowych, węglowych i naftowych, 68.000 żołnierzy amerykańskich poległych na froncie zachodnim zginęło w interesach „królów konserw”.

Tg 21 083

10 sierpnia.

Z różnych stron napływają doniesienia o niedzielnym zjeździe krakowskim. Wszystkie relacje zbiegają się w jednym: zjazd nosił charakter odmienny, aniżeli dotychczasowe, odbyte za życia Piłsudskiego. Nieraz odnosiło się wrażenie, jakby chodziło o jego odbycie i — zamknięcie.

Pogoda nie była najgorsza. Wprawdzie po południu spadł mały, drobniutki deszczyk, ale „leguny” są naogół przywykłe do niewygód i nieraz w okopach przechodzili przez burzę. Dlaczego tak szybko odwołano pochód na Sowiniec i w ten sposób przyspieszono zakończenie zjazdu?

Deszczyk wprawdzie rosół trochę, ale na Sowiniec jest 11 km od centrum miasta, a taki marsz po rozbitej drodze nie jest wcale pociągający. Więc zaniechano projektu. A może wolano po dyskusji w czasie obiadów nie ryzykować skupienia się wszystkich? A gdyby ktoś wyskoczył z jakąś deklaracją — co by wtedy można uczynić?

*

Nie było podczas zjazdu takiego nastroju i takiego napięcia, jak dawnymi laty. Owe imponderabilia określa się u nas: „jakoś nie szło”...

Największymi owacjami obdarzano marszałka Śmigłego i premiera Składkowskiego, natomiast nie padł żaden okrzyk ani okłask pod adresem głównego komendanta Związku Legionistów, płka Koca.

Mundurów widziano mało. Olbrzymia większość maszerowała po cywilnemu. Reprezentowali już pokolenie starsze.

*

Po raz pierwszy zjazd był widownią żywej agitacji. Lewica legionowa kolportowała zapobiegliwie swoje wydawnictwa, a przede wszystkim „Czarno na białym” i „Front Robotniczy”. Rozdawano je bezpłatnie uczestnikom, którym także wpychano z prawa i z lewa rozmaite ulotki.

Były one bardzo znamienne. Drukowano je i bito na „Roneo”. Zjawiało się ich sporo; kilka było anonimowych. M. i. znajdowała się ulotka, wydana i podpisana przez gen. Roję, w której po zagmatwanych wywodach, gdzie wyznaczał sobie wybitną rolę w przyszłym układzie stosunków, rozdzielał już czołowe stanowiska.

A na ulicach, którymi przechodził pochód, uwagę przechodniów musiały na siebie ściągać rzucające się w oczy afisze na cześć Stronnictwa Narodowego, a i inne na cześć PPS.

Publiczność patrzyła na manifestacyjną pochód raczej w roli obserwatora.

*

Obiady spożywano po kołach pułkowych. Tam się rozwiązywały języki, tam padały głosy, tam — politykowano. Marszałek Śmigły oraz komendant główny Koc jedli z kolemkami I pułku legionów.

Wśród szarej rzeszy legionowej mówiono nie mało o tzw. Legionie Zasłużonych i wspomniano, ile kto posiada posad i jak płatnych.

Dużą wymianę zdań wywoływał projekt organizacji płka Koca. Nie można powiedzieć, żeby akcja „Ozonu” wywoływała entuzjazm. Raczej z tego, co np. mówiono podczas obiadu i w dyskusjach na IV kole, można by wnosić o czymś innym...

*

Teraz się przekonamy, czy lewica legionowa istotnie ma zamiar wystąpić czynnie: czy jest zdecydowana podjąć prace organizacyjne około stworzenia „frontu demokratycznego” razem z ugrupowaniami lewicowymi opozycyjnej. O ile się można zorientować w nastrojach, tendencje takie istnieją. Można się więc raczej spodziewać, że tak...

WARSZAWIANIN.

Długotrwałe, zaniedbane zaparcie stolca usuwa w krótkim czasie naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa**, stosowana codziennie w niewielkich ilościach, pobudza ona trawienie żołądkowe, wzmacnia wydzielanie się żółci i moczu, przyspiesza przemianę materii i odświeża krew.

Tg 21 340

Przed „Świętem Zwycięstwa” w Bydgoszczy

Bydgoszcz. W nadchodzącą niedzielę, dnia 15 sierpnia, jako w rocznicę wiekopomnego „Cudu nad Wisłą”, w rocznicę zwycięstwa narodu polskiego i armii polskiej nad barbarzyńskimi hordami Wschodu, odbędzie się w Bydgoszczy wielki zjazd Stronnictwa Narodowego z kilku okolicznych powiatów.

Udział w zjeździe w zasadzie biorą organizacyjne szeregi obozu narodowego z powiatów: bydgoskiego, inowrocławskiego, wyrzyskiego i szubińskiego.

Dowiadujemy się jednak, że również wybierają się na zjazd narodowy z powiatów wągrowieckiego oraz z najbliższych okolic Pomorza, jak spod Tucholi i Sępólna.

Wydalenie polskiego dziennikarza z Hiszpanii

„Goniec Warszawski” donosi:

„W ub. tygodniu został wydalony z Hiszpanii czerwonej red. Włodzimierz Popławski, korespondent „Dzien Porannego”. Przybył on do Walencji po raz wtóry i tam otrzymał rozkaz opuszczenia Hiszpanii w ciągu 24 godzin. Jako argument wysunięto treść korespondencji, ogłoszonej przez niego podczas pierwszej jego bytności w lutym i marcu rb. Korespondencje te, utrzymane w tonie raczej przychylnym dla rządu madryckiego, wskazywały na silny rozwój wpływów sowieckich na terenie Półwyspu Pirenejskiego.”

Znane jest lewicowe oblicze warszawskiego „Dziennika Porannego”. Zbytnią szczerą i gadatliwą red. Popławskiego nie podobały się widać czerwonym władzom.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO STAROLEKA

Zebrań plenarne w środę, 11 bm. o godz. 20 na sali „Polonia”.

KOŁO STARE MIASTO

Zebrań plenarne we czwartek, 12 bm. o godz. 20 w salce parafialnej na Śródcie (Dom Katolicki).

KOŁO DĘBIEC

Zebrań plenarne w piątek 13 o godz. 20 na sali p. Figla, ul. Świerczewska 6.

PRACA POLSKA

ODDZIAŁ TRAMWAJARZY

Zebrań plenarne oddziału odbędzie się dziś o godz. 19 w sali zebrań przy ulicy Św. Marcina 65. Obecność wszystkich członków konieczna.

FELIETON KULTURALNY

Psia i kocia dola w dawnych czasach

Napisał dr Alfred Brosig

DIES caniculares — dnie kanikularne, to okres największego gorąca, przypadający na dni od 23. lipca do 23. sierpnia. Zawdzięczają swoją nazwę małej i niewinnej gwiazdeczce na nieboskłonach, która nazywa się Syriusz, lecz otrzymała — nie wiem, dlaczego — nazwę: canioula, „psia gwiazda”. Tacy już są uczeni! Na wszystko, co im się nie podoba, wynajdują oni zaraz brzydkie, pogardliwe nazwy.

W szerszym zakresie stosują taką metodę botanicy, którzy określają gatunki i odmiany w przyrodzie, na wszystko, co niepozorne i skromne, mniej ładne i mniej szlachetne (często też niejadalne) od razu mają gotową nazwę: mianowicie przez bezceremonialne dodawanie przymiotnika „psi”. Czym zawiniły biedne psy, najlepsi przyjaciele człowieka, czym zasłużyły na taką pogardę? W nauce! A co dopiero w życiu codziennym, w mowie potocznej lub nawet wulgarniej?

„Dnie kanikularne” miały w dawnym Poznaniu szczególne znaczenie dla rodu psiego, bowiem w tych dniach zabijano bezlitośnie psy na ulicach miasta.

„Obwieszczenia” w Gazecie Prus Południowych z lat 1793 i 1799 dadzą nam potrzebne tu wyjaśnienia i uzupełnią naszą wiedzę o ówczesnych poznańskich „psich dniach”.

„Gdy mimo rozmaitych przestróg nieporządkom i uszkodzeniom pochodzącym z włóczących się psów dotad zupełnie i dostatecznie nie podobna było zapobiedz, tedy na nowo publiczności tutejszej podaje się do wiadomości urządzenie, aby wszystkie psy bez względu na wzrost, gatunek, lub przeznaczenie ich w domach zatrzymane zostały i aby nikt włóczyć się psom swoim po ulicy niepozwał, gatunki zaś psów niebezpiecznych i gryźliwych powinny we dnie, pokąd domy otwarte są, tak na łańcuchach bydź trzymane, aby wchód do domów wolny i bezpieczny został, w nocy zaś tylko w takich podwórzach spuszczone bydź mają, gdzie niepodobno im się na ulicę dostać; właściciel oraz każdy pilne powinien mieć oko na to, aby takowym psom wody dostatecznie dodawano, gdyż niedostatek wody częstokroć przyczyną jest wściekliwości. Ktoby mimo tego urządzenia psom swoim wolno zwłaszcza po nocach włóczyć dozwolił takowy (oprócz zabrania tych włóczących się psów przez parobków mistrzowskich) jeszcze i w miarę przypadłego jakiego uszkodzenia bez względu na osobę podług praw karany zostanie”.

Obwieszczenie drugie brzmi:

„Gdy postrzeżono, iż ludziom mistrzowskim w chwytaniu włóczących się bez znaków psów, zwłaszcza z strony młodzieży, przez laianie za nimi, i wrzawę niemniej jako i odwoływanie psów, rozmaite przeskody czynione bywają, i gdy bezprawność ta sprzeciwia się zamierzonemu celowi, aby miasto było oczyszczone z tak wielkiego mnożstwa psów luźnych, wyżywienia regularnego niemających, a tym samym wścieczeniu się najbardziej wystawionych i jak straszliwe już przykłady dowodzą dla ludzi równie jako i zwierząt jak największego niebezpieczeństwa przyczyną będących, tedy wszystkim rodzicom i gospodarzom, którzy bezprawnie takowe, im samym zarzut czyniące, dzieciom swoim albo ich pieczy poleconym, natychmiast nie zakazują niniejszym obwieszczeniem dla przestrogi podaje się do wiadomości, iż nietylko tym sposobem nieprzyстойne i bezprawnie postępująca sobie młodzież chwytana i podług prawa karana zostanie; ale oraz i osobno jeszcze onychże rodzice i gospodarze lub państwo, za to do odpowiedzi pociągani będą. Przytym zaś mistrzowi oraz zlecono, aby ludzi swoich tylko do godziny 8 zrana końcem chwytania psów wysyłał”.

*

Jak łatwo można zrozumieć, pociągaly owe dni „łepienia psów” dużo ofiar. Wertując kartki starej poznańskiej gazety z tych czasów natrafiamy co chwila na inseraty, w których właściciele i właścicielki psów obiecują nagrody tym, którzy oddadzą zguby lub doniosą o ich miejscu pobytu. A co jest ciekawym znamięm mody, że co drugi zaginiony pies, to „mops” albo „mopsik”, raz „młody, żółtawy”, raz „tłusty i szary na grzbiecie”. Czytamy m. i. taki oto inserat:

„Przed kilku dniami zaginął szary mops, średniej wielkości; poznać można go

od razu po tym, że język wywiesza on zwykle z lewej strony pyska. Kto go odda pod Nrem 44 na Starym Rynku, otrzyma odpowiednio wynagrodzenie”.

Dzisiaj w ogóle nie widać mopsów! Wyszły one z mody, ustępując miejsce innym kolegom, najpierw pudlom, potem szpicom, wreszcie buldogom angielskim i pekińczykom. Czy mopsi ród wyginał? O tym myślałem, kiedyś widział kilka dni temu w jednym z poznańskich domów mopsa — z gipsu. Stał tam na pianinie pomiędzy fotografiami i innymi gratami („Gruss aus Warmbrunn”): pomalowany na żółtawy kolor, poobtlukiwany już ze wszystkich stron, lecz pysk miał jeszcze czarny. Poznałem od razu starego znajomego, należącego do serii gipsowych mopsów, sprzedawanych kiedyś na terenie Wielkopolski przez włoskich handlarzy i fabrykantów gipsowych figur.

*

Władza miejska w Poznaniu urządziła co roku „polowania” na psy bezdomne i bezpańskie, by przeciwdziałać rozszerzającej się właśnie w okresie letnim wścieklicznie wśród psów. Miała ona najlepsze intencje. Możemy najwyżej ubolewać nad formą tego rodzaju brutalnych imprez, lecz i w tym wypadku musimy wziąć pod uwagę czasy, w których one miały miejsce. A jakie to były czasy, o tym dowie się czytelnik z następującej historii, przekazanej nam w rękopiśmiennej kronice miasta Poznania, przechowywanej w ratuszowej bibliotece radzieckiej.

Zył wtedy w Poznaniu „geniusz wszechstronny”, Andrzej Masłowski (1766 — 1828), rodem z Chojnic na Pomorzu, zegarmistrz z zawodu, uczeń poznańskiego zegarmistrza Jana Karola Bachmanna. Że ten to zegarmistrz zajmował się konstruowaniem „maszyny latającej”, wymieniany tylko mimochodem, albowiem w literaturze i

pamiętnikach tych czasów roi się od ludzi, którzy zaprzatali sobie głowę próbami konstrukcji latawców i samolotów. Idea latania w przestworzach za pomocą maszyny była wtedy jednym z najpopularniejszych, najmłodniejszych problemów oczywiście obok nieśmiertelnego problemu „perpetuum mobile”.

Na zupełnie innym polu zdobył sobie „wynałazca” Masłowski laury: w dziedzinie mechaniki i akustyki, jako wynałazca i konstruktor instrumentów muzycznych.

Otóż ów Masłowski, który majstrował w zegarkach i naprawiał — jako miejski zegarmistrz — zegar ratuszowy, był człowiekiem bardzo muzykalnym; występował jako wiolonczelista publicznie lub na koncertach, na które zapraszał grono swych znajomych. Ponoć zapraszano go dosyć często na wieczory muzyki kameralnej do pałacu namiestnika ks. Radziwiłła, gdzie grywał jako drugi skrzypek. Dalej czytamy, że wynałazł Masłowski nie tylko sporo ulepszeń w dziedzinie mechaniki zegarmistrzowskiej (jak np. „pływająca sekunda”, „Sekunden - Mort - Uhr”, dalej jakiś zegar nocny kurantowy, lecz także nowe instrumenty muzyczne. Na jednym z takich instrumentów, przez berlińską akademię nazwanym „Coclisson” grał nawet przed królem pruskim Fryderykiem Wilhelmem III i całym dworem; dumny wrócił do Poznania z nagrodą tysiąc talarów w sakiewce, wręczonej mu przez króla.

Sława jego jako wynałazcy instrumentów muzycznych była wtedy powszechna w Poznańskim. Wieść o jego zdolnościach dotarła także do ziemianina Modlibowskiego. Zaprosił on Masłowskiego do swego majątku, Puszczykowa pod Racotem, by użyć jego wynałazczość do przygotowywania jakiegoś „żartu karnawałowego”.

DOBRE DOBRANE MYDŁO - to Tajemnica Urody i Zdrowia! Przetłuszczone mydła M. MALINOWSKIEGO

wyrobiane na podstawach naukowych w wielu odmianach, począwszy od mydeł toaletowych i mydeł dla dzieci, a kończąc na mydłach leczniczych pozwalają każdemu dobrać sobie mydło takie, jakie najlepiej odpowiada właściwościom jego cery lub wskazanom lekarskim. Badane klinicznie, zalecane przez powagi lekarskie. WARSZAWA, UL. CHMIELNA 4. Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

FAKTY i OCENY

Plotki o Stronictwie Narodowym

„Warszawski Dziennik Narodowy” zamieszcza następujące oświadczenie:

„Jesteśmy upoważnieni do stwierdzenia, że wiadomości, rozśiewane przez żądaną sensacyjną prasę o rzekomym przejeździe przez R. Dmowski do Bydgoszczy są pozbawione wszelkich podstaw. „Prez. R. Dmowski bawi, jak wiadomo, na wyczasach w Kosowie i nie zamierzał ani też nie zamierza w najbliższym czasie wyjeżdżać z Kosowa. „Równocześnie stwierdzamy, że wszystkie pogłoski, łączące politykę Stronictwa Narodowego czy to z „Frontem Morges”, czy to z innymi ugrupowaniami politycznymi, należą do kategorii plotkarskich zmyśleń. Komunikat ten powinien położyć kres plotkom, które rozsiewają przeciwnicy obozu narodowego. Społeczeństwo zresztą traktowało te plotki tak, jak na to zasługiwali ich siewcy.

Sprawa „Obrony Ludu”

Za prasą „sanacyjną” podaliśmy zastrzeżeniami wiadomość, jakoby władze zawiesiły toruńską „Obronę Ludu”, organ NPR. Obecnie „Goniec Warszawski” takie przynosi w tej sprawie szczegóły:

„We wtorek zrana władze bezpieczeństwa dokonały zajęcia po raz trzeci i czwarty numeru 94 „Obrony Ludu”, pisma wychodzącego trzy razy tygodniowo, a będącego organem Narodowej Partii Robotniczej. Gmach Drukarni Robotniczej, w której znajduje się wydawnictwo tego pisma przy ul. Legionów 29, jest obstawiony przez policję, a wszelkie paczki i druki, wysyłane z lokalu, są poddawane kontroli. „Zajęty numer „Obrony Ludu” miał się ukazać faktycznie w miniony czwartek i od tego czasu nie mógł być wydany. „We wtorek zrana interweniowali u wicejowody pomorskiego b. poseł Leśniewski i prezes związku zawodowego pracowników rolnych Ratajczak, obaj działacze ruchu zawodowego z Poznania.”

Nie idzie tu zatem, jak się zdaje, o zawieszenie pisma. Nie ukazuje się ono zapewne ze względu na stałe zajęcia jego numerów. Sprawa czeka na bliższe jej wyjaśnienie.

Wszystkiemu winna niania

Prezes Akademii Literatury p. Wacław Sieroszewski nadesłał do „Gazety Polskiej” taki oto list:

„Szanowny Panie Redaktorze. „Uprzejmie proszę o umieszczenie w pańskiej poczytnej gazecie następującego wyjaśnienia: „W Nr. Nr. 169 i 171 „Orędownika” z 26 i 29 lipca 1937 r. p. T. Z. Hernes zarzucił mi „plagiat” z Grimma, popełniony w moich „Bajkach”, mianowicie w opowiadaniu „Inwalidzi”. Na dowód tego przytacza niemieckie ustępy zapożyczone, rzekomo, przeze mnie u niemieckiego bajkopisarza.

„Otóż muszę zaznaczyć, że po niemiecku nie umiem, że Grimma nawet po polsku nie czytałem, że za tematy do moich opowiadań posłużyły mi słyszane w dzieciństwie bajki od niańki oraz wiejskich chłopaków, czestych towarzyszy zabaw. „Wiadomo, że te same baśnie ludowe rozpowszechnione są wśród wszystkich niemal narodów, np. tak popularne bajki o Czerwonym Kapturku, Śpiącej Królewnie, Czterdziestu rozbójnikach itd. „Ukazują się one raz po raz w nowym opracowaniu u nas i za granicą. Nie uważam, aby je można było traktować jako plagiaty. „Łączę wyrazy poważania Wacław Sieroszewski. „Truskawiec, 7 sierpnia 1937 r.”

„Czas” przytacza ten list i zaopatrzuje go następującą uwagą:

„Wszystkiemu zatem winna niania, która małego Wacusia nie uprzedziła o autorstwie bajeczki. Teraz prezes Akademii Literatury musi się tłumaczyć z zarzutu popełnienia plagiatu. Z pewnością nie codziennie zjawisko, możliwe chyba tylko w P. A. L. u.”

Oby tylko z innymi bajkami p. Sieroszewskiego nie było tak jak z opowiadaniem „Inwalidzi”.

ng 47 822

Masłowski, wielki dowcipniś, miał od razu genialny pomysł i plan gotowy. Udał się do wioski i kazał stolarzowi zbić dużą podłużną skrzynię, wewnątrz podzieloną na małe komórki. Gdy skrzynia była gotowa kazał z pałacu i wioski wyłapać wszystkie koty. Umieścił je według starszeństwa i płci w owych komórkach, ogony zaś wszystkich kotów „pomysłowo” przymocował tak, że stały one w kontakcie z klawiszami umieszczonymi zewnątrz skrzyni; gwoździe połączone z klawiszami w ten sposób, że uderzenie w klawisz powodowało uklucie kociego ogona.

Wieczorem, gdy całe towarzystwo karnawałowe było zebrane, wniesiono do wielkiego salonu „najnowszy wynalazek sztukmistrza Imię Pana Masłowskiego”. „Mistrz” Masłowski zagrał na swym instrumencie kilka pieśni najprawdziwszej „kociej muzyki” ku wielkiej zabawie i ucieście towarzystwa.

Nie na tym koniec. Po koncercie, który „udał się znakomicie”, dwóch służących wyniosło „instrument muzyczny z żywymi strunami” na podwórze, gdzie już poprzednio zebrano wszystkie psy i kundły z całej wioski. Uwolniono z więzienia biedne zbolełe kotki i kocury, lecz równocześnie puszczone całą zgrają obrzydliwych psów. Zaczęła się gonitwa na śmierć i życie. Psy z wielkim ujadaniem zaczęły gonić koty po podwórzu i wiejskiej drodze. Towarzystwo ubawiło się tym „biegiem naprzetał” nie mniej niż koncertem.

Nikt nie zaprotestował wówczas przeciwko takiej brutalności i nikt też nie przysłał Masłowskiemu żadnego mandatu karnego za znęcanie się nad zwierzętami.

Dr Alfred Brosig

Przy rozpoczynającym się zwapnieniu naczyń, stosowanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa (rano jedna szklanka) prowadzi do regularnego wypróżnienia, do szybkiego odkażenia przewodu pokarmowego oraz obniża wysokie ciśnienie krwi. Zalecana przez lekarzy. Tg 21 341

Kto nie zna Bodka ?

Podczas niedzielnego zjazdu legionistów w Krakowie kolportowano szereg pism i ulotek. M. i. licznie kolportowany był organ płka Sławka „Jutro Pracy”. W piśmie tym ukazały się sylwetki różnych działaczy „sanacyjnych”. Bardzo charakterystyczna jest sylwetka zatytułowana „Bodek”.

„Któż nie zna Bodka? Iluż z nim jest na ty. Bodek jest czarujący, poluje, gra, foksaluje, redaguje, inspiruje, szermuje, w ogóle wawrzynem okryte cudo, ale wiadomo zbyt facygować się nie lubi. Bodek to potega. Wie kiedy i z kim jechać do Zakopanego, wie kiedy i jaki komunikat puścić w prasie, wie jak się ustawić do aparatu, nie lubi ruchu, ale ma Ruch, nie lubi czerwonych, ale ma prasę czerwoną, ma współczesną, ma Polskę, ma wreszcie pozycję w Sejmie, ale bardzo słabą. Tutaj potega trzeszczy. Nie poznali się na nim poslowie, zła ordynacja, intryga Sławka.

„Bodek znikł. Sesja wawelska, sesja śląska, a Bodka nie ma. miejsce czarującego Bodzia puste, prasa osierocona, nie wie, co pisać, jakoś blade i pusto w Polsce! Bodzia nie widać. Podobno w Berlinie, Londynie i czort wie gdzie, tylko nie u nas, nie w Warszawie, a tu przecież dzieją się sprawy poważne, a tu ze wszystkich stron daje się słyszeć pełne rozpaczy wołanie: „Wróć, Bodziu, wróć!” Czerwoniaci nie wiedzą co pisać, mężowie sławni potrzebują rady.”

Nie trudno się domyśleć, że chodzi tu o postać Bogusława Miedzińskiego. Skąd raptem ten atak? Za co te porachunki?

Jeszcze jeden przyczynek do dekompozycji w obozie „sanacyjnym”.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Klary p. Hilarii m. | Hipolita m.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Sławy bl. | Rosława

Słońca: wschód 4.29, zachód 19.26
 Długość dnia 14 godzin 57 minut
Księżyc: wschód 11.44, zachód 21.09
 Faza: 6 dzień po nowiu

Sierpień
12
 Czwartek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Posłańcy: 15-60 i 28-36
 Posażki taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeź. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świetokrz. 19-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wilecki 6-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Pocz. biuro zleceń: 49-28. Zegarynia: 07. Centr. międzym.: 60. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

Warcie poziom: -0,41 m. temper.: + 21,8

NOCNE DYŻURY APTEK
 Śródmieście: Apt. pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75; — Apt. pod Eskulapem, plac Wolności 13; — Apt. dra Leona Kierzyńskiego, ulica Pierackiego 14; — Apt. na Chwaliszewie, ul. Chwaliszewo 76; — Apt. przy Grobli, ul. Wielkie Garbary 41; — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47; — Wilda: Apt. Fortuna, ul. Górna Wilda 96; — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — Debiec: Apt. Debiecka, ul. Debiecka 6; — Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — Staroleka: Apt. miejscowa przy ul. Starolekiej 83.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty
 Dnia 11 sierpnia 1927 r.
 Wysoki stan wody we Warcie był niezwykle korzystny dla transportów. W porcie stało 40 berlinek.

W Wielkopolsce przed 100 laty
 Dnia 11 sierpnia 1837 r.
 W Mogilnie ukończono budowę gmachu sądu ziemsko-miejskiego.

KRONIKA KOŚCIELNA
 — * **Post ścisły.** W niedzielę, dnia 15 bm. obchodzi Kościół Katolicki uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny. W wigilię święta w sobotę 14 bm. obowiązuje post ścisły. (rf)

— * **Wizytacja kanoniczna dekanatu wronieckiego.** J. E. ks. biskup Dymek dokona wizytacji kanonicznej w następujących parafiach dekanatu wronieckiego: 26—27 bm. Ostroróg; 27—28 bm. Psarskie, Zajazdkowo; 28—30 bm. Wronki; 30—31 bm. Biedrowo; 1 września Chojno; 1—2 września Chrzypsko Wielkie; 2—3 września Lutom, Łęże; 3—4 września Sieraków; 5—6 września Kwilez, Mościewo; 6—7 września Kamionna, 7—9 września Międzybódz.

OSOBISTE
 — * **Srebrne gody** obchodzą w dniu dzisiejszym pp. Stanisław i Pelagia z d. Stachowiak Lewandowscy. Oboje Jubilatki od lat przedwojennych pracują w Sokole, a także cztery synowie należą do szeregów sokolich. Jubilatkom z okazji ich uroczystości składamy serdeczne życzenia, by doczekały się w czerstwym zdrowiu Godów Złotych!

PODZIĘKOWANIA
 — * **Wenta niedzielna** Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia parafii archikatedralnej na Szlagu cieszyła się wielką frekwencją publiczności i przysporzyła mnogo grosza na złagodzenie nędzy w najstarszej dzielnicy naszego miasta. Przy tej okazji zarząd Stowarzyszenia wyraża serdeczne podziękowanie obywatelstwu oraz wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób do uświetnienia wenty się przyczynili, w szczególności kupiectwu za okazaną życzliwość oraz instytucjom i prasie za stałe poparcie akcji charytatywnej na terenie parafii archikatedralnej.

WIECZORY I KONCERTY
 — * **Doraźna zmiana koncertów Orkiestry Symfonicznej.** Z powodu przyjazdu wycieczki zagranicznej, która zwiedzi dziś palmiarnię, Orkiestra Symfoniczna koncertować będzie dzisiaj w środę w Parku Wilsona od godz. 20.
 Następnym koncertem jutro w czwartek również o godz. 20 w Parku Wilsona. o)

ZEBRANIA, ZJAZDY
 — * **Zebrańie protestacyjne zawodu fotograficznego.** Zawód fotograficzny czuje się zagrożony w swym bycie silnie rozwijającą się nielegalną konkurencją oraz wysuwaniem przez pewne czynniki projekcje nowelizacji prawa przemysłowego. W myśl tego projektu rzemiosło fotograficzne miało być zaliczone do wolnych zawodów.
 W związku z niebezpieczeństwem, jakie zagraża egzystencji zawodu fotograficznego, Wielkopolski Związek Rzemieślników Chrześcijan i Cech Fotografów Wojew. Poznańskiego zwołuje wielkie zebrańie protestacyjne, które się odbędzie w czwartek 12 bm. o godz. 11 w sali cechowej Domu Rzemieślniczego, przy ul. Fr. Ratajczaka 21. Na zebrańie to przybywają przedstawiciele władz i delegaci cechów fotograficznych. Do udziału uprawnieni są fotografowie z wojew. Poznańskiego, posiadający karty rzemieślnicze.

Szczegóły strasznego pożaru

Dwóch strażaków odniosło obrażenia

Jak już donosiliśmy we wydaniu porannym we Wągrówcu wybuchł zabudowaniach „Młynów i Tartaków Wągrowieckich”, największym na

Budynek młyna w kilka minut po wybuchu ognia.

miejsu i czysto polskim przedsiębiorstwie przemysłowo-handlowym pożar, który na samym początku nie miał jeszcze zbyt wielkich rozmiarów.

Mianowicie zajęła się wytwórnia płatków owsianych i luszczarnia grochu. Ulatniały się z ostatniego piętra stosunkowo małe kłęby dymu. Natychmiast zaalarmowano miejscową straż pożarną, która niebawem stanęła gotowa do akcji. Wszystkie próby zlokalizowania pożaru spęły na niczym, gdyż od wewnątrz nastąpiło kilka wybuchów i pożar szybko się rozprzestrzenił. Niebawem też zagrożone zostały przyległe budynki przed-

siębiorstwa i olbrzymie zapasy drewna.

W tym stanie rzeczy wezwano telefonicznie bliższe i dalsze autopogotowia przeciwpożarowe, a także straż pożarną całego powiatu wągrowieckiego z przyrządem ręcznym. Wyteżona akcja przeciwpożarowa dała te pomysłne wyniki, że nie mogły się zająć przyległe budynki. Mimo to spłonął budynek, o którym mowa na wstępie, wraz wszystkimi zapasami i maszynami najnowszej konstrukcji.

W czasie akcji dwóch strażaków odniosło obrażenia. Strażaka Stanisława Wabicha z Wągrówca odstawiono do miejscowego szpitala.

Władze prowadzą energiczne dochodzenia celem ustalenia dokładnych przyczyn pożaru. Nadmieniamy, że przedsiębiorstwo było ubezpieczone.

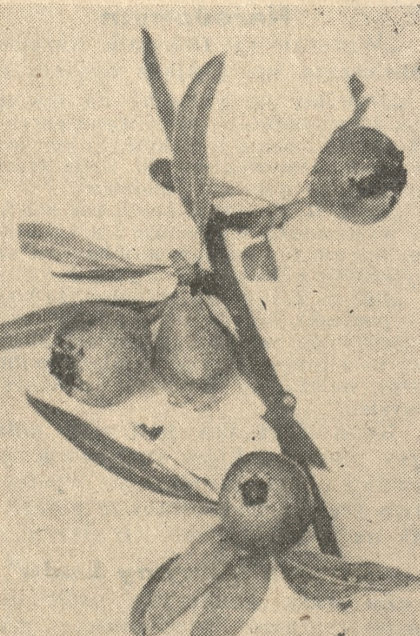

Srożący się żywioł we wnętrzu czteropiętrowego gmachu.

O „gruszkach na wierzbie”

Wiadomo, przysłowia są mądrością narodów. Na powstanie ich (to jest przysłów) złożyły się niekiedy wieki całe. Podobny charakter mają znane

szczepila gruszę na wierzbie. W tym roku wierzba z gruszkami gęsto pokryła się owocem.
 Dawno też już chyba gruszki na

powiedziona. Wierzyciel na przykład pokiwa beznadziejnie głową, kiedy mu dłużnik powie, że odda, gdy będzie gwiazdka w... maju. Wierzyciel rozumie, że zwrot należności nie nastąpi rychło, o ile w ogóle nastąpi.

A cóż powiedzieć można o powiedzonku „Gruszki na wierzbie”?

Od wieków chyba już znane, było synonimem nieprawdopodobieństwa. Zdaje się, że stare powiedzonko mogło w dzisiejszych czasach zmieniać swój sens i przypisywane im znaczenie. Taką wątpliwość nasuwa się, gdy ogląda się (przedstawioną na zdjęciu) gałązkę wierzbową, dostarczoną nam przez uprzejmość p. Marii Karłowskiej z Poznania z majątku p. Lisowskiej, Brzezie pod Koninem. Właścicielka za-

wierzbie musiały być niedoścignionym marzeniem, skoro nieznany bliżej poeta już pisał:

Do kochliwego Jasia,
 Co smałit kopcerczaki,
 Rzekia z uraza kasia:
 „Precz, każdy z was jednaki!
 Niech tylko gdzie fartuszek
 Ujrza — jęz siodkie rinki
 Strója. Dopki wierzba gruszek
 Nie da — nie będę twoją!”
 Z loskotem drzwi zamknęła,
 Zsunęła w mig firanki. —
 Rad — nie rad — Jaś na potem
 Odłożył zalecanki —
 Gdy wrócił wkrótce potem
 Niepomny na pierótki,
 Na wierzbie ujrzał Kasie,
 Przywiązującą gruszkii!

Wiersz, spotykany w pamiętnikach zakochanych panien nieprzerwanie od

Kronika Kowarzystwa

W niedzielę, dnia 15 sierpnia 1937 r. odbędzie się w Kiekrzu nad jeziorem „Wieniec żniwny”, przygotowany przez Gminną Komisję Oświatową z współudziałem społeczeństwa i organizacji społeczno-oświatowych z terenu gminy zbiorowej Rokietnica, Tarnowo-Podg. i Dopiewo. Impreza oparta będzie na zwyczajach i pieśni wielkopolskiej. Zbiórka organizacji o godz. 14 w nowej szkole w Kiekrzu, po czym wymarsz nad jezioro. W razie niepogody impreza odbędzie się 22 sierpnia br. Poza normalnym połączeniem kolejowym przewidziano pociąg nadzwyczajny z Kiekrza do Poznania około godziny 24-tej.
 zg 27 574/5

„Największa licytacja amerykańska”

odbędzie się 15. bm. w starym Ogrodzie Strzeleckim na Miasteczku. Proszę tylko przyjąć przekonać się i zabrać ze sobą klatki.
 zg 1807/8

Tow. Śpiewacze „Lutnia” w Poznaniu komunikuje członkom i sympatykom, iż wyjazd autobusami na „Wyspę Bytyńską” nastąpi w niedzielę, 15. bm. o godzinie 7.30 z ul. Wspólnej 15 — przystanek 10 minut później przy Ryнку Wileckim. Bilety w cenie 2 złotych do nabycia u druha Andrzejaka, ul. Traugutta 19 m. 10 do piątku godz. 12 w południe. Dziś w środę, lekcja śpiewu o godz. 20 na sali p. Dembińskiego, ul. Wspólna 15.
 zg 1809/10

„Jedziemy do Lubasza na dożynki”. Delegatura Ligi Popierania Turystyki przypomina, że dnia 15. bm. przy współudziale Ligi Morskiej i Kolonjalnej — Oddział przy Zarządzie Miejskim w Poznaniu organizuje pociąg popularny do Lubasza. Oprócz malowniczych jezior i pięknych lasów będą mogli uczestnicy wycieczki podziwiać oryginalne „dożynki”. Ponadto w programie zwiedzanie fabryki dywanów i zabawa taneczna na polanie nie daleko jeziora. Odejazd z Poznania dnia 15. bm. o godzinie 7.20 — powrót tego samego dnia o godzinie 23.21. Bilety na przejazd tam i z powrotem w cenie 3.30 zł do nabycia w kasach biletowych i biurach podróży. Dla uczestników z prowincji 50% ulga dojazdu do Poznania w promieniu 20—40 km. Kupony na obiad w cenie 1 zł do nabycia w Delegaturze Ligi Popierania Turystyki (Dyrekcja Kolejowa), a po południu od godz. 18—19 w Ratuszu, pokój 10.
 zg 1813

Do niedzieli nie daleko a w niedzielę... Można zdradzić już teraz, że na boisku Sokola (przy drodze Dębińskiej) toczą się dziwne przygotowania. Żeby zbytnio nie podniecać ciekawości, powiemy tylko tyle, że w niedzielę, 15 sierpnia o godz. 14 odbędzie się wielka zabawa dla dzieci, zorganizowana przez Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii farniej. Wydaje nam się, że będzie to taka zabawa dla dzieci, na której i starsi będą się doskonale bawili.
 zg 1811/12

W niedzielę, dnia 15. bm. urzędza 26 P. D. H. im. H. Sienkiewicza Wielki Festyn Harcerski w lasku wojskowym na Osiedlu Warszawskim. Bardzo wiele nowości, Orkiestra Dobrej. Dojazd autobusem P. K. E. ze Starego Rynku, Chwaliszewa, Śródkki. Wszyscy na Osiedle Warszawskie do cieni pięknego lasu.
 zg 1814

Pamiętajmy!... W niedzielę!...

W niedzielę najbliższą spotkamy się wszyscy w słicznym ogrodzie Bractwa Strzeleckiego na Szlagu. Odbędzie się tam wielka zabawa Pań Wincentek parafii św. Marcina. Zabawa będzie bardzo urozmaicona. Dużo miłych niespodzianek. Gra w kostkę, kregle, strzelanie, pieknie i wartościowe premie. Doskonała muzyka rytmiczna. Wyborny i tani bufet. Wstęp dla dorosłych 50 gr, dzieci 30 gr, dla rodzin o licznym potomstwie znaczne ulgi.
 zg 1815

dawnych lat przepisał dla „Kuriera” (kl).

Będzie smaczny obiad

Ladnym plonem z wycieczki krajoznawczej do Kobylepola, urządzonej w niedzielę przez Kółko Przyrodnicze przy Uniwersytecie Powszechnym im. Jana Kasprówicza w Poznaniu, jest maślacz, znaleziony w lasach tamtejszych przez p. Annę Pińską. Kapeluszy grzyba, fotografowanego na tle mniejszego maślacza i borowika, ma górą 27 cm średnicy, zaś noka 9 cm.

Kwitną wiśnie i akacje

Obficie zakwitły przed kilku dniami w lesie w Puszczykowie akacje. — Z Górczyna przyniesiono nam kwiat wiśni, która zakwitła w ogrodzie p. Antoniego Szalamacha przy u. Antoniego Andrzejewskiego 12.

Echa zamachów petardowych

Kościan (ko) Główny swego czasu była sprawa zamachów petardowych w powiecie kościańskim. Rzucono wówczas w kilku wypadkach petardy, jak w Krzywiniu, Kościanie, Bojanowie Starym. Slabym echem odbił się zamach petardowy, dokonany na posterunek Policji Państwowej w Kamieńcu, pow. Kościan. Przeprowadzone śledztwo nie ujawniło wówczas sprawców tego zamachu.

W ostatnich dopiero dniach, po przeszło 14 miesiącach, ujawniono jednak sprawców zamachu w Kamieńcu. Władze policyjne wdrożyły drobiazgowo śledztwo i aresztowały: Teofila Gięgo z Lubnicy, Jana Biernackiego z Wilkowa Polskiego, Jana Marciniaka z Trzciny, Dudzińskiego ze Ziemi, oraz Wojciecha Marciniaka i Feliksa Fliska z Grodziska. Przesłuchani Cięga, Marciniak i Dudziński przyznali się do rzucenia petardy na posterunek P. P. w Kamieńcu, który to czyn miał rzekomo odwrócić uwagę od poprzednio popełnionych zamachów. Powyższych trzech aresztowanych, po spisaniu zeznań, zwolniono. Reszta pozostała nadal w areszcie.

W ten sposób odżyje zeszłoroczna sprawa zamachów petardowych w powiecie kościańskim, zakończona, jak wiadomo, głośnym procesem w Lesznie i rozwiązaniem Stronnictwa Narodowego w pow. kościańskim.

OBCHODY

— * **30-lecie „Sokoła” w Główniej.** W niedzielę 15 bm. obchodził Tow. Gimnastyczne „Sokół” w Główniej, 30-lecie swego istnienia, połączone z poświęceniem nowego sztandaru. O godz. 7,30 zbiórka delegacji ze sztandarami na Rynku Wschodnim, po czym wyjazd do kościoła parafialnego na nabożeństwo. Msze św. o godz. 8,30 odprawił ks. prob. Chilo. Po mszy św. i poświęceniu nowego sztandaru, przewidziana jest uroczysta akademicka. Po południu w lasku nad Wartą, odbędą się popisy sokole. (jr) i czardasz oraz mazur w 16 par. Całość zakończył hymn działkowców, poprzedzony malowniczym Polonezem Kościuszkowskim, wykonanym przez dziecięcy zespół. Pełne uznanie należy wyrazić sekretarzowi towarzystwa p. Buksińskiemu, który jako kierownik sekcji kółka młodzieży czuwał nad wykonaniem starannie przygotowanego programu „dożynek”. Wieczorem w pięknie oświetlonych lampionami ogrodach odbyły się tańce.

KRONIKA MIEJSCOWA

KOMUNIKAT ORBISU. Wycieczka na Targi w Królewcu od 16—21. VIII. **Cena zł 80,—**. Wycieczka do Wiednia od 19. VIII. do 2. IX. **Cena zł 95,—**. Wycieczka do Paryża na Wystawę 28. VIII. 4. IX., 11. IX., 18. IX. **Cena zł 330,—**. Wycieczka autokarem do Wisły od 13—23. VIII. **Cena zł 17,50.** Wycieczka do Biskupina 22. VIII. **Cena zł 6,50.** Informacje i zapisy: „Orbis” Poznań, Plac Wolności 3 (gmach P. K. O.) ng 48 309

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Koń kopnął chłopca.** Na Drodze Dębińskiej w pobliżu dziecińca miejskiego kopnął koń 12-letniego Hieronima Goroińskiego, mieszkającego przy ulicy Przemysłowej 25. Poranionego dotkliwie na twarzy chłopca odstawił ojciec na stację ratunkową pogotowia (66-66), gdzie mu udzielono pierwszej pomocy lekarskiej. Następnie ofiarę kopyt końskich przewieziono do szpitala. (kl)

— * **Między wagonikami.** W cegielni „Mars” na Golecinie uległ ciężkiemu wypadkowi 36-letni Franciszek Nowak z Krzywonia. Podczas zderzenia wagoników kolejki polowej p. Nowak, wciśnięty pomiędzy lorki, odniósł dotkliwe obrażenia. Z powodu wyrwania mięśnia u nogi przewieziono chorego, po opatrunku na stacji pogotowia, do szpitala miejskiego. (kl)

STAN POGODY W POZNANIU
11 sierpnia 1937

Temperatura 7 godz. + 16,8, 13 godz. + 23,9.
Cisnienie
7 godz. 753,9 mm, umiarkow.
13 godz. 753,6 mm.
tendencja barom.: ciśnienie lekko spada
Zachmurzenie
7 godz. umiarkowane
13 godz. umiarkowane
Wiatr
7 godz. kierunek wschodni, szyb. 3 m/sek.
13 godz. kierunek półn.-zach. szyb. 5 m/sek.
Temperatura w dniu 10 sierpnia br. była:
najwyższa + 24,5 o godz. 15
najniższa + 15,7 o godz. 6
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Bez większych zmian, przelotne zachmurzenie, dość ciepło.

Uroczystości powstańcze w Stęszewie

Z okazji obchodu piętnastolecia Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. gen. Dubickiego w Stęszewie, zgrupowały się liczne bratnie organizacje z różnych miejscowości, m. in. z Poznania i Staroleki. Również uczestniczyły w obchodzie stowarzyszenia miejscowe na czele z Bractwem Kurkowym, Sokółem, Stronnictwem Narodowym, Och. Strażą Ogniową i in.

Po zbiorze na boisku i podniesieniu sztandaru na maszt, o godz. 9 delegacje towarzyszy powstańczych złożyły wieńce na grobach powstańców, znajdujących się na obu cmentarzach. Potem nastąpił wyjazd z orkiestrą wojskową na nabożeństwo. Mszę św. odprawił ks. prob. Stachowiak, kazanie okolicznościowe wygłosił ks. prob. Żuchowski.

Po nabożeństwie odebrał defiladę na Rynku kpt. Sęk w otoczeniu b. komendanta związkowego por. rez. Podgórskiego i prezesów poszczególnych towarzystw, obywatelstwa i in. Sprawna defilada szeregów powstańczych pod komendą p. Wal. Libery wzbudziła powszechne uznania.

Z WIELKOPOLSKI

— * **INOWROCŁAW.** Na międzypowiatowy zjazd członków Stron. Nar. w dniu 15 bm. w Bydgoszczy wyruszył z Inowrocławia pociąg popularny. Zgłoszenia do dnia 13 bm. przyjmują: skarbnik S. N. Bagaziński, ul. Dworcowa 1r 4a (cukiernia); T. Lorek, ul. Paderewskiego (drogeria) i sekretarz Ziolkowski, ul. św. Mikołaja 2.

— **Pożar** wybuchł z nieustalonych przyczyn w Rabinie pod Inowrocławiem. Spaliły się na szkole rolnika Jana Woźniaka stodoła, szopa i chlew, a na szkole rolnika Mańkowskiego część zabudowań gospodarskich. Poza tym spaliła się stodoła gospodarzowi Kratzbergowi w Tarkowie.

— **Na strzelnicy** kujawskiego Kola Łowickiego przy szosie Toruńskiej odbyło się strzelanie do rzutek, w którym wzięło udział 30 zawodników. Strzelano w dwóch klasach A i B. Pierwszą nagrodę w kl. A zdobył p. Jerzy Feill. II — p. Włodz. Blak; w kl. B. pierwsze miejsce zajął p. Tad. Jaźwiński, II — p. Feliks Gramowski.

— **Samobójstwo** na cmentarzu usiłowała popełnić Katarzyna Wilińska, zam. przy ul. Karola Libelta 4. Desperatka powiesiła się na poroście. Zamach samobójczy w czasie zauważono, Wilińska odcięto i w stanie nieprzytomnym przewieziono do szpitala. Stan jej jest groźny.

— **Przy ścinaniu** gałęzi z drzew stracił równowagę i spadł z kilkumetrowej wysokości Roman Niewiadomski, lat 28, z Mielnia. Nieszczęśliwy doznał złamania kręgosłupa i innych zewnętrznych obrażeń.

— **Cierpiąca** na zanik pamięci 27-letnia Stanisława Gustowska oddała się z domu w niewiadomym kierunku. Ktoś wiedział o miejscu jej pobytu, niech zawiadomi o tym policję lub rodziców, zam. przy ul. Jacewskiej 28.

— **Dwa wypadki** samochodowe wydarzyły się na przedmieściu Inowrocławia. W strefie miasta zjechało auto pp. Jelowieckich z Sikorowa. W pewnej chwili samochód wpadł na drzewo. Ciężko ranni zostali Józef Wyszynski i służący Frąckowiak Państwo J. wraz z córeczką odnieśli cięższe kontuzje. Rannych umieszczono w szpitalu. W drugim wypadku zderzyła się miejscowa autodorożka z samochodem p. Wegnera ze Strzelna. Pasażerowie wyszli z wypadku bez szwanku, a jedynie samochody doznały poważnych uszkodzeń. (mz)

— * **KOŚCIAN.** W sobotę 7 bm. pobłogosławnicy zostali w kościele farnym związek małżeński p. Ludomiry Skrobalskiej z p. Alfonsiem Hetmańskim. Młodzi państwo wyjechali po ślubie do Wieruszowa pod Kępem, gdzie p. Hetmański prowadzić będzie pierwszy polski skład z brzozy żelaza. Społeczeństwo nasze przyjmie z uznaniem wiadomość że pionierstwo celem odżydzenia ziem b. Kongresówki i Małopolski znalazło młodego i pełnego zapału zwolennika w naszym mieście.

— * **KROTOSZYN.** Zawody w piłkę nożną rozegrane pomiędzy KS „Ostrovia” (Ostrów) a KS „Astra” (Krotoszyn) dały wynik 6:1.

— **Nieznanymi** złodziejami wymłócili rolnikowi Stanisławowi Balcerzakowi w Baszynch ze stogu 9 centnarów żyta.

— **Koło** śpiewu „Harmonia” w Krotoszynie urządziła w przyszłą sobotę w Hotelu pod Białym Orłem „Wielką noc wenecką”. (jk)

— * **NOWY TOMYŚL.** W ub. niedzielę odbył się w Nowym Tomyślu II zjazd Chórów Kościelnych. W zjeździe uczestniczyły liczne chóry z bliższych i dalszych okolic. Śpiewacy wystąpili w konkursie jak i poza konkursem z pięknymi utworami. O godz. 9,30 nastąpiła zbiórka wszystkich chórów i towarzystw na boisku „Kresowiaków”, skąd nastąpił wyjazd do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Pieniążki wykonał Chór Kościelny z Grodziska. W godz. popołudniowych nastąpiło otwarcie zjazdu i konkursu śpiewaczego w „Kresowiance”. W godzinach wieczornych ogłoszono wyniki konkursu oraz odbyło się wręczenie nagród i dyplomów. I nagrodę zdobył Chór Kościelny w Nowym Tomyślu, zdobywając tym samym nagrodę przedchodnią ufundowaną przez firmę „Zar”. II — Chór Kościelny (Opalenica), III — Chór Kościelny (Grodzisk), IV — Chór Kościelny (Lwówek). Komisję tworzyli pp. profesorowie:

nie. — Następnie odbyła się na Rynku akademicka, którą zajął prezes miejscowej p. Alejski powitaniem przybyłych i oddał przewodnictwo por. rez. Podgórskiemu, który po przemówieniu o zadaniach powstańców wielkopolskich w dobie obecnej wniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, podjęty entuzjastycznie przez zgromadzonych. Zwięzłe sprawozdanie z działalności i rozwoju Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Stęszewie w ciągu 15-lecia wygłosił prezes Alejski. Akademię, podczas której przemawiali liczni mówcy, składający życzenia stęszewskiej placówce powstańczej, zakończono odśpiewaniem „Roty”.

Po „obiedzie żołnierskim” na boisku rozpoczęło się strzelanie o mistrzostwo Tow. Powstańców i Wojaków w Stęszewie. Wieczorem, po wręczeniu odznak, zdobytych podczas strzelania, przy dźwiękach hymnu narodowego por. rez. Podgórski dokonał zdjęcia sztandaru z masztu na zakończenie pięknych uroczystości, w których wzięło żywy udział obywatelstwo Stęszewa, manifestując swe przywiązanie do idei powstańczej. (R-r)

Kwaśnik. Poradowski i Chmielewski z Poznania.

— * **OSTRÓW.** Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł śp. Walenty Mierzejewski, przeżywszy lat 80. Odchodzi od nas senior obywatelstwa miasta Ostrowa popularny i ceniony aptekarz. Przed zgorą 35 laty przyjechał do Ostrowa i wykupił z rak żydowskich aptekę „stara” w rynku, która do dni ostatnich prowadziła. Przed wojną zmarły zasiadał we wszystkich polskich organizacjach. W niepodległej Polsce piastował godność prezesa Związku Ludowo-Narodowego. Był też członkiem pierwszej polskiej Rady Miejskiej. Oddany

Sp. W. Mierzejewski

obywatelskiej służbie narodowej stawał na każdym posterunku z ofiarnym zapałem. Duże usługi oddał spółdzielczości i był przez lat kilkanaście prezesem Rady Nadzorczej Kasy Pożyczkowej. Świat farmaceutów cenil w śp. Zmarłym kolegę o prawym charakterze i światłym umyśle. Jako stały członek zarządu Związku Farmaceutów w Warszawie i Poznaniu mianowany był członkiem honorowym. Rodzinie Zmarłego towarzyszy powszechne współczucie. (os)

— * **OSTRÓW.** Urlop wypoczynkowy rozpoczął lekarz powiatowy p. dr Michalski. Zastępuje go lekarz pow. p. dr Sadowski z Kepna.

— **Obwód powiatowy LOPP** w Ostrowie przyjmuje zapisy kandydatów do przeszkolenia sztybowego. Szkolenie jest bezpłatne.

— **Nadzwyczajne** walne zebranie Kurkowego Bractwa Strzeleckiego odbędzie się 18 bm. o godz. 20,30 w „Polonii”.

— **Przeszło 900** pielgrzymów powróciło specjalnym pociągiem z Częstochowy. Przewodniczył pielgrzymce ks. prob. dziek. Plotka.

— **Pogrzeb** znanego działacza społecznego aptekarza śp. Walentego Mierzejewskiego odbył się przy licznych udziałach obywatelstwa miasta Ostrowa i okolicy. Ekspozycji zwłok dokonał ks. dziek. Plotka w otoczeniu ks. dziekana Rupińskiego z Gostyńczy, ks. radcy Michalskiego z Sremu, ks. prob. Jeziernskiego z Biskupic Oboj., ks. prob. Winnickiego z Raszkowa, ks. prof. dra Finkęgo i wielu innych księży. Na czele orszaku żałobnego szły delegacje ze sztandarem „Sokoła”, Stronnictwa Narodowego, zarząd i rada Kasy Pożyczkowej.

— **Pożar** wybuchł w zabudowaniach p. Nowaka przy drodze Odolanowskiej. Spaliły się nowopobudowane chlewy. Pożar wznęcił dziecko podczas nieobecności rodziców.

— **W** Mikstacie pow. ostrowski z nowym rokiem szkolnym tamtejsza szkoła będzie posunięta do trzeciego stopnia, realizującą program siedmioklasowej szkoły.

— **Odbyło** się tu wczoraj wielkie zebranie przemysłowców zwołane straniem Tow. Przemysłowo-Rzem. celem zajęcia stanowiska wobec zakusów utracenia wniesionej noweli do ustawy przemysłowej. Odnosny referat wygłosił poseł Piotr Łasota. Obrady zakończono przyjęciem rezolucji. (os)

— * **PUSZCZYKOWO.** Dnia 22 bm. dokona konsekracji tut. kościoła pod wezw. Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny J. Em. ks. kardynał Prymas dr August Hlond.

— * **ZNIN.** Do miesz. rol. Magusa w Zułach włamali się bliżej niewykryci sprawcy i na szkodo tegoż stradli z mieszkająca wiekszą ilość garderoby oraz 10 worków pierza.

— **Podczas** szalejącej burzy uderzył grom w zabudowania rolnika Kotlarka Stanisława w Niedźwiadach zabijając stojącą w korytarzu żonę Kotlarkowa Zofię. Przywołany lekarz stwierdził zgon.

— **W** lesie pod Żninem został napadnięty przez 2 opryszków handlarz Stefan Lisiecki z Mogilna. Napastnicy pobili swa ofiare do utraty przytomności, po czym zbiegli. (zd)

80-letni starzec poparzony w czasie pożaru

3 tysiące zł, które pokrywa ubezpieczenie.

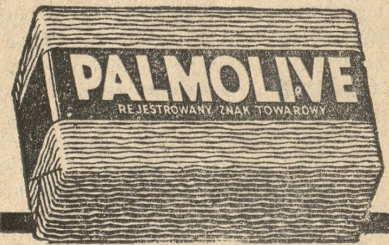
Drugi lokator piętrowego domu w Białczaku, w czasie ratowania swego dobytku uległ poparzeniu tak, że musiano przewieźć go do lecznicy św. Zofii w Kościanie. Poparzenia nie zagrażają jednak życiu nieszczęśliwego.

Budynek dominiálny uległ całkowitemu zniszczeniu. Według dochodzeń przyczyną pożaru było prawdopodobnie zaproszenie ognia z pieca.

OD PIERWSZEJ CHWILI IRKA BARDZIEJ MU SIĘ PODOBAŁA...

MYDŁO Palmolive wyrabiane jest na oleju oliwkowym i nie zawiera żadnych tłuszczów zwierzęcych. Olejek oliwkowy przy temperaturze ciała ożywia i udziela skórze. Oto dlaczego mydło Palmolive było dokładnie nie drażniąc skóry. Używajcie go stale do mycia i do kąpieli. Wkrótce zdobędziecie tę „doskonałą piękność” od stóp do głów, skóra będzie delikatna, świeża i czarująca.

ng 47 786

Uparty samobójca

Krotoszyn. (jk) W poniedziałek około godz. 16 w lesie miejskim targnął się na życie niejaki Jan Kołodziej, zamieszkały w Krotoszynie przy ul. Leśnej 15. Niedośledzonego samobójcę zdążył w ostatniej chwili odciąć i uratować p. Libera.

W powrotnym drodze do domu desperat oświadczył, że powodem rozpaczliwego kroku są oplakane warunki życiowe, w jakich obecnie się znalazł.

Wkrótce po tym wydarzeniu rozszła się lotem błyskawicy wieść, że uparty samobójca powiesił się ponownie. Desperat zawisł na linie, sporządzonej z krawatu i chusteczki w lasku, w miejscowości Brzegorzewo pod Krotoszynem. Tym razem nie udało się go uratować.

Desperat liczył lat 49. Przybył on do Polski z Belgii, gdzie pracował jako górnik.

KSIEGI STANU GYWILNEGO

Zapowiedzi
Dnia 10 bm. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):
Inżynier Aleksy Byczkowski i dypl. ogrodnik Eugenia Polaczek; ogrodnik Feliks Celler i kwiaciarka Halina Horemska; ślusarz-monter Edward Grzeszkowiak w Warszawie i Irena Mrózówna; obuwnik Stefan Wybiera i orosowaczka Franciszka Taciakówna; handlowiec Władysław Kruszyński i krawcowa Magdalena Jskiewiczówna.

Zgony
Dnia 11 bm. zapisano następujące zgony:
Marian Waclaw Szreybrowski, kupiec, 68 lat; Mieczysław Kłazyński, cukiernik, 66 lat; Manfred Adolf Wollschläger, 11 dni; Piotr Platek, wódarz, 74 lat; Apolonia Wohlgetan z d. Szczykowska, 54 lat; Stanisław Skrzypczak, kolodziej 43 lat, zamieszkały w Goli, pow. gostyński; Bronisław Gładysz, muzyk, 40 lat; Jan Nowak, 2 mies., 19 dni; Antoni Jędrzejczak, handlowiec, 36 lat; Anna Schwarz z d. Jäkel, 52 lat, zam. w Różopolu, pow. krotoszyński; Adam Tarent, 15 minut.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NIEBEZPIECZNE „UPROSZCZENIA“

Ponieważ reforma szkolnictwa średniego wchodzi obecnie w stadium ostatecznej realizacji, dyskusja nad nią staje się sprawą palącą. Oddajemy w niej głos, dla oświetlenia zmian w szkolnictwie od strony nauczania języków klasycznych, docentowi Uniw. Poznańskiego, dr Wiktorowi Steffenowi, młodemu a wybitnemu filologowi.

Reforma szkolna wkracza obecnie w drugie stadium swego rozwoju. W bieżącym roku wypuszczono w świat po raz pierwszy kandydatów z tzw. „małą maturą“, stanowiącą zakończenie czteroletniego gimnazjum. Młodzi „maturzyści“, liczący przeciętnie za ledwie lat 16—17, sami zdecydowali o dalszych swoich losach. Jedni poszli do liceów zawodowych, mających przygotować kandydatów do zawodów praktycznych, inni zaś, złożony — o ile tego wymagała rada pedagogiczna — specjalny egzamin, zapisali się do jednego z liceów ogólnokształcących, aby po jego ukończeniu uzyskać wstęp do studiów wyższych. Dwuletnie licea ogólnokształcące mają w najbliższym roku odpowiadać dawnej siódmej i ósmej klasie gimnazjów ogólnokształcących.

Jaka będzie ostateczna organizacja liceów ogólnokształcących, dotąd jeszcze nie wiadomo. Wydział programowy przy ministerstwie W. R. i O. P. rozważa jeszcze ciągle różne możliwości. Jest natomiast rzeczą pewną, że liceów ogólnokształcących będą cztery wydziały: klasyczny, humanistyczny, matemat.-fizyczny i przyrodniczy.

Różnica pomiędzy liceum matematyczno-fizycznym i przyrodniczym nie jest zasadniczo wielka, a będzie się zwłaszcza wtedy zacieśniała, gdy — zgodnie z rozporządzeniem władz szkolnych — programy jednego i drugiego wydziału, przy równoległym istnieniu liceach, ze względów praktycznych będzie się modyfikowało celem łączenia uczniów dwóch zbliżonych do siebie typów licealnych w jednej klasie — przynajmniej na niektóre przedmioty. Wtedy powstanie w praktyce, mimo formalnego podziału, typ liceum matematyczno-przyrodniczego, mający jedynie swe uzasadnienie i swoją tradycję w dawnej siódmej i ósmej klasie gimnazjum matematyczno-przyrodniczego. Ale takich typów „wtórnych“ może powstać tylko znikoma ilość ze względu na nieprzemysłowe rozmieszczenie liceów. Na ziemiach zachodnich zachodzi ta możliwość tylko w Grudziądzu i Toruniu. Wobec tego „dziki“ typ liceum przyrodniczego w wielu miejscowościach będzie zastępował dawne gimnazjum wyższe.

Bez porównania gorzej przedstawia się sprawa liceum klasycznego i humanistycznego. Typy te zrywają prawie zupełnie ze szkoła tradycyjną, a zatrzymują niestudnie tylko piękne nazwy po dawnej szkole. Bo to, co mieści się w ramach programu nauki liceum klasycznego i humanistycznego, jest bardzo a bardzo dalekie od klasycyzmu i humanizmu w rozumieniu starszych pokoleń. Należałoby zatem wyżej wymienione licea nazwać pseudoklasycznymi i pseudohumanistycznymi, by niepotrzebnie nie wprowadzać zamętu w pojęcia od dawna ustalone i tradycją uświęcone.

Nie bez słuszności powiedziano już, że autor programu liceum klasycznego po prostu nie lubi czy boi się greki. Wszak „opanowanie języka greckiego w takim stopniu, aby móc z pomocą słownika i gramatyki przetłumaczyć zupełnie łatwy (ewentualnie „uproszczony“) urywek z pisarzy klasycznych i Nowego Testamentu“, uchodzi u autora programu za jeden z najwyższych celów nauczania języka greckiego.

Pomijając już kwestie nader skromnych wymagań, stawianych przez program w zakresie nauczania języków klasycznych, trzeba z góry zaznaczyć, że wszelkie „upraszczanie“ tekstów oryginalnych z punktu widzenia filologicznego jest postępowaniem karygodnym, a w sprawie ryzykownego i swobodnego „upraszczania“ tekstu Nowego Testamentu niewątpliwie zabiorą jeszcze głos czynnik do tego w pierwszym rzędzie powołane.

Nie wiele lepiej przedstawia się program nauczania języka łacińskiego. Tego poziomu, jaki osiągnano w dawnej klasie siódmej i ósmej gimnazjalnej, nie osiągnie się w obecnych liceach choćby ze względu na bardzo zmniejszoną ilość godzin nauczania greki i łaciny. A przecież według twórców nowej ustawy liceum miało być

czymś więcej, niż dawne gimnazjum wyższe: liceum miało przygotowywać do pracy samodzielnej, naukowej, podobnej do pracy uniwersyteckiej. Praktyka niestety wykaże, że absolwenci dzisiejszych liceów będą musieli w uniwersytetach dużo nadrobić, by podjąć wymaganiom, stawianym przez szkoły wyższe. Jeżeli już teraz z powodu niedostatecznej znajomości języków klasycznych trzeba w wielu wypadkach czas normalnych studiów przedłużyć o jeden rok, to w przyszłości trzeba się liczyć z dalszym rozszerzeniem czasu studiów. To też program liceum klasycznego i humanistycznego spotkał się — przynajmniej w Poznaniu — z krytyką wprost druzgocącą ze strony fachowców.

Praca nad wprowadzeniem w życie nowej ustawy szkolnej jest gorączkowa. Wynika to nie tylko z programów niedostatecznie przemyślanych, ale także z rozmieszczenia sieci licealnej. Ministerstwo wybrało tutaj drogę najłatwiejszą, zarządzając przeprowadzenie zgłoszeń próbnych. Na podstawie wyników tych zgłoszeń przewiduje się uruchomienie w roku szkolnym 1937-38 na terenie województwa poznańskiego 40 państwowych wydziałów licealnych, a mianowicie 3 klasyczne, 21 humanistycznych, 9 matemat.-fizycznych i 7 przyrodniczych. Na Pomorzu ma powstać 28 liceów ogólnokształcących, a mianowicie: 16 humanistycznych, 2 matemat.-fizyczne i 10 przyrodniczych. Brak zupełnie liceum klasycznego.

Zasada zgłoszeń próbnych, na podstawie których stworzono sieć licealną, wykazuje dużo braków. Przede wszystkim nie uwzględnia potrzebnej w życiu szkolnym ciągłości, lecz wprowadza doń najjaskrawszą przypadkowość. Co zadecydowała młodzież kończąca w bieżącym roku gimnazjum niższe, to ma wiązać całe przyszłe pokolenie. Młodzież pośrednio zadecydowała o jakości rozmieszczenia sieci licealnej. Wobec tego nie może być mowy o jakimkolwiek uwzględnieniu naszych potrzeb kulturalnych, ekonomicznych, gospodarczych i politycznych. To jest grzech śmiertelny, ciążyący na naszym szkolnictwie.

Widać to najwyraźniej na pomorskiej sieci licealnej, gdzie nie zdołano utworzyć ani jednego liceum klasycznego, chociaż dotąd olbrzymia większość gimnazjów pomorskich miała charakter klasyczny, a wykształceniu matemat.-fizycznemu, które dla naszej polityki morskiej powinno mieć ogromne znaczenie, wyznaczone tylko dwa licea — w Grudziądzu i Toruniu. W ten sposób uśmiercono prawie zupełnie dwa typy szkół, na których prawie wyłącznie opierało się dotychczasowe wykształcenie. Najwięcej zyskał wypaczony przez nowe programy typ humanistyczny i „dziki“ typ przyrodniczy, jako zupełnie nowy i uchodzący wśród młodzieży za najłatwiejszy.

W rozmieszczeniu sieci licealnej nie uwzględniono zasady proporcji. Zdarsza się często, że w dwóch sąsiednich miastach znajdują się te same (nawet równoległe) wydziały licealne (Starogard — Tczew; Wąbrzeźno — Brodnica; Toruń — Grudziądz). Kto się nie zadowolił typem istniejącym w mieście, w którym ukończył gimnazjum, będzie musiał szukać innego typu licealnego nieraz bardzo daleko. Najbliższe np. liceum klasyczne dla absolwenta gimnazjum w Wejherowie będzie się znajdowało w Bydgoszczy (odległość ponad 200 km!).

Przy szeregu gimnazjów będą istniały podwójne albo nawet potrójne licea. Zjawisko to kryje w sobie zwłaszcza dla mniejszych miast prowincjonalnych ogromne niebezpieczeństwo. Wobec istniejącego postulatu, by każda klasa licealna liczyła co najmniej 20 uczniów, trzeba się obawiać, że przy rozdzielaniu się maturzystów gimnazjalnych na dwa wydziały licealne ani jedno ani drugie liceum nie osiągnie przewidzianej ilości uczniów i z powodu braku frekwencji jedno i drugie zostanie zamknięte. A tam, gdzie grono nauczycielskie będzie chciało ratować sytuację, wymagania będą się z roku na rok obniżały, byle by wszyst-

ŻYCIE KULTURALNE

POWSTAJE NOWA OPERA POLSKA

Z Warszawy piszą nam:

Znany i znakomity kompozytor z najmłodszego pokolenia, Jan Maklakiewicz, który swego czasu opracował ilustrację muzyczną do Arystofanesowskiej komedii Adolfa Nowaczyńskiego p. t. „Wojna wojnie“, rozpoczął obecnie pracę nad operą pod tym samym tytułem. Libretto

z komedii, która cieszyła się ogromnym powodzeniem w Teatrze Polskim w Warszawie, przerabia dla kompozytora ze sztuki sam autor.

Nowaczyński i Maklakiewicz przeznaczyli swą pracę dla Opery Poznańskiej, gdzie „Wojna wojnie“ wystawiona będzie jako prapremiera.

TEATR

Go grają w Warszawie? Teatr Mały przystąpił do sztuki Shawa pt. „Szczygli zaulek“, która wystawiona będzie na początek nowego sezonu. Reżyseruje ją reż. Wierciński. Role główne grają: Andryczówna, Kurylukówna, Kreczmar, Samborski i in.

MUZYKA

Chóry polskie w Budapeszcie. Z okazji 70-lecia węgierskiego Związku Śpiewaczego odbyło się w Budapeszcie międzynarodowe święto pieśni. Wzięły w nim udział z Polski dwa chóry, mianowicie: chór akademicki z Krakowa i lwowski chór kolejowy „Hejnał“.

Lubelskie piosenki ukazały się w drukowanym zbiorze lwowskiej Książnicy Atlasu w opracowaniu okręgowego inspektora muzyki przy lubelskim kuratorium, p. Józefa Chmary. Wydawca korzystał z pomocy nauczycieli szkół powszechnych, których nazwiska zostały uwidocznione na karcie tytułowej śpiewniczka. Ze wstępu dowiadujemy się, że jest to pierwsza część większego zbioru, obejmującego 83 melodie z powiatu lubelskiego i najbliższych okolic Lublina. W dalszych częściach, które są w przygotowaniu, opublikowane zostaną pieśni z reszty województwa lubelskiego. Teksty słowne piosenek zapisano normalną, niefonetyczną pisownią, wszakże typowe zjawiska gwarowe dostatecznie się uwypukliły. We wschodniej części województwa oddziaływują na ludową pieśń wpływy ruskie, zwłaszcza w typie pieśni „świętojańskich“, niektórych weselnych i żołnierskich. Ponieważ głównym celem wydawcy było dostarczenie nowego i łatwego materiału melodyjnego dla szkół, świetlic i wszelkich związków, przeto umyślnie włączono w zbiorę niezbyt trudne piosenki. Wszystkie melodie podzielił wydawca na trzy grupy. W pierwszej zawarte są pieśni roku obrzędowego (koledy, dyngus i gaik, świętojańskie i dożynkowe), drugą grupę obejmują weselne, trzecią zaś pieśni „różne“ a więc: kolysanki, pasterskie, taneczne, miłosne i żołnierskie, bo i takich nie brak pomiędzy ludem polskim. Większość pieśni zebrał zasłużony na tym polu nauczyciel z Lublina, p. Walerian Batko; uwagami o gwarze ludowej zaopatrzył zbiorok dr Władysław Kuraszkiwicz. Przy każdej piosence zanotowano miejscowość, nazwisko i wiek „śpiewaka“. W każdej grupie znajdziemy krótkie objaśnienia ludoznawcze. Wszystkie piosenki są jednogłosowe. Nie minęło pół roku od ich wydania, a już kilku kompozytorów opracowało je na chór mieszany, trzy- i czterogłosowy. Dwie z nich wydano w opracowaniu Tadeusza Mayznera w Wielkopolskim Związku Śpiewaczym; są utworem konkursowym na tegorocznych zawodach chórów trzeciej kategorii. Z niecierpliwością czekamy dalszych tomików pożytecznego wydawnictwa. W ostatnich dwóch latach widać wyraźny postęp w tej ważnej dziedzinie kulturalnej. (jmt)

Jutro:

**SKAŁNE PODHAŁE
GRA, ŚPIEWA I TAŃCZY**

przez

Dra Jerzego Młodziejewskiego

kich uczniów, nawet zupełnie niezdolnych, przeprowadzić do następnej klasy i w ten sposób ratować liceum od zamknięcia.

Nie wiadomo jeszcze, co nam przyszłość przyniesie. W każdym razie szkolnictwo polskie idzie na tory nieznanne, niewypróbowane, niebezpieczne. Mingły czasy Węclewskich, Małeckich, Morawskich, Cwiklińskich i wielu innych, którzy wychodząc z ziemi wielkopolskiej, swoim wysokim wykształceniem klasycznym i humanistycznym szerzyli kulturę humanistyczną na naszych uniwersytetach w Warszawie, Krakowie i Lwowie i w ten sposób Polskę stawiali obok krajów o kulturze zachodniej. Obecnie zaś zbliża się okres, kiedy pod każdym drzewem stanie „fachowy“ przyrodnik, nie umiejący niestety wytłumaczyć sobie, dlaczego poprzednicy jego nazwali naukę, która i sam się zajmuje, dendrologią.

Dr Wiktor Steffen.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Odkrycie starej rzeźby. W kościele parafialnym w Zarnowcu na polskim wybrzeżu odkryto w jednym z ołtarzy rzeźbioną piętę gotycką z XIV wieku. Kościół należał dawniej do klasztoru ss. benedyktynek. Część rzeźby była dotąd zakryta, a widoczna z niej była tylko postać Madonny. Rzeźba jest dość zniszczona, drzewo zmurzałe; zabytek należy więc poddać co prędzej fachowej konserwacji.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Polska audycja w radio brazylijskim. Radiostacja w Kurytybie nadała audycję poświęconą Polsce. Po przemówieniach w języku polskim i portugalskim i odegraniu hymnu narodowego, wykonane zostały następujące produkcje z dzieł kompozytorów polskich: „Polonez“ Chopina, „Koncert“ Wieniawskiego oraz „Melodia“ Stojowskiego. Resztę programu wypełniły utwory polskie z płyt gramofonowych.

FINANSE POZNANIA DZIŚ I PRZED 160 LATY

Nie wszyscy zapewne wiedzą o tym, że dopiero w 1780 r. po raz pierwszy ustalony został dla miasta Poznania plan gospodarki miejskiej czyli miejski preliminarz budżetowy. Preliminarz ten ułożyła powołana wówczas do życia Komisja Dobrego Porządku. Przeglądając karty księgi opisującej działalność tejże komisji zainteresował się ówczesnym budżetem miejskim dr Bronisław Wietrzykowski i przeprowadził pewnego rodzaju studium porównawcze pomiędzy budżetem z przed 160 lat a obecnym. Z tego porównania okazuje się ogromny wzrost sumy globalnej, która po stronie dochodów w 1780 r. wynosiła po przeliczeniu na dzisiejszą monetę 51.246,22 zł, a w 1936 r. — 17.304.338,90 zł. Jednakże musimy mieć na uwadze, że przybył cały szereg pozycji, jako to udział w podatkach państwowych, dodatek do podatku państwowego itp. Widzimy, że znacznie wyższy procent w dochodach stanowiły dawniej wpływy z majątku miejskiego; przed 160 laty procent ten w budżecie wynosił 41 pct, a dziś stanowi 13 pct.

Podobnie przedstawia się strona wydatków. W 1780 r. obliczono je na 49.888,15 zł, natomiast w 1936 r. na 16.064.169,67 zł, przy czym Komisja Dobrego Porządku nie obejmowała takich pozycji jak wydatki na budowę dróg, oświatę, kulturę i sztukę, zdrowie publiczne, opiekę społeczną itp.

Procent składowy poszczególnych pozycji do ogólnej sumy dochodów czy wydatków zmienia się znacznie, jedynie wydatki na bezpieczeństwo publiczne utrzymują się procentualnie w jednym i drugim preliminarzu. W 1780 r. wynosiły one 5,88 pct całości wydatków (2933,2 i pół zł), w roku 1936 — 5,45 pct (875.727,06 zł). To interesujące studium zamieścił dr Wietrzykowski w świeżo wydanym zeszycie Kroniki miasta Poznania, redagowanej przez radcę Z. Zaleskiego. Zeszyt ten zawiera życiorys jednego z poznańskich franciszkanów XVII wieku Ludwika Miszko, napisany przez ks. K. Kantaka. Obszerny jest dział zapisek, w którym dyr. Wojtkowski zamieścił artykuł o Karolu Libelcie jako noweliście, wykazując, że w noweli „Cierpienia narzeczonych“ przedstawił Libelt własne przeżycia, ponadto podał sprawozdanie Józefa Jeziorowskiego, kierownika seminarium w Poznaniu, o stanie szkół powszechnych w Poznaniu 1808 r. Dr Grot podał dokumenty odnoszące się nadania Kazimierza Jagiellończyka z r. 1465 dla kościoła Bożego Ciała w Poznaniu, a M. Mika omówił kult św. Jana Nepomucena w Poznaniu oraz zamieścił Przyczynki do rodowodu Ryszarda Berwińskiego i Józefa Hoenne-Wrońskiego.

Dr Janusz Staszewski.

Książki nadesłane

Irena Szymkowiakówna: „Na wiosnę“. Poznań 1937. Nakł. Autorki.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Brak programu drogowego

Wielkim i, niestety, charakterystycznym brakiem naszej polityki gospodarczej jest brak ciągłości w realizowaniu pewnych haseł o powszechnie — zdawałoby się — uznanym prawie obywatelstwa. Do takich to haseł należy nakaz budowy dróg. Tyle się na ten temat mówiło i pisało w ciągu ostatnich lat, że poruszanie go staje się zadaniem nużącym i dla czytelnika i dla piszącego. Niestety jednak, rzeczywistość wymaga powracania do niniejszego tematu, bowiem nasza polityka drogowa wciąż jeszcze jest na... bezdrożu.

Ostatnim przykładem braku konsekwencji w realizowaniu hasła budowy dróg jest fakt, iż w obecnym dużym programie inwestycyjnym przewiduje się zaledwie 3 miln. zł na budowę nowych dróg państwowych i 2,5 miln. zł na subwencje na budowanie dróg samorządowych. Jak więc widzimy, wyciągnięcie wsi polskiej z błota rozkłada się na stulecia...

Co gorsza, dają się słyszeć głosy, które hasła budowy dróg i motoryzacji zarzucają — nierealność. Zdaniem pesymistów Polskę nie stać na motoryzację, gdyż posiadamy w całym kraju zaledwie 30.000 obywateli, których, według statystyki, dochód wystarczy na utrzymanie samochodu. Słusznie zarzut powyższy doczekał się odparcia ze strony znanego specjalisty drogowego, inż. M. S. Okęckiego, który na łamach jednego z periodyków warszawskich zwrócił uwagę, iż „motory-

zacja nie może być oparta tylko na tych, którzy kupują samochody dla przyjemności, lecz przede wszystkim na tych, co samochodem używają do pracy zarobkowej bezpośrednio czy pośrednio”. Opinia niewątpliwie słuszna.

Smutno, że wciąż od nowa trzeba powracać do zasadniczej dyskusji nad zagadnieniem omawianym od długiego szeregu lat. Zdawałoby się, że już wreszcie powinno być znalezione wyjście z sytuacji, godzące z jednej strony konieczność zaspokojenia palących potrzeb z zakresu budowy dróg, — z drugiej zaś strony konieczność liczenia się z ubóstwem kapitałowym Polski. Raz znalazłszy to wyjście, trzeba by konsekwentnie realizować program rozbudowy sieci drogowej. Niech by urzeczywistnienie programu było obliczone nawet na 15 czy 20 lat, świadomością wytrwałej pracy w obranym kierunku wpłynęłaby uspakajająco na opinię publiczną, zaś wyniki pracy byłyby na pewno pełniejsze od dotychczasowych rezultatów naszych dorywczych, z roku na rok zmieniających się co do kierunku wysiłków.

PASY TRANSMISYJNE
i wszelkie artykuły techniczne w znanych od 60 lat najwyższych jakościach dostarcza
Z. MAZURKIEWICZ Sp. z o. o.
fabryka pasów transmisyjnych, składnica artykułów technicznych
Poznań, ul. Kantaka 8/9, telefon 30-22.
Ng 46 546/7

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Sytuacja przemysłu węglowego w lipcu.** W lipcu rb. zbyt węgla na rynku krajowym kształtował się korzystniej niż w miesiącu poprzednim. Wzrost zbytu tłumaczy się przedsezonowymi dostawami większych partii dla celów opałowych jak również zwiększeniem zapotrzebowania ze strony przemysłu metalurgicznego i budowlanego. Dostawy dla kolei wyniosły około 150 pct normalnego zapotrzebowania. W wysycie koksu również ujawnił się wzrost w porównaniu z czerwcem rb. Wynikł on wskutek większego zapotrzebowania hut, oraz w następstwie rozpoczęcia dostaw dla celów opałowych. Eksport węgla w lipcu drogą morską utrzymał się na dotychczasowym wysokim poziomie, ulegając jedynie niewielkiemu zmniejszeniu w stosunku do czerwca rb. To pewne osłabienie w eksporcie należy przypisać temu, iż cały szereg odbiorców zagranicznych rozpoczął likwidację zapasów celem opróżnienia składów, na które złożono w pierwszej połowie rb. znaczne ilości węgla. W pierwszym rzędzie zaznaczyć należy pewne osłabienie wysyłek do krajów skandynawskich, oraz do krajów Europy Zachodniej. Zmniejszyły się również nieco wysyłki węgla bunkrowego do Afryki Północnej i Zachodniej, zwiększyły natomiast wysyłki do Włoch i Ameryki Południowej. Eksport łądowy nie wykazał poważniejszych wahań.

(k) **Nie ma jeszcze kredytów pod zastaw wełny.** Jak dowiadujemy się, kredyty bezprocentowego pod zastaw nadesłanych partii wełny Jarmark Wełny w Poznaniu narazie nie może jeszcze udzielać, gdyż nie zakończono dotąd rozmów z Państwowym Bankiem Rolnym. Przypuszczać jednak należy, że rozmowy te zakończone zostaną już w najbliższym czasie. (az)

(k) **Ceny maksymalne i rzemiosło rzeźnicze.** Na wielkopolskim rynku bydła i mięsa obserwuje się obecnie poważniejszą zwykłą cen żywcia. Bezpośrednim powodem tego jest pełny sezon przednówkowy, w którym zmniejszają się znacznie dowozy do miast. Przy słabej podaży i normalnym popycie ceny idą w górę, co jest zupełnie zrozumiałe. Wobec gwałtownej

zwykłej cen żywcia, wchodzą automatycznie w życie przepisy o wyznaczeniu przez władze administracyjne cen maksymalnych. Ceny te, jak informują nas koła zainteresowane, nie wytrzymują normalnej kalkulacji i narażają producentów przetworów mięsnych — rzeźników, wędliniarzy, na poważne straty. Jedynym wyjściem z tej sytuacji jest zniesienie cen maksymalnych, lub gdyby miały być utrzymane nadal — wstrzymanie na okres kilkutygodniowy eksportu żywcia, mięsa i jego przetworów. (az)

(k) **Zjazd kupiectwa chrześcijańskiego w Równem.** W dniu 19 września 1937 r., w okresie VIII Targów Wołyńskich odbędzie się w Równem Woł. zjazd kupiectwa chrześcijańskiego z Wołynia. W zjeździe zapowiedziały swój udział władze Naczelnej Rady Kupiectwa Polskiego i Centrali Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, jak również kupiectwo chrześcijańskie z innych dzielnic Polski. Wszelkich informacji udziela Stowarzyszenie Kupców Polskich, Równem Woł., ul. Wartowa nr. 12.

Z ZAGRANICZĄ

„Wojna” turystyczna niemiecko-czeska. Ministerstwo Gospodarki Rzeszy ogłosiło, iż środki płatnicze, przeznaczone na ruch turystyczny z Niemiec do Czechosłowacji zostały całkowicie wyczerpane. Już w ostatnich czasach musiano odrzucić szereg podań o przydział potrzebnych dewiz. Nie należy się również liczyć z szybkim dostarczeniem potrzebnych zapasów. Wobec tego podania nie będą na przyszłość załatwiane aż do odwołania. Zarządzenie to jest bardzo znamienne na tle ogólnie naprężonych stosunków Rzeszy z Czechosłowacją. Nic nie wiadomo oficjalnie o politycznych względach, które na zajęcie takiego stanowiska mogły wpłynąć. W każdym jednak razie odmowa przydziału dewiz na wyjazd obywateli Rzeszy do Czechosłowacji jest faktem dokonany.

(z) **Szczegółowy układu handlowego amerykańsko-sowieckiego.** Nowy układ handlowy, zawarty między Stanami Zjednoczonymi a ZSRR wszedł w życie w dniu 4 sierpnia rb. z terminem ważności na 1 rok. Układ przewiduje we wzajemnych o-brotach handlowych klauzulę największego uprzywilejowania. Poza tym ZSRR zobowiązał się w najbliższych 12 miesiącach zakupić w St. Zjednoczonych różnych towarów najmniej na 40 miln. dolarów, czyli o 10 miln. dolarów więcej od sumy zafiksowanej w poprzednim układzie, którego termin upłynął 12 lipca rb. Sowiety zobowiązały się również ograniczyć eksport swego węgla do St. Zjednoczonych najwyżej do 40 tys. ton.

(z) **Japonia konkuruje z Niemcami.** Rumuński przemysł włókienniczy sprządził ostatnio większą partię maszyn tekstylnych z Japonii. Dotąd Rumunia sprzedawała maszyny włókiennicze głównie z Niemiec. Transakcja z Japoni okazała się jednak znacznie korzystniejsza, gdyż ceny maszyn japońskich są niższe, zaś większa część transakcyj uregulowana zostanie w drodze kompensacji.

(z) **Światowe zapasy nafty.** Największymi zapasami nafty na świecie dysponują obecnie Sowiety, które posiadają około

KONIUNKTURY

Skóry

Aukcja skór surowych w Poznaniu, organizowana przez „Centralny Syndykat rzeźm. rzeźn. wędlin.” w Poznaniu, odbyła się dnia 5 sierpnia rb. w restauracji Rzeźni Miejskiej.

Do sprzedaży wystawiono 49 losów na skóry uboju rzeźniczego w stanie solonym z Poznania i z prowincji — w tym: 1670 skór bydłych, bez rogów i bez czaszek, bez kości ogonowej — krótkonogich; — 6343 skór cielęcych oraz 947 skór owczych wełnistych, półwełnistych, strzyżonych i gołych.

Notowano: skóry bydłecze i owcze za funt, skóry cielęcze za sztukę podług przeciętnej wagi — w złotych.

Tendencja ogólna: mocna, przebieg aukcji ożywiony, frekwencja kupujących bardzo liczna.

Skóry bydłecze: (w nawiasach ceny z aukcji lipcowej):

Zarłoki do 20 funt. (Poznań i prowincja (0,73) 0,78 — 0,80 zł, bukaty do 39 funt. Poznań i prowincja (0,73) 0,79 — 0,81 zł, wolce, jałowki i buhaje do 49 ft. (prow.) (0,71) 0,72 zł, wolce, jałowki i buhaje do 49 ft. (Poznań) 0,83 — 0,85 zł, wolce i jałowki od 50 ft. wzwyz (Poznań i prow.) (0,71) 0,77 — 0,80 zł, buhaje od 50 — 70 ft. (Poznań) (0,66) 0,77 zł, buhaje od 71 — 85 ft. (Poznań i prowincja) (0,63) 0,65 — 0,73 zł, buhaje od 86 ft. wzwyz (Poznań) 0,66 zł, krowy do 49 ft. (prowincja) (0,76) 0,81 zł, krowy od 50 ft. wzwyz (prowincja) 0,71 — 0,75) 0,76 zł, oryginalne (Leszno (0,74 — 0,75) 0,87 zł.

Skóry owcze:
Od 5,5 — 7,5 funt. przec. wagi do 6,5 ft. (prowincja (0,75) 7,10 zł, od 5,5 — 7,5 funt. przec. wagi do 7 ft. (Poznań) 7,90 — 8,00 zł, od 7,6 — 9 funt. przec. wagi do 8 ft. (Poznań i prowincja) (8,30) 8,50 — 8,70 zł, od 9,1 — 10 funt. przec. wagi do 9,5 ft. (prowincja) (9,30) 10,00 zł, oryginalne przec. wagi do 7,67 ft. (prowincja) (7 — 7,90) 7,50 do 8,60 zł, (w tym Rawicz, Leszno — dużo czerwonych), oryginalne ciężkie (Ostrów Włoc. czerw.) 8,60) 9,00 zł, oryginalne ciężkie ponad 10 ft. (prowincja) 11,00 — 11,50 zł, tuczne przec. wagi 12,9 ft. (prowincja) 14,25 zł.

Skóry owcze:
Oryginalne (prowincja) 0,90 — 0,97 zł.
Sprzedano na aukcji 1114 skór bydłych, 5169 skór cielęcych oraz 394 skóry owcze. Wynosi to w stosunku do podaży: przy skórkach bydłych 67 pct., przy cielęcych 81 pct, przy owczych 42 pct.

Niewątpliwie doszło do dalszych transakcji po aukcji, szczególnie skóry uboju poznańskiego, które zostały przy licytacji wycofane, znalazły nabywców z wolnej ręki. Jako towar pierwszorzędny, eksportowy uzyskują one zwykle najwyższe ceny.

Ceny skór surowych na rynku światowym podskoczyły w ostatnich dniach znacznie, co musiało się również odbić na naszym rynku krajowym. Tak na aukcji toruńskiej, (w dniu 3 bm.) jak i na obecnej poznańskiej zaznaczyła się zwykła cena i to na skóry bydłecze od 10 do 15 pct, na skóry cielęcze 5 do 10 pct oraz około 10 pct na skóry owcze, biorąc pod uwagę stosunek do aukcji lipcowej.

Przewidywania nasze, wyrażone w sprawozdaniu z aukcji lipcowej, sprawdziły się zatem w całej pełni. Wszelkie symptomy wskazują na to, że ceny na surowiec skórzany osiągną wkrótce poziom z przed maja ubiegłego roku a nawet jest możliwe, że go przekroczą. W miesiącach letnich ubój jest zwykle mniejszy (za wyjątkiem cieląt), z powodu wysokich cen na mięso spożycie tegoż znacznie spadło, co z natury rzeczy musi wpłynąć na ilość produkcji skór, kończy się też masowy ubój cieląt. Rolnicy zresztą niechętnie wyzbywają się bydła w okresie, kiedy paszy jest pod dostatkiem.

Na aukcji lipcowej sprzedano zaledwie 48 pct losów na skóry cielęcze, podczas kiedy na obecnej licytacji sprzedano 81 pct podaży. Mocna tendencja na skóry cielęcze oznacza wzmocnienie eksportu tego artykułu, lecz i krajowy przemysł musi już obecnie przystąpić do zakupów surowca na sezon jesienno - zimowy.

Rynek skór gotowych znajduje się jeszcze w stadium oczekiwania i niepewności. Zauważyć się daje obecnie pewne ożywienie w hurcie, mniej zasobni skórnicy detaliści nie mogą jednak uzupełnić swoich zapasów, gdyż brak im na to gotówki, zwłaszcza że obroty były w roku bieżącym bardzo słabe.

Warunki sprzedaży zaostrzyły się bardzo, niektórzy garbarze wykonują zamówienia tylko za zaliczeniem. Zapasy mają więc tylko nieliczni skórnicy, dysponujący gotówką. (Piljot)

2.500 milionów ton, co stanowi 54,8 pct ogólnych rezerw nafty na świecie. Na drugim miejscu znajdują się Stany Zjednoczone A. P., zapasy nafty na terenie USA wynoszą 25 pct wszystkich rezerw i obliczane są na 1.765 milionów ton. Rosja Sowiecka zatem i Stany Zjednoczone dysponują 79,8 procentami wszystkich rezerw światowych nafty. Pozostałe kraje posiadają już tylko niewielkie zapasy. Ilość nafty w Iraku obliczana jest na 395 milionów ton, Iran posiada 299 miln. ton, Wenezuela 245 miln. ton.

CHOROBY NAGMINNE W KRAJU

Departament służby zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej podaje, że w okresie od dnia 18 do 24 lipca rb. zgłoszono łącznie na terenie całego kraju: 335 przypadków duru brzuszego, 13 duru plamistego, 123 czerwonki, 327 plonicy, 218 błonicy, 23 nagminne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, 118 odry, 126 ksztuśca, 15 zimnicy, 29 gorączki pologowej, 4. Heine Medina, 99 róz, 5 wąglika i 1 włośnicy.

NIECODZIENNY OKAZ RABUSIA

Na terenie Otwocka i przyległości od wiosny tego roku grasował jakiś opryszek, który ograbiał samotne kobiety, wydzierając im torebki z pieniędzmi a nawet i pierścionki z palców. Ostatnio niejaki pan S. rabuś zabrał torebkę z pieniędzmi, biżuterią i czekiem na 10 tysięcy złotych. I ten ostatni go zgubił. Policja bowiem poczyniła zastrzeżenia w PKO i zaczęła obserwować interesentów, którzy tam wstępowali. Wkrótce przytrzymało jakieś eleganckiego mężczyznę ze wspomnianym czekiem, który jednak oświadczył, że go znalazł w pociągu a do PKO udał się jedynie w tym celu, ażeby go zdeponować jako znalezione.

Mężczyzną tym był 36-letni technik budowlany Paweł Rapaport, co do którego otrzymano, po skomunikowaniu się z firmami, w których pracował, jak najlepsze opinie. Pani S., z którą skonfrontowano Rapaporta, nie mogła napewno powiedzieć, czy to on ją ograbiał.

A jednak po dokonaniu ściślejszej rewizji osobistej znaleziono u niego ukryty pod pachą brylant, pochodzący z kradzieży, później zaś w mieszkaniu jego po rozmaitych sprytnie obranych skrytkach jeszcze dalsze dowody winy. Rapaport ostatecznie złożył zeznanie. Od pewnego czasu prowadził on podwójne życie: solidnego pracownika i eleganckiego rozrimieszka. Żona jego — jest bowiem żonaty i ma dwoje dzieci — nie nie wiedziała o tym podwójnym jego życiu i doznała silnego ataku serca, gdy wyszedł na jaw powód aresztowania.

KSIĘŻA JUBILACI DIECEZJI PŁOCKIEJ

W roku bieżącym obchodzą dwudziestopięcioletnie kapłaństwa w diecezji płockiej J. E. ks. biskup Wetmański, ks. prałat Piotr Kontecki, ks. prałat Marian Okólski, ks. kanonik Władysław Skierkowski, ks. proboszcz Telesfor Bogucki, ks. prob. Adam Niebryzdowski, ks. Józef Średziński, JE. ks. biskup Wetmański i pozostali księża jubilaci uczcili 25 rocznicę swych święceń kapłańskich całotygodniowymi rekolekcjami na Jasnej Górze. (KAP)

BOISKO SPORTOWE NA CMENTARZU

W starożytnym kościele w Jędrzejowie spoczywają relikwie bł. Wincentego Kadłubka. W sierpniu rok rocznie przybywają tu liczni pątnicy nie tylko z Ziemi Kieleckiej ale i z całej Polski. Przy świątyni znajduje się niewielki plac, dawne cmentarzysko klasztorne, otoczony resztkami murów obronnych, zbudowanych częściowo przez Austriaków w czasie wojny światowej. Na tym to placu miejscowy powiatowy Komitet Wychowania Wojskowego i Fizycznego, na którego czele stoją starosta p. Korniak i kapitan Pawlikowski, postanowił zbudować boisko sportowe.

Ponieważ cmentarzysko położone tuż przy kościele uważane jest za miejsce święte i popisy sportowe będą niewątpliwie przeszkadzać nabożeństwu w świątyni, jeszcze przed rozpoczęciem budowy boiska katolicy mieszkańcy Jędrzejowa i okolic zwrócili się z prośbą do p. starosy Korniaka, aby zaniechał zamierzonej budowy na niewłaściwym miejscu. Staroście złożono kilka podań, zaopatrzonych w liczne podpisy. Były też dwie delegacje u p. Korniaka. Niestety starania parafian nie odniosły skutku. Wysłano również kilka próśb do wojewody kieleckiego p. Dziadosza, również bez pomyślnych wyników. Ostatnio odwołano się do premiera gen. Sławoj Składkowskiego.

Mimo tych starań boisko buduje się nadal z wielkim nakładem środków, na przekór miejscowej ludności katolickiej, budząc powszechne rozgorzyczenie. (KAP)

Z BIAŁOSTOCKIEGO

Miasto Białystok po włączeniu do niego miasteczka Starosielec z czterema tysiącami mieszkańców będzie liczyło odtąd 107 tysięcy ludności.

W województwie białostockim powstaje przy pomocy odpowiednich instytucji gospodarczych i samorządowych Uniwersytet Ludowy dla młodzieży wiejskiej. Jako miejsce na powstanie tej instytucji upatrzono Żerna w pow. wołkowyskim. Przewidziane są kursy 4 1/2-miesięczne, w ciągu roku jeden męski i jeden żeński.

KONSERWACJA RUIN ZAMKU

Ruiny zamku Lubarta w Łucku, pochodzącego z XI wieku, będą poddane dalszemu zabiegom konserwatorskim po uzyskaniu na ten cel pewnych niezbędnych środków finansowych. Opuszczony zamek, po zastosowaniu koniecznych zarządzeń ochronnych, uniknie tym sposobem zupełnej zagłady, jaka w przeciwnym razie byłaby mu niechybnie groziła.

Krótkie informacje gospodarcze

— Na wczorajszych giełdach walutowych dewiza na Paryż wykazała pewną poprawę w późniejszych godzinach. Wzmocnił się również nieco dolar U. S. A. Pozostałe dewizy nie wykazały prawie żadnych zmian.

— W „Monitorze Polski” nr. 177 ukazało się obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu o zmianie opłat portowych.

— W pierwszym półroczu rb. eksport jaj z Polski wyniósł 99.799 q., wobec 113.889 q. w r. ub. W roku bieżącym zwiększono eksport jaj do Francji, Niemiec i Włoch, natomiast zmniejszył się wywóz do Anglii, Austrii, Czechosłowacji, Hiszpanii i Szwajcarii.

— Liczba bezrobotnych w W. Brytanii w dn. 26 ubm. wyniosła 1.379 tys. osób, czyli o ok. 23 tys. osób więcej niż w poprzednim miesiącu, lecz o 273 tys. osób mniej, niż w lipcu r. ub.

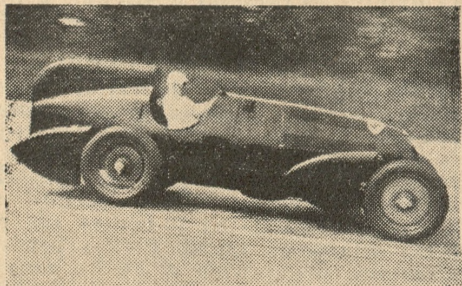
— Ogłoszona oficjalna statystyka stwierdza, że zbiory pszenicy jarej w Kanadzie są najniższe w ciągu ostatnich 30 lat. Do dn. 31 lipca rb. dokonano zbiorów w wysokości zaledwie 35 pct. przeciętnej wieloletniej.

PO WYŚCIGU W MONTE CARLO

Za kulisami wyścigów samochodowych

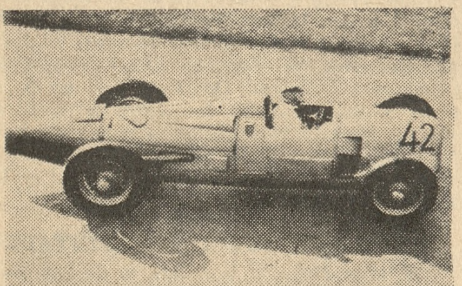
„Wielka Nagroda Księstwa Monako”, wyścig samochodowy rozegrany ubiegłej niedzieli na fantastycznie trudnej trasie w ulicach miasta Monte Carlo, zakończył się w sposób jaki nie miał przykładu w całej dotychczasowej historii sportu samochodowego: wszystkie trzy pierwsze miejsca zajęły samochody jednej marki, a mianowicie

Słynny samochód wyścigowy Alfa-Romeo „Monoposto”, konstrukcji inż. Jano, stał się, po świetnych zwycięstwach Nuvolari'ego, pierwowzorem wszystkich samochodów wyścigowych, budowanych według obowiązującej obecnie „formuły międzynarodowej”.

cie maszyny niemieckiej wytwórni „Mercedes-Benz”. Nic dziwnego, że wynik taki wywołał w całym świecie sportowo-motorowym nie tylko sensację, lecz także niemałe zaniepokojenie. Przeglądając wyniki wyścigów samochodowych za ostatnie dwa lata nie trudno stwierdzić, że wszędzie, z małymi tylko wyjątkami, zwyciężali Niemcy, przy czym w roku ubiegłym szczęśliwą passę miały „Auto-Uniony”, w roku bieżącym zaś raczej „Mercedesy”, zajmujące pierwsze miejsca na przemian z „Auto-Unionami”.

A cóż się stało z świetnymi do niedawna „Alfa Romeo” i z wspaniałymi ongiś maszynami „Bugattiego”? Czy naprawdę tylko Niemcy zdolni są do zbudowania dobrych samochodów wy-

Rewelacją ostatnich trzech lat były samochody wyścigowe „Auto-Union” konstrukcji dra Ponsche, zaopatrzone w 16-cylindrowy silnik o mocy 600 KM, umieszczony w tylnej części samochodu.

ścigowych? — Oto pytania narzucające się miłośnikom sportów motorowych, pytania, na które nie łatwo odpowiedzieć.

Kwestia wyścigów samochodowych jest szczególnie w obecnej chwili zagadnieniem dość skomplikowanym ze względu na zatarg panujący w świecie samochodowym na temat tzw. „formuły wyścigowej”. Należy tu wyjaśnić, że dla zrównania szans maszyn wyścigowych najwyższa władza sportu samochodowego „Comité Sportif International”, ustala co dwa lata wytyczne, określające typy samochodów jakie

mogą być dopuszczone do wyścigów międzynarodowych. Na lata 1935-36 ustalono, że samochody mogą być konstrukcji dowolnej z tym, że ciężar ich bez wody, materiałów pędnych, oliwy i opon nie może przekraczać 750 kg. Formuła ta, przedłożona następnie na rok bieżący, nie została uznana przez Francję, wskutek czego ustąpiła z placu boju konkurencja francuska, a więc także „Bugatti”, który obsyła wyłącznie imprezy dla samochodów sportowych. Anglia, gdzie wyścigi samochodowe są sprawą nie tyle wytwórni, ile raczej amatorów prywatnych, skoncentrowała się również na budowie samochodów sportowych, ograniczając się w kategorii wozów wyścigowych do maszyn klasy małej (o pojemności silnika do 1,5 ltr, jak „M. G.”, „ERA” itp.) Na terenie międzynarodowym pozostały więc ściśle biorąc tylko Niemcy i Włochy.

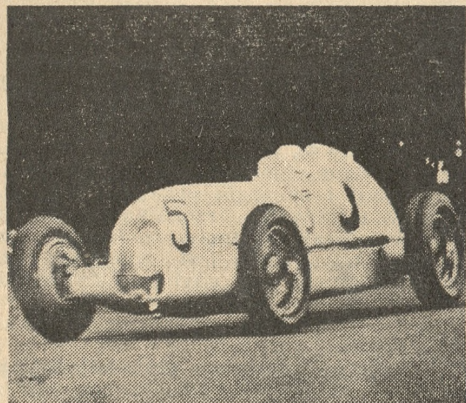
Włochy reprezentowane są przez markę „Alfa-Romeo”. Niepowodzenia tej marki wynikają głównie ze stanowiska jej świetnego konstruktora naczelnego, p. Jano, który jest właściwym twórcą nowoczesnych samochodów wyścigowych i na którego doświadczeniach i liniach wytycznych opierali się również konstruktorzy niemieccy. Otóż p. Jano stoi na stanowisku, że wyścigi samochodowe nie są pustą pogonią za sukcesami i rekordami, lecz tworzą jakby olbrzymie laboratorium dla doświadczonych, których wyniki przenosi się następnie na samochody seryjne. Ponieważ w samochodach osobowych nie stosuje się silników o bardzo wielkim litrażu, preto samochody wyścigowe konstrukcji Jano, słynne „Alfa-Monoposto”, posiadały silniki o pojemności 2,3 a później 2,7 ltr. Dopiero ostatnio, pod naporem sukcesów niemieckich, litraż ich powiększono, aczkolwiek z wielką niechęcią, do 4 ltr. Uwzględniając fakt, że 4-litrowe „Alfy” zajmują obok niemieckich maszyn przeszło 6-litrowych zaszczytne 4-te i 5-te, a nie raz 2-gie i 3-cie miejsca, musimy przyjść do przekonania, że są to wyniki niezwykle i że niepowodzenie ich jest tylko pozorne.

Nie umniejsza to oczywiście w niczym zasług konstruktorów niemieckich, którzy w ramach istniejącej obecnie formuły zdolali wyciągnąć wszystko, co tylko było możliwe. Doskonałe zawieszenie i idealny rozkład ciężaru zapewniają wielką pewność jazdy, a

potężne silniki z kompresorem 550- do 600-konne dają fantastyczny zryw i szybkości maksymalne dochodzące, zależnie od zastosowanej przekładni, do 350 a nawet 400 km/godz. Jeżeli teraz przeciętny nasz automobilista uświadomi sobie, że taka maszyna waży akurat tyle, co jego „Fiat 508” z silnikiem 1-litrowym i mocą 21 KM, to zapewne na samą myśl o jeździe na takiej maszynie odczuje nieprzyjemny ucisk w okolicy żołądka.

Niepowodzenie „Auto-Unionu” w wyścigu w Monako nie decyduje oczywiście o rozgrzewce pomiędzy obu konkurentami niemieckimi. Na porażkę złożyło się tu kilka okoliczności. Śmiertelny wypadek przy treningu na Nürburg-Ring młodego i świetnego nadzieje rokującego Ernesta v. Delius nie tylko zdekompletował ekipę „Auto-Unionu”, lecz niewątpliwie wpłynął ujemnie na pozostałych kierowców. Stuck, chcąc utrzymać mistrzostwo górskie rozegrane w ubiegłym tygodniu, przygotował do tego specjalną maszynę z podwójnymi oponami tylnymi i po uciążliwym treningu zajął pierwsze miejsce, zapewne jednak zepsuł sobie nieco styl dla jazdy normalnej, na co wskazywałby fakt, że pod koniec biegu ustąpił miejsca Rosemeyer'owi z powodu wyczerpania nerwowego. Rosemeyer zaś na swej pierwszej maszynie musiał się wycofać z powodu uszkodzenia przekładni, a sądząc z jego jazdy na maszynie Stucka, gdzie w krótkim czasie „odrobili” prawie stracony teren, byłby przeciwnikiem bardzo niebezpiecznym.

(A. Ch.)

W ubiegłym roku ukazały się na torach wyścigowych, jako groźny konkurent „Auto-Unionu”, nowe samochody wyścigowe „Mercedes-Benz”, aby po pewnych ulepszeniach, rozpocząć serię zwycięstw w roku bieżącym.

Kometę Finslera widać gołym okiem

Odkryta przed kilku tygodniami przez szwajcarskiego astronoma Finslera nowa kometa, ściąga obecnie na siebie powszechną uwagę astronomów, zarówno fachowych jako też miłośników zjawisk niebieskich. Ostatnio dzięki zbliżaniu się komety do Ziemi blask jej powiększył się tak znacznie, iż stała się ona dostępną dla oka nieuzbrojonego, równając się gwiazdom czwartej wielkości. Na pierwszy rzut oka mało różni się ona od otaczających ją gwiazd stałych. Dopiero w lornetce połowej zauważa się wyraźnie różnicę: kometa ma wygląd okrągłej mgiełki o silnej kondensacji centralnej, co czyni wrażenie gwiazdy przeświecającej przez mgłę.

Ostatnio kometa przesuwająca się na tle gwiazdozbioru Smoka, a obecnie znajduje się na obszarze Wielkiej Niedźwiedzicy. 10 lub 11 sierpnia przesunie się w pobliżu jasnej gwiazdy drugiej wielkości, trzeciej z rzędu w dyszlu Wielkiego Wozu, licząc od jego końca. Przez pewien czas kometa premierzać będzie słabo „zaludnioną” przez gwiazdy okolicę nieba a mianowicie konstelację Psów Gończych, i dopiero około 20 bm. znajdzie się w pobliżu gwiazdy pierwszej wielkości „Arktur” w Wolarzu. Niedługo potem, skutkiem niskiego położenia nad zachodnim horyzontem, przestanie być dostępną obserwacjom.

P. I.

Latawiec dziecięcy zdobywa wodospady Niagary

Gigantyczne wodospady Niagary, między jeziorami Erie i Ontario, na pograniczu Kanady i Stanu New York, obchodzą obecnie interesującą rocznicę. Upełniło właśnie 90 lat od chwili zbudowania nad ich wodami mostu wiszącego, łączącego oba wybrzeża rzeki.

Sto lat temu wodospady Niagary nie były jeszcze tą światową atrakcją, która dzisiaj zwabia setki tysięcy turystów z kraju i zagranicę. Nie znano ich po prostu jeszcze w szerszym kolach. Ich atrakcyjność odkrył pewien młody inżynier, który zrozumiał że ma przed sobą wielki cud przyrody, który ściągając będzie ku sobie wszystkich turystów, wszystkie parę, odbywające podróży poślubną i wszystkich, szukających emocji, o ile cud ten będzie dla nich udostępniony. Zrozumiał on dalej, że jest tu do zrobienia doskonały interes. Nie musiałby więc być Ameryka-

ninem, ażeby nie skorzystał z tej okazji zarobienia pieniędzy.

Pierwsza trudność, którą inżynier musiał pokonać, była też największa. Chodziło przede wszystkim o zbudowanie mostu wiszącego, który by połączył oba brzozy rzeki. Plan ten spotkał się z powszechnym uznaniem i doznał też dostatecznego poparcia finansowego.

Pierwsze próby przetrzczenia liny drucianej na drugi brzeg rzeki zakończyły się tragicznie. Czterech ludzi, którzy kolejno próbowali przeprowadzić się w lodziach przez rzekę z liną, znalazło śmierć w spienionych nurtach. Nieudane te próby takim zabobonnym strachem przejęły robotników, że wszyscy prawie pucielkali. Lecz inżynier nie dał się zniechęcić niepowodzeniom. Zaznajomiwszy się z prądami rzeki, puścił on daleko przed wodospadami tratwę na wodę z liną dru-

KINO APOLLO

SENSACJA, JAKIEJ DOTAD NIE BYŁO!
8 RUND EMOCJONUJĄCEJ WALKI
O MISTRZOSTWO ŚWIATA!
 „Czarny Bombardier” Joe Louis nokautuje Jima Braddocka mistrza świata ciężkiej wagi — 25 minut zacieklej walki!
 Wielki sensacyjny film, który będzie Was trzymał w napięciu tak samo, jak trzymał w napięciu 60 000 ludzi w Chicago, kiedy mistrz świata JIM BRADDOCK, po zacieklej walce, padł pod straszny ciosami „Czarnego Bombardiera” JOE LOUISA.
Jedyny autentyczny obraz z tego niezwykle sensacyjnego meczu wyświetlać będzie wkrótce w NADPROGRAMIE do kapitalnej komedii polskiej p. t. „DOROŻKARZ nr. 13” kino APOLLO.
 ng 47 462

ciana, która, według jego obliczeń, powinna była przybić do przeciwnego brzegu powyżej wodospadu. Lecz i ta próba nie powiodła się, lina bowiem zahaczyła się o skały podwodne i odcepiła się od tratwy, która następnie rozbiła się o skały wodospadu.

Lecz i to niepowodzenie nie zniechęciło upartego Amerykanina. Rozumiał on, że skoro nie przeprowadzi swego planu, stanie się pośmiewiskiem całego kraju. Próbował więc dalej ścieżką, tym razem za pomocą armaty, której pocisk przerzucił miał na drugi brzeg drut stalowy. Lecz pociski nie zdołały dotrzeć ponad 700 m szerokim strumieniem do swego celu i wpadały do wody.

Inżynier był bliski rozpaczy, ale nie opuszczał swego postępowania i wciąż myślał o nowych sposobach pokonania rzeki. Podczas jednej z wędrowek nadbrzeżnych zauważył on razu pewnego przyczepionego do skały latawiec dziecięcy, który przeleciał był ponad rzeką z przeciwnego brzegu. Intuicją odkrywcy inżynier zrozumiał w mig, że ten latawiec daje mu do ręki rozwiązanie problemu. Po dłuższych badaniach prądów powietrznych udało mu się też istotnie puścić taki latawiec, który szczęśliwie wylądował na przeciwnym brzegu, zabrawszy ze sobą cienką nici. Pierwsze połączenie obu brzegów było gotowe. Za pomocą tej nici przeprowadzono na drugi brzeg nie grubszą, a w dalszym ciągu sznur i linę stalową, która już umożliwiła rozpoczęcie prac przy konstrukcji mostu wiszącego.

Tak to wielkie dzieło techniki zawdzięcza swój początek zabawce dziecięcej.

(Kk)

Zastąpienie platyny szkłem w żarówkach

Do przeprowadzenia prądu przez szkło żarówki używano prawie przez 30 lat tzw. drutów uszczelniających z platyny, ze względu na to, że platyna i szkło posiadają prawie równy współczynnik rozszerzalności ciepła. Przy wzrastającym zapotrzebowaniu, światowa produkcja platyny nie wystarczałaby. Postanowiono wynaleźć materiał zastępczy.

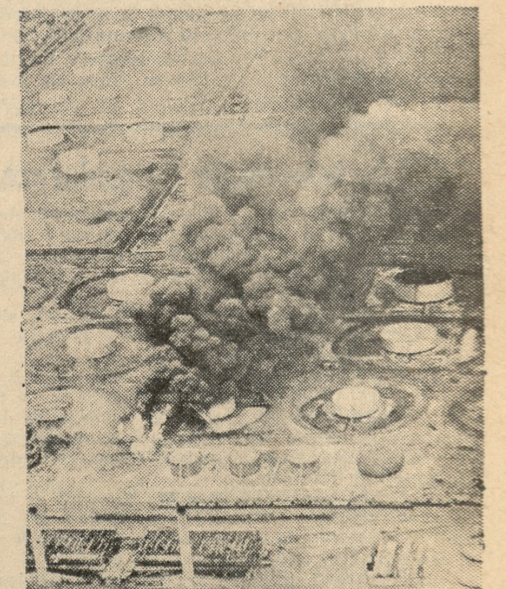
Dzisiejsze nasze lampy wyposażono w szklany materiał zastępczy nie tylko tańszy, lecz przede wszystkim lepszy, aniżeli używana dawniej platyna.

Fuder
ABARID
 NADAJE CERZE PANI ŚWIEŻOŚĆ I POWAB MŁODOŚCI. JEST ON NAJPEWNIJSZYM SPRZYMIERZENIEM URODY I POWODZENIA.

ng 47 873

W hrabstwie Suffolk w Anglii urodził się czarowaczki, z których niestety dwa zmarły. Na zdjęciu herold miejski obwieszcza mieszkańcom miasteczka radosną nowinę.

W rafinerii Sinclaira w Whiting wybuchł pożar w jednym ze zbiorników. Na zdjęciu płonący zbiornik widziany z lotu ptaka.

SPORT

U progu sezonu pięściarskiego

Kilkanaście zaledwie dni dzieli nas od rozpoczęcia sezonu pięściarskiego. Kluby okręgu poznańskiego wznawiają od kilku tygodni zaprawę swoich pięściarzy, przygotowując ich do czekających walk. Martwe dla pięściarstwa miesiące letnie wykorzystano do kalendaryzacji spotkań i kontraktowania przeciwników. Zanim odezwą się charakterystyczne dźwięki gongu, zwolujące liczne rzesze zwolenników tej dziedziny sportu na pierwsze zawody, zapoznajemy się z zamierzeniami klubów na nadchodzący sezon. Informację zasięgamy u kierowników czołowych klubów okręgu. Chociaż nie wszystkie pertraktacje zostały ukończone, to jednak stwierdzić można, że kluby starannie przygotowały się do sezonu, zawierając kontrakty z dobrymi drużynami.

Kierownictwo sekcji pięściarskiej Warty jeszcze przed jubileuszem klubu zapowiadało atrakcyjny turniej, który przelozono na termin późniejszy. Przypuszczać wobec tego należało, że program mistrza Polski na najbliższy sezon jest już ustalony. Ze tak nie jest wnosć musimy z oświadczenia kierownika sekcji pięściarskiej, który po kilkunastu namyśle oświadczył, że nie uważa za wskazane ujawniać już obecnie swoich zamierzeń. Uszanujemy wolę Warty i nie będziemy starali się dociec co zamierza robić w sezonie. Czytelnicy nasi dowiedzą się w porę, już chociażby z licznie nadsyłanych komunikatów, których nawet wszystkich nie jesteśmy w stanie zamieścić tuż przed spotkaniami towarzyskimi.

W dniu 22 sierpnia wyjeżdża drużyna nasza do Bydgoszczy, gdzie walczyć będziemy w Gdyni. W październiku walczyć będziemy w Gdyni z jednym z miejscowych klubów. Dalsze zawody towarzyskie w Poznaniu zależeć będą od wyników i

zawodami.

Kierownik sekcji pięściarskiej H. C. P. p. St. Szczepaniak informuje nas, że zawodnicy klubu trenują już od połowy lipca pod kierunkiem długoletniego trenera p. Kotkowskiego. — Dążymy do zdobycia drużynowego mistrzostwa okręgu, i osiągnięcia lepszych wyników aniżeli w sezonie ubiegłym, mówi p. Szczepaniak. W składzie naszej pierwszej drużyny zmian nie będzie. Walczyć będziemy w składzie (od wagi muszej do ciężkiej): Lieschka, Kolecki, Walkowiak, Szymczak, Kaźmierczak II, Kaźmierczak I, Klimecki i Adamczyk. Drugi zespół stanie do walk w składzie: Stempniewicz, Wolniakowski III (dawniej „Warta”) Ziętek, Sobczak, Błaszczak, Staszak, Przybylski (dawn. „Sokół”) i Stefański. Oprócz startu w drużynie mistrzostwach okręgu walczyć będziemy w mistrzostwach drużynowych okręgu. Mamy zaproszenia na wyjazd do Krakowa (Wawel i Wisła) oraz W. K. S. Grudziądz.

Jesienią roku b. sekcja obchodzi 10-lecie istnienia, na które sprowadzimy do Poznania drużynę zagraniczną, najprawdopodobniej niemiecką.

miejsca, jakie drużyna nasza osiągnie w

28-dniowa wycieczka wypoczynkowa WENECJA — WIEN — VIAREGGIO (3 tygodniowy pobyt) od 4. 9. — 1. X. — 455,-

FRANCOPOL
Poznań, św. Marcin 58. Telefon 41-04
Warszawa, Mazowiecka 9
n° 48 207

Lekka atletyka

Lekka atletyka w Sokole na prowincji rozwija się coraz lepiej, o czym świadczy odbywające się zloty okręgowe. Z okazji takiego zlotu odbyły się ostatnio zawody lekkoatletyczne w Jarocinie, do których stanęło 96 zawodników, 38 kobiet, 18 mężczyzn i 40 chłopców.

Wyniki techniczne były następujące: W pięcioboju drużynowym klasy A na 14 start. zwyciężyła drużyna gniazda Pleszew 76 p., 2) Krotoszyn Stary 97 p., 3) Krotoszyn 107 p., 4) Srem 184 p.

W pięcioboju drużynowym klasy B na 14 start. zwyciężyła drużyna gniazda Witaszyce 47 p., 2) Sławoszew 74 p., 3) Zerków 132 p.

W pięcioboju drużynowym zwyciężyła drużyna gniazda Jarocin 105 p., 2) Krotoszyn Stary 114 p., Krotoszyn 162 p.

W czworoboju drużynowym młodzieży męskiej zwyciężył gniazdo Pleszew 22 p., 2) Krotoszyn 42 p., 3) Witaszyce 45 p.

Wyniki indywidualne drużyn:

100 m: 1) Reszelski (Witaszyce) 12,2, 2) Wrzeszczyński (Pleszew) 12,3, 3) Minta (Krotoszyn St.) 12,4, 4) Kmiecik (Krotoszyn) 12,5. W dal: 1) Frański (Pl) 6,02, 2) Ławniczak (Krot) 5,88, 3) Reszelski (Wit) 5,80, 4) Wrzeszczyński (Pl) 5,74, 800 m: 1) Wrzeszczyński (Pl) 2:07,3, 2) Minta (Krot) 2:09, 3) Ławniczak (Krot) 2:20. Granat: 1) Szwarc (Sławoszew) 74,23, 2) Niewiada E. (Staw) 59,34, 3) August J. (Dobrzyca) 55,00, 1 500 m: 1) Kościelniak J. (Jar) 4:33,8, 2) Antkowski Sz. (Wit), 3) Rybczyński Br. (Jar), Kula: 1) Szwarc (Staw) 10,062, 2) Minta (Krot) 10,34, 3) Kmiecik (Krot) 10,13, 4) Wrzeszczyński (Pl) 9,43. Dysk: 1) Kmiecik P. (Krot. St.) 32,15, 2) Kmiecik Wl. (Krot) 31,62, 3) Minta B. (Krot) 31,15, 310 m płotki: 1) Wrzeszczyński (Pl) 20,8, 2) Moś (Wit) 21,2, 3) Wojtaszek (Pl), 4x100 startowało 8 drużyn: 1) Pleszew w czasie 50,1, 2) Krotoszyn 50,3, 3) Witaszyce 51,0. Sztafeta olimpijska — startowało 6 drużyn: 1) Witaszyce 3:55,2, 2) Krotoszyn 3:56,2, 3) Pleszew 4:00,2.

Drużyny — 60 m: 1) Młodecka L. (Jar) 8,1, 2) Stella (Jar) 9,0, 3) Stachówna (Krot) 9,1, 200 m: 1) Młodecka L. (Jar) 29,4, 2) Pugowska (Krot) 32,2, 3) Mieloszyńska J. (Jarocin) 32,4. W dal: 1) Młodecka (Jar) 4,12, 2) Stella (Jar) 3,98, 3) Pugowska (Krot. St.) 3,90, Kula: 1) Pugowska L. (Krot) 7,22, 2) Pugowska P. (Krot) 6,86, 3) Stella (Jar) 6,32, 4x75 m: 1) Jarocin I 47,2, 2) Jarocin II 47,4.

Młodzież męska — 60 m: 1) Radomski (Pl) 7,8, 2) Jedrzesik F. (Pl) 7,8, 3) Ciesielski J. (Krot) 7,8, 4) Górecki (Jar) 7,8. W dal: 1) Jedrzesik (Pl) 5,37, 2) Radomski (Pl) 5,26, 3) Górecki (Jar) 5,22.

Juniorzy Sokola Zabikowo — K. S. M. Luboń 113,92, 60 m 1. Nowotny (S) 7,4, 2. Durzyński (S); 200 m 1. Nowotny (S) 26,4, 2. Durzyński (S); 1500 m 1. Wasielewski Br. (S) 4:50,8, 2. Karski (K. S. M.); kula 1. Szymkowiak (S) 11,77, 2. Cudera (S) 11,56; dysk 1. Cudera (S) 41,31, 2. Stawski (K. S. M.) 37,38; oszczep 1. Cudera (S) 32,58, 2. Kujawa (K. S. M.) 37,09; w dal 1. Nowotny (S) 5,81, 2. Stawski (K. S. M.) 5,39; wzniosł 1. Nowotny (S) 1,50, 2. Tomiak (S) 1,45; trzcza 1. Tomiak (S) i Stawski (K. S. M.) po 2,50 m, 4x100 m Sokół 53,5 Durzyński, Cudera, Szymkowiak, Nowotny, 2. K. S. M.

Strzelanie

IV zawody strzelecko-lucnicze Pocztowego P. W. odbędą się na strzelnicy Bractwa Kurkowego w Poznaniu (Szelag) w dniach 14 i 15 bm., organizowane przez zarząd okręgu jako sprężadnianie poziomu strzelectwa i lucnictwa w poszczególnych oddziałach okręgu poznańskiego i eliminacja do niedalekich ogólnopolskich zawodów strzelecko-lucniczych Pocztowego Przysposobienia Wojskowego.

Uroczyste otwarcie zawodów przewidziane jest na dzień 14 bm. o godzinie 9.30, zakończenie i ogłoszenie wyników oraz rozdanie nagród na dzień 15 bm. o godzinie 18.

Pięściarstwo

„Warta” rozpoczyna z dniem 17 bm. je-sienny kurs pięściarski, który prowadzić będą trener p. Szydło i p. Jan Arski. Treningi odbywać się będą we wtorki i czwartki w godz. od 19.30 do 21 w sali pięściarskiej okręgowego ośrodka w f. Zapisy przyjmuje sekretariat klubu, Aleje Marcinkowskiego 26 w godzinach od 9 do 14 i od 16 do 18. (kom)

Od rana do wieczora

gdyby rewia rozpoczynała się rano. Niestety dopiero po zachodzie słońca można zażywać tej przyjemności. Ścisłe biorąc — o godz. 8 wieczorem rozpoczyna program sympatyczny zespół rewiowy w ogrodzie Adria. Warto być punktualnym bo szkoda każdego kawału, każdej melodii, w które obfituje rewia p. t. „Codziennie o ósmej”. Pg 29 394-26,166

RADIO

„Dramat w naturze” jest to poemat fantastyczny Dominika Magnuszewskiego; stanowi on próbę najwcześniejszego impresjonizmu polskiego. Utwór ten obrazuje przebudzenie się przyrody — w jednym dniu jej życia — od brzasku do nocy.

W realizacji radiowej 12 bm. o godz. 19.00, której częścią słowną opracował Stanisław Wasylewski — szczególnie ważną rolę odgrywa muzyka, podkreślająca w czterech impresjonistycznie barwnych preludiach i interludiach orkiestralnych — cztery pory dnia: „Ranek” — preludium o brzasku, „Południe” — scherzo motyli, „Wieczór” — sarabanda puchaczy i „Noc” — nokturn. Ciekawą tę audycję nada Rozgłośnia Poznańska w programie ogólnopolskim.

V Symfonia Beethovena

Nikt chyba nie potrafił się oprzeć głębokiemu wrażeniu, jakie wywiera V Symfonia Beethovena. Już pierwsze dźwięki, które oznaczają mają podobno kołatanie losu, przeznaczenia do bram życia, wstrząsają każdym słuchaczem. Najpotężniejsze, najbardziej tytaniczne dzieło literatury muzycznej, dzieło, którego treścią jest walka o najwyższe dobro ducha ludzkiego, nadane zostanie w płyt 12 bm. o godz. 16.15 w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej londyńskiej pod dyr. S. Kussewskiego.

dow.: 1. Sokół P. 2:38,2, 2. KPW Zb. 3:09, 3. K. S. Obra Zb. 3:19,2; 1000 m wplaw panie: 1. Szenkówna (P) 22:08, 2. Drzymałówna (P) 23:05; 1000 m wplaw panowie: 1. Bober II (P) 20:28, 2. Gałka (P) 11:42, 3. Nowak (P) 11:56,3, 4. Darmosz (P) 12:12,8, 5. Schuetz T. (Sokół Wolsztyn) 13:25,2, 6. Dembowski (Sokół Zb.) 13:26; skoki: Krakowski S. P. Lewandowski S. P.

Bieg młodzików 50 m dow.: 1. Barski (Sok. Wol.) 4,45 sek., 2. Matuszewski (Sok. Zb.) 46,2, 3. Mania (Sok. Zb.) 51,8, 4. Wujczak (Zbąszyń niest.) 52 sek.

Piłka nożna

Terminarz rozgrywek o wejście do ligi został przesunięty o jeden tydzień, ze względu na udział graczy Polonii w barwach reprezentacji Warszawy przeciw Gdańskowi w dniu 15 bm.

Spotkania z Vienna. — Kapitan związkowy PZPN p. Kaluża wyznaczył na zawody z wiedeńcami następujące składki:

Na środe: Pawłowski (Cracovia), Gemza (Ruch), Stolarczyk (AKS), Bętkowski (AKS), Danielak (Warta), Dytko (Dab), Wierzejewski (Gruf), God (Śląsk), Gedrewicz (PWATT), Gendra (Warta), Szwarc (Warta).

Na czwartek: Krzyk (Brygada), Botcher (HCP), Twórz (Warta), Góra (Cracovia), Nytz (Polonia), Piec II (Naprzód), Pirych (Warszawianka), Lewandowski (LKS), Baran (Resovia), Pytel (AKS), Kisieliński (Polonia).

LOTNICTWO

Z zawodów szybowcowych w Inowrocławiu. We wtorek odbyło się 11 przelotów na ogólną ilość 1.650 km. Najdalej zaleciał pilot Plenkiwicz, szef ekipy L. O. P. P., który osiadł w okolicy Radomia, w odległości 260 km. od Inowrocławia.

Pilot Dudzik (Kraków) na szybowcu „CW 5” wznosił się najwyżej w tegorocznych zawodach, wzbił się bowiem na 3.380 metrów.

Obecna oficjalna kwalifikacja za przeloty i za wysokość przedstawia się następująco:

1. Offierski Michał — 313, 2. Urban Mieczysław — 224, 3. Kasprzyk Witold — 231, 4. Góra Tadeusz — 185, 5. Milicer Henryk — 173, 6. Gaworski Bronisław — 164, 7. Żabski Zbigniew — 160, 8. Blaicher Michał — 153, 9. Dziurzyński Adam — 150, 10. Weigl Rudolf — 150, 11. Brzeźnian Stanisław 147, 12. Matłowski Tadeusz — 138, 13. Błożejewski Jan — 133, 14. Dudzik Kazimierz — 227, 15. Czarnecki Lucjan — 96, 16. Karczmarczyk Zygmunt — 71, 17. Mermel Henryk — 69, 18. Makowski Eugeniusz — 85, 19. Kozioł Andrzej — 46, 20. Modlibowska Wanda 46, 21. Krepisk Walenty — 35, 22. Kwiatkowski Leopold — 34, 23. Wacnik Stanisław — 28, 24. Tarczyński Tadeusz — 24, 25. Szczecińska Zofia — 11, i 26. Wróbel Franciszek — 8.

Zawody potrwać do niedzieli, dnia 15 bm. włącznie.

Zlot Okręgu Wągrowieckiego w Skokach

W Skokach odbył się w niedzielę, dn. 8 bm. Okręgowy Zlot „Sokola” Okręgu Wągrowieckiego. Na przyjęcie Sokolów miasto było pięknie udekorowane. Już w przeddzień po zapadnięciu zmroku odbył się na rynku koncert orkiestry ulanów, w czasie którego puszczano efektowne rakiety. W niedzielę po próbie ćwiczeń grupowych o godz. 9.30 nastąpiła zbiórka wszystkich obecnych z raportem delegatów Dzielnicy drh Libereza z Poznania. W Złocie brały udział następujące gniazda: Wągrowiec męskie i żeńskie, Kcynia, Szamocin, Golańc, Skoki, Mieścisko, Wapno, Rogoźno i Popowo Kościelne, razem około 250 osób. Po raporcie wyruszone z 8 sztandarami na czele do kościoła na mszę św., którą odprawił wiceprezes gniazda w Skokach, ks. proboszcz Echaust. Po mszy św. na rynku przed Pomnikiem Wdzięczności Najśw. Serca Jezusowego, po przemówieniu okolicznościowym ks. prob. Zamyślowski nastąpiło ofiarowanie Okręgu Wągrowieckiego Najśw. Sercu Jezusa. Ślubowania odczytała w odczuciu władz sokolich prezeska Okręgu Wągrowieckiego drhna doktorowa Kulińska. Ślubowania powtarzały głośno zebrane szeregi.

IWONICZ-ZDRÓJ

rozpoczyna 21 sierpnia III. sezon jesienny poleca ryczałtowy pobyt z kuracją 3 tygodnie **zł 153,-** Żądajcie prospektów, ng 47 788

Strzelanie

IV zawody strzelecko-lucnicze Pocztowego P. W. odbędą się na strzelnicy Bractwa Kurkowego w Poznaniu (Szelag) w dniach 14 i 15 bm., organizowane przez zarząd okręgu jako sprężadnianie poziomu strzelectwa i lucnictwa w poszczególnych oddziałach okręgu poznańskiego i eliminacja do niedalekich ogólnopolskich zawodów strzelecko-lucniczych Pocztowego Przysposobienia Wojskowego.

Uroczyste otwarcie zawodów przewidziane jest na dzień 14 bm. o godzinie 9.30, zakończenie i ogłoszenie wyników oraz rozdanie nagród na dzień 15 bm. o godzinie 18.

Pięściarstwo

„Warta” rozpoczyna z dniem 17 bm. je-sienny kurs pięściarski, który prowadzić będą trener p. Szydło i p. Jan Arski. Treningi odbywać się będą we wtorki i czwartki w godz. od 19.30 do 21 w sali pięściarskiej okręgowego ośrodka w f. Zapisy przyjmuje sekretariat klubu, Aleje Marcinkowskiego 26 w godzinach od 9 do 14 i od 16 do 18. (kom)

Od rana do wieczora

gdyby rewia rozpoczynała się rano. Niestety dopiero po zachodzie słońca można zażywać tej przyjemności. Ścisłe biorąc — o godz. 8 wieczorem rozpoczyna program sympatyczny zespół rewiowy w ogrodzie Adria. Warto być punktualnym bo szkoda każdego kawału, każdej melodii, w które obfituje rewia p. t. „Codziennie o ósmej”. Pg 29 394-26,166

RADIO

„Dramat w naturze” jest to poemat fantastyczny Dominika Magnuszewskiego; stanowi on próbę najwcześniejszego impresjonizmu polskiego. Utwór ten obrazuje przebudzenie się przyrody — w jednym dniu jej życia — od brzasku do nocy.

W realizacji radiowej 12 bm. o godz. 19.00, której częścią słowną opracował Stanisław Wasylewski — szczególnie ważną rolę odgrywa muzyka, podkreślająca w czterech impresjonistycznie barwnych preludiach i interludiach orkiestralnych — cztery pory dnia: „Ranek” — preludium o brzasku, „Południe” — scherzo motyli, „Wieczór” — sarabanda puchaczy i „Noc” — nokturn. Ciekawą tę audycję nada Rozgłośnia Poznańska w programie ogólnopolskim.

V Symfonia Beethovena

Nikt chyba nie potrafił się oprzeć głębokiemu wrażeniu, jakie wywiera V Symfonia Beethovena. Już pierwsze dźwięki, które oznaczają mają podobno kołatanie losu, przeznaczenia do bram życia, wstrząsają każdym słuchaczem. Najpotężniejsze, najbardziej tytaniczne dzieło literatury muzycznej, dzieło, którego treścią jest walka o najwyższe dobro ducha ludzkiego, nadane zostanie w płyt 12 bm. o godz. 16.15 w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej londyńskiej pod dyr. S. Kussewskiego.

Z manifestacji sokolej w Skokach: chwila przysięgi.

Dnia 8 sierpnia 1937 r., zmarł współwłaściciel firmy naszej, s. p.

Walenty Mierzejewski

właśc. apteki w Ostrowie Wlkp.

W Zmarłym straciłszy najlepszego Kolegę i Przyjaciela, który każdej chwili służył nam swoją cenną radą i pomocą. Cześć Jego pamięci!

„Hafeza“, Ska z ogr. odp. w Poznaniu
Zarząd

zg 27577

W poniedziałek, dnia 9 sierpnia 1937 r., zasnęła w Panu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzońa św. Sakramentami, nasza najukochańsza matka, babcia, siostra i teściowa, s. p.

Anastazja Lehnertowa

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12. bm. o godz. 3 po południu z kaplicy wojskowej przy Walach Jana III na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i rodzina.

zg 27578

Poznań, Gdynia, Rybnik, dnia 10. 8. 1937 r.

Dnia 9 sierpnia 1937 r. zmarł, s. p.

Marian Waclaw Szreybrowski

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 12. bm. o godz. 17 z kaplicy wojskowej na cmentarz św. marciński przy ul. Towarowej. Msza św. w piątek o godz. 9 w kościele św. Marcina, o czym donosi

w smutku pogrążona
rodzina.

zg 27 581

Poznań, Wały Jana III m. 12.

MŁODSZY żelaźniak

do ekspedycji w hurtowni
potrzebny.

Zgłoszenia pod dg 24 054
do Kuriera Poznańskiego.

SZNYRY kanalizacyjne suche, smolow.
TARGAN do uszczelnień barek
KONOPIE czesane,
PAKULY do uszczelnień nowych osiedli, kg 0.33
ZAKŁAD SZARPANIA
M. Czajkowski,
Bydgoszcz, 3-go Maja 12.
ng 48 255

Po zdrowie
i wypoczynek!

Tg 21 353

NIEMIRÓW-ZDRÓJ

Tani sezon jesienny: 20. VIII. — 10. X.

Stenotypistkę

piszącą biegle maszyną władającą językiem francuskim, możliwie angielskim, niemieckim **poszukują zakłady przemysłowe.** Zgłoszenia z fotogr i podaniem pensji do Kuriera Poznańskiego zg 27 576.

Zgadnij jaka NIESPODZIANKA czeka Poznań w najbliższych dniach?

ng 48 243

Szanownej Publiczności miasta Poznania i okolicy donosimy uprzejmie, że w dniu jutrzejszym o godz. 10-tej

otwieramy w Poznaniu przy **STARYM RYNKU 62** (nar. Wrocławskiej)

NOWY DOM TAPET

właśc. L. Oppeln-Bronikowski i M. Strugała

Tapety - Listwy - Ceraty - Obrusy - Linoleum - Chodniki

Najlepsze gatunki — najmodniejsze wzory — Ceny najniższe
Wzory na życzenie

Przedsiębiorstwo nasze polecamy życzliwemu poparciu obywatelstwa i zapewniamy skórą, fachową i sumienną usługę.

dg 24 055/6

Właściciele **L. Oppeln Bronikowski i M. Strugała.**

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE!

Wszelkowi sławie Jasnawidz Prof. Dżami, założyciel „Poradnia Życia” w Berlinie i Dreźnie, twórca dzieł astrologicznych O ile wedle obliczeń kabalistycznych; wizji medialnej wygrana nastąpi, prześle każdemu zgłaszającemu się zupełnie darmo los. Jasnawidz Prof. Dżami daje każdemu stuprocentowe przepowiednie Zdobędziesz klucz w którym otworzysz sobie wrota do szczęścia i dobrobytu. Tajemnica loterii tkwi w Twoim imieniu. Podaj imię, datę urodzenia, kilka włosów dla kontaktu oraz fotografie, o ile posiadasz, a powiem Ci kiedy i czy wogóle wygrasz

Przepowiednie, wskazówki, horoskopy, życiowe, miłości, kradzieże, zakopane skarby, odnalezienie zaginionych osób stanowią tajemnice Twojego szczęścia. Nadesłaj jeden złoty na porto. Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam. **Poradnia Życia Jasnawidza Prof. Dżami, Kraków, Wielopole 3** ng 47 921/2

Ekspedienta

młodszego, dzielnego, możliwie specjalistę branży „materiały męskie” **poszukuje się od 1 września.** Oferty z odpisami świadectw i podaniem wynagrodzenia złożyć w Kurierze Poznańskim zg 27 580.

ZAWIADOMIENIE!

Wielce Szanownej Klienteli tak dotychczasowej jak i przyszłej jaknajuprzejmiej donoszę, że **przeniosłem mój**

SPECJALNY MAGAZYN FUTER

do obszernych lokali
w tym samym domu

przy ul. Podgórznej nr 10 — Tel. 25-67

Poświęcenie nowych lokali nastąpi dnia 12 b. m., o godz. 11-tej przed południem. Dziękując mej Szan. Klienteli za dotychczasowe poparcie, proszę jaknajuprzejmiej o dalszą życzliwość.

dg 24 048

Z poważaniem **Z. Goździewicz**

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Sprzedam
nowy dom przy tramwaju, Kasztelańska 33. — zdg 4 239

Kamienica
niewykończona 8 lokatorów 27.000 Łąkowa 20 — 8; 3-5 — zdg 4 281

Dom
piętrowy w Lubaniu przy dworcu do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zdg 4 253

Willa
komfortowa 3.000 dochodu, 29.000; wpłaty 18.000.— Metelski, Poznań, Święty Wojciech 30 — 1. — zdg 4 569

Dom
nowy, wolny od stempla, 6 lokatorów, dochód 3.000, cena 24.000; wpłaty 18.000.— Metelski, Poznań, Święty Wojciech 30 — 1. — zdg 4 570

Kamienica
nowa, komfortowa, kościele, gimnazja, rynku Łazarzkim 75.000 dochód 8.100.— Kamienica nowa komfortowa, wpłaty 72.000 przejęcie amortyzacji, Karaluz, Poznań, Marszałka Focha 25. — zdg 4 588

Siedemmieszkaniowa
wille bezpodatkowa koło Diakonisk sprzedam, wpłaty 50.000.— Zgłoszenia do Kuriera Pozn. — zdg 4 589

Sprzedam
parcele Debiec, przystanek tramwajowy. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 4 492

W Krynicy
wydzierżawie lub sprzedam wille murowana, dziesięciopokojowa, wolne lata z latratna kawiarnia. Krynica, skrytka pocztowa 32. — zdg 4 506

Kamienice

nowa, śródmieście, komfort — wpłaty 70.000.— sprzedaż. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 494

Parcele
sprzedam, budowa dowolna. — Górczyńska 7. — zdg 4 293

Kamienice
dochód 2 800.— sprzedam 141 000, Maciejczyk, Piekary 12a, II. — zdg 4 627

Dom
parterowy z piekarnią w Ostrogu, Rynek 18, powiat Szamotulski, sprzedam. Cena 5 000 zł. Zgłoszenia Pepliński, Toruń, Lubicka 24. — Pg 29.347-64.82

2. PIENIĄDZ

Na kupno większego majątku wileńszczyźnie poszukuje do

15 000,—

zł. Korzyści zapewnione. Oferty Kurier Poznański zdg 4 287

4 000—5 000 złotych

poszukuje na I hipotece, nieruchomości Poznaniu dam 12%.— Oferty Kurier Poznański zdg 4 555

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Na majątku przyjmuje letników — las, woda, uroczą okolicą pokój utrzymaniem 2,50 zł dziennie. — Zgłoszenia do Kuriera Pozn. — zdg 4 294

Jastrzębia Góra

willa czysta, pierwszorzędna — chrześcijański pensjonat, elektryka, kanalizacja, łazienka, kuchnia warszawska, ceny znacznie niższe

4. OSOBISTE

Towarzyski
do lat 26, na wyjazd Zaleszczyk, później podmiejskie poszukuje paniąka towarzystwa. Oferty Kurier Poznański zdg 4 290

Utyjesz
stojąc się w śniadalni Sobczyńskiego, Ratajczaka 2. — zdg 3 705/6

6. OŻENKI

10 000,—

na I hipotece, wartość realności 30 000, poszukuje solidny, przystojny, starszy kawaler. Ożenek nie wykluczony. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 423-4

Kawaler

przystojny, lat 27, właściciel pewnego dobrego dochodowego przedsiębiorstwa, dla braku znajomości pań poszukuje żony. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 522

7. SPRZEDAŻE

Motocykl „Phänomen“
motorem Sachsa 2,75 KM 2 biegi i wolny światło elektryczne, bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena

695,—

Wul. Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. — Pg 28 573-19.79

Miód

12,50 — Kawany 2,80 — Baklany 2,50 wysła Es-Wu. Zaleznia warszawska, ceny znacznie niższe.

Meble
tanie i solidne, spieszają wszyscy do „Hali Mebli“
Wrocławska 38. — Dorodne warunki spłaty — Pg 29 374-56.464

Tatra
typ. 30, 4 cylindrowy, sześć osobowa limuzyna — korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia „Par“ pod „32.27“ — Pg 29.383-32.27

Komplet parowy
do młócenia prawie nowy sprzedam całkowicie lub pojedynczo. Cena według umowy. Wł. Kaczmarek, Krośno, pow. Wągrowiec. — ng 48 195

Sprzedaż — Naprawa

montownia piór — wszelkich systemów piór wiecznych ołówków — automata — tycznych. Naprawa natchmiast w firmie — Józef Czosiński, spec. skład papieru, Poznań — Fr. Ratajczaka 2. — dg 23 701

Zlewy kuchenne, Siedzenia
klozetowe

piece, wanny
kapielowe poleca wyjątkowo tanio. Koska, Poznań, Dominikańska 5 — Ng 46 575

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju Józef Matuszewski, Wrocławska 19. — dg 24 024

Okazyjnie
sprzedam bardzo dobrego wózka w trzecim polu oraz sztucer myśliwski z lornetą. — Informacje Miedzichód n. W. ul. Wiejska 5 m. 3. Sawicki. — zdg 4 233

Regaly
składowe, aparaty do kawy, — herbaty, kakao. Górczyńska 29, m. 2. — zdg 4 261

Ford Junior
dobrym stanie 2 500. Dr. Kamiński, Focha 72. — zdg 4 251

Pianino
piewszorzędne zagraniczne, — Marcina 15 — 5. — zdg 4 334

Kawiarnię
śniadalne w Poznaniu sprzedam. Adres Kurierze Pozn. zdg 4 316

Cegła
tragarze, szalówka, drzewo opałowe, rozbiórka, Kościelna 9. — zdg 4 313

Mundur
oficerski kamg. nowego kroju. — Sw. Marcina 62, m. 5. — zdg 4 351

Meble
kupuje się najtaniej u **Bakosia, Stary Rynek 51** — zdg 3 904-5

Podwozia
mleczarskie używane części samochodowe, opony dęte, pełne, zakup — sprzedaż, „Automagazyn“ Jakuba Wujka 9, telefon 75-17. — Ng 47 364-5

1 200 samochodów
rozbranych używane części podwozia mleczarskie opony najtaniej w firmie Autosklad, Poznań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74 d 23 879-80

Skład
towarów krótkich, bławatów i papieru z mieszkaniem, w dobrej dzielnicy Poznania natchmiast do sprzedania. Oferty Kurier Poznański ng 48 209

Wielki wybór **Kryształów**
różnych innych drobnych najniższe ceny tylko Jezuitska 10. (Świętosławska).

„Dom Okazyjnego Kupna“.
Pg 28 933-28.27

Maszyny do pisania
nowe i używane z gwarancją, dostarcza najkorzystniej Kochanowicz i S-ka, pl. Wolności 13 (obok 3 Maja). — Pg 28 956-29.11

Samochód
Praga Picolo Sport w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. — Adres wskazuje Kurier Poznański zdg 4 269/70

Przepisowe fartuszki szkolne
wszelka bielizna pończoski, wyprawy dla pensjonarek, gimnazjalistów. Fabryka Bielizny

J. Schubert
Stary Rynek 76. — Pg 29 150-32.14

Kanapa
fotele, stół mahoniowy. Oferty Kurier Poznański zdg 4 534

National
kase rejestrująca sprzedam. — Zgłoszenia Kuriera Poznańskiego ng 48 247

Odkurzacz
elektryczny biurko, łożka, łóżanka, regał, fotel, Wierzbicice 4 i dozorca. — zdg 4 624

Okazja w Gdyni
tanie sprzedam dobrze prosperujący skład cukrów i owoców. — najlepszy punkt miasta. Zgłoszenia Kurier Poznański, Gdynia ng 48 262

Fryzjerna kompletna
miasto powiatowe, 3 obsługi z aparaturami, damskim, pierwszorzędna egzystencja, powód wyjazd. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 585

Młody
chart okazynie na sprzedaż. — Wodna 13. m. 9. zdg 4 510

Samochód
limuzynę 600 zł. Jeżycka 42, garage. zdg 4 512

Maszyny stolarskie
używ. w dobrym stanie: grezarka Kirchnera 1 000 X 900 mm. heblarka grub. Herkules 600 mm i inne korzystnie odda W. Gierczyński, Poznań, św. Marcin 13, telefon 18-85. zdg 4 513

Gabinet
Adres Kurier Pozn. zdg 4 457

Okazyjnie
do sprzedania dobrze prosperujący sklep materiałów piśmiennych biurowych i szkolnych w najruchliwszej i eleganckiej dzielnicy Warszawy — tylko chrześcianinowi za gotówkę. — Wiadomość listownie Warszawa, Koszykowa 49, m. 16. Kazimiera Roszkowska. zdg 13 522

Adlera
maszyny do pisania tanio sprzedam. Piekary 12a, II. zdg 4 628

Leżankę
dobrym stanie 20.— Górna Wilda 3. — 22. zdg 4 618

Rower
dobrym stanie, okazja „cyngle” Rybaki 9, m. 11. zdg 4 504

Ciegarówkę
„Chevrolet” 6 najlepszym stanie zarejestrowany sprzedam Poznań i skrytka pocztowa 280. zdg 4 593

„Adler”
7 sprzedam. Poczta 15 — 2. zdg 4 548

Chevrolet
sześciocylindrowy, okazynie. — Mylina 10. zdg 4 563

Samochód
Fiat 501 gotowy do jazdy. Sielca 8/9 — 2. zdg 4 554

Szafę
lustrem, bieliźniarką, dywan rozmaitości sprzedam Jeżyce, Staszica 4, oficya. zdg 4 565

Wózek
dziecięcy biały na sprzedaż. — Sw. Marcin 20 m. 8. zdg 4 402

10. MAJĄTKI
Gospodarstwo
215 morg inwentarzem, żniwami sprzedam bez pośrednictwa — 35 000, wpłaty 30 000.— Oferty Kurier Poznański zdg 4 327

11. KUPNA
Lombardowe
kwity na bieliznę oraz dobre damskie futro kupię, Józefa 9—2. zdg 4 072

Futro
karakulowe, dobre obszerne kupię. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 240

Motocykl
kupię D. K. W. Zgłoszenia Agencja Kuriera Pozn., Pleszew, ng 48 256

Pianino
krótki fortepian kupię. Cena? — Oferty Kurier Pozn. zdg 4 420

Kupię
pokój paniński. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 430

Wózek
w dobrym stanie, Oferty Kurier Pozn. zdg 4 537

12. DO WYNAJĘCIA
5, 6 i 7
pokoi Grotgera tanio wydzierżawie. Telefon 34-44. Pg 29 376-56.467

6 pokojowe
trzęcye piętro, Młyńska 13. Borkiewicz, Kreta 24 — 3. zdg 4 064

Trzypokojowe
4 piętro, komfort, Chelmońskiego 8. zdg 2 539

Pięciopokojowe
komfort. Chelmońskiego 8. zdg 2 540

Komfortowe
2 pokoje z łazienką (garsoniera) do wynajęcia zaraz lub od 1. 9. br. Czynsz 125.— Wskaże dozorca przy ul. Bukowskiej 3. Ng 47 405

Dwupokojowe
kuchnia łaźienka pokojem służbowym, elektr. w centrum. Zgl. Hotel Royal, Al. M. Piłsudskiego 3. zdg 4 266

Pokój
kuchnia z meblami do oddania. Poznańska 6, m. 9. zdg 4 258

Pokój
od gospodarza, willi Solacz — przystanek tramwajowy, czynsz naprzód. Mazowiecka 6. zdg 4 262/3

Ubikacje
przy nadające się mieszkanie. — warsztat wydzierżawie. Poznań, Czartoria 8 — 9. zdg 4 279-80

Słoneczne
dwupokojowe mieszkanie, trzeci mały, łaźienka, kuchnia wynajmie Opalenicka 27. zdg 4 590

Jednopoikojowe
dwupokojowe, kuchnia, kaucja konieczna, piwnica 11 X 480. Zgłoszenia Gen. Umińskiego 19, Stróż. zdg 4 473

Jednopoikojowe
kuchnia, zaraz, kaucja konieczna Górna Wilda 112. zdg 4 476

Pokój
kuchnia, wygodny, nowe, urzędni-kowi. Pszczyzna 4. zdg 4 518

Pokój
kuchnia, łaźienka 45, Ostroroga, Zakręt 13, gospodarz. dg 24 051

Pięciopokojowe
Ogródowa 5, II piętro, gospodarz. zdg 4 477

3 pokoje
parter, komf. 61.50, zaraz — ul. Bydgoska 2, od 17. 19. zdg 4 603

Dwupokojowe
trzypokojowe, czteropokojowe **Pięciopokojowe**
Marcina 74, I, 18. front. zdg 4 611

Dwupokojowe
śródmieście. Adres Kurier Pozn. zdg 4 610

Dwupokojowe
wygodami Górczyn, Knapowskiego 17. zdg 4 497

Pokój
próżny. Czwartaków 17. zdg 4 552

5 pokojowe
Wielkie Garbary 30, do wynajęcia z 92.— gospodarz. zdg 4 517

Siedmiopokojowe
pięciopokojowe III słoneczne tanio. Wyspiańskiego 14 — 9, od 15—18. zdg 4 362

Pokój
kuchnią, Debiec, Krakowska 10. zdg 4 409

Mieszkanie
3 pokojowe. Zgłoszenia Górna Wilda 28, m. 7, 16—18. zdg 4 420

Pięciopokojowe
centrum wynajmie właściciel. — Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 334

Czteropokojowe
komfortowe, nowe wynajmie gospodarz. zaraz. Nad Wierzbakiem 30 — 5. zdg 4 514

Trzy
pokoje komf. odnowione do wynajęcia. Polna 19, właściciel Buško Piekary 22/23. zdg 4 393

Dwupokojowe
kuchnia, łaźienka od zaraz do wynajęcia. Ul. św. Leonarda 17. zdg 4 453

2 i 3
pokojowe mieszkanie w Głównej oraz ubikacje na warsztaty rzemieślnicze za złożoną kaucja. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 4 454

Dwupokojowe
szopa, przejęcie mebli, Małe Garbary 3, Leuschner. zdg 4 450

Czteropokojowe
centrum. „Jur”. Piekary 26. zdg 4 452

4
i 6 pokojowe mieszkanie, słoneczne, komfortowe, ogrzewanie, ogród. Matejki 68, portier. zdg 4 414

13. SZUKA MIESZK.
2—3
pokoje z kuchnią poszukuje bezdzietne małżeństwo, 3 miesiące z góry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 4 255

2—3
pokoi kuchnia, łaźienka od września, urzędnicza. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 345

Poszukuję
5 pokojowego mieszkania nadającego się na jadłodajnię, parter, ładnym wejściem w śródmieściu. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 323

Dziesięciopokojowego
na jednym pięttrze poszukuje. — Oferty Kurier Pozn. zdg 4 484

2 pokoje
kuchnia komf. możliwe łażarz od 1 września. Oferty do „Kosmos”

Nr. 2560
Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 25. ng 47 924

Oficer
poszukuje 2—3 pokoi możliwe śródmieściu. Oferty natychmiast Kurier Pozn. zdg 4 461

Pokój kuchnia
poszukuje place roczny czynsz na stanowisku. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 454

Dwupokojowego
mieszkania, możliwe śródmieściu z korytarzem wprost od gospodarza (bezdzieln). Oferty Kurier Pozn. zdg 4 533

1
do 2 pokoi blisko centrum szuka samotny pan, najchętniej od gospodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 388

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
umebl. z telefonem ewentl. na biuro do wynajęcia. Fredry 4. — m. 5. dg 24 046

Pokój
plac Działowy 10 — 10. zdg 4 116

Próżny
św. Józefa 6 — 12. zdg 4 259

Kręta
5 — 3 I., duży pokój frontowy dla jednego lub dwóch panów. zdg 4 293

Klatki
Focha 63, m. 6. zdg 4 285

Duży
czysty, słoneczny, łaźienka jednemu lub dwóm panom wydzierżawie zaraz. Niegolewskich 12, I., prawo. zdg 4 283

Jednoosobowy
Mickiewicza 13 — 5. zdg 4 346

Słowackiego
29, Kwaśniewski. zdg 4 250

Pokój
Wielkie Garbary 33, m. 10. zdg 4 338

Wygodny
frontowy wolny. Matejki 3 — 3. zdg 4 321

Elegancki
Jasna 5 — 9. zdg 4 307

Śniadeckich
28 — 4, niekrepujący. zdg 4 582

Z
pościela 15.— bez 12.— Niegolewskich 16 — 9. zdg 4 584

Focha
43 — 6. zdg 4 543

Mickiewicza
21/25 — 1. zdg 4 546

Pokój
oddzielnym wejściem. Poczta 15 — 2. zdg 4 547

Pokoik
pokój. Poznańska 27a, I prawo. zdg 4 486

Wierzbicice
39a, m. 4. zdg 4 496

Pokoik
utrzymaniem. Aleje Marcinkowskiego 1 — 9. zdg 4 495

Strzałowa
9, m. 20, dom tylny, dwuosobowy, tani, zaraz. zdg 4 511

Składowa
1, m. 16. zdg 4 480

Gwarna
17 — 10. zdg 4 600

Dąbrowskiego
23 — 8 utrzymaniem. zdg 4 605

Aleje Marcinkowskiego
18, m. 3
jednoosobowy. zdg 4 606

Pokój
utrzymaniem wynajmie. Marcin 66/67, m. 7. zdg 4 498

Pokój
klatki od zaraz. Piekary 9 — 8. zdg 4 594

Panience
wspólny. Poczta 21 — 3. zdg 4 553

Pokoje
komfortowe. Młyńska 2, m. 7. zdg 4 560

Niekrepujący
inteligentnej. Masztalarska 7a—5 zdg 4 556

Dąbrowskiego
24 — 11 jeden — dwuosobowy. zdg 4 564

Niekrepujący
czysty. Marcina 74, I., 18. — front. zdg 4 613

Grotgera
14 — 4. zdg 4 617

Urzednikom
Śniadeckich 18 — 9. zdg 4 619

Frontowy
Wierzbicice 53 — 7. zdg 4 379

Frontowy
telefon. Skarbowska 7, m. 8. dg 24 050

Niekrepujący
noblwiy. czysty. Młyńska 4 — 1. zdg 4 400

Wodna
25 — 9, dobre, dwuosobowy. zdg 4 408

Wielkie
Garbary 48 — 7. zdg 4 416

Działyńskich
3 — 8. zdg 4 415

Odnowiony
Skarbowska 4 — 14 zaraz. zdg 4 423

Pokoik
Woźna 18 — 4. zdg 4 359

Klatki
Woźna 18 — 4. zdg 4 358

Elegancki
balkonowy, czysty, telefon, I piętro, solidnemu. Ratajczaka 11a, m. 85, wchód 5. zdg 4 364

Działyńskich
7—9, utrzymaniem. zdg 4 538

Ratajczaka
11a — 71. zdg 4 881

Klatkowy
Ratajczaka 26, I piętro, telefon zdg 4 383

Garncarska
2 — 9. zdg 4 456

Frontowy
Grobła 5, m. 8. zdg 4 451

Dwuosobowy
zaraz. Marcina 5 — 11. zdg 4 367

16. SZUKA POKOJU

Jednoosobowego
w okolicy Jasnej. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 329

Pokój
większy, próżny, klatki schodowej, na biuro, nie wyżej II p., centrum zaraz. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 292

1—2 pokoje
sypialny i mekisi telefon, blisko Wałów Jagielly. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 347

2
pokoje bez mebli potrzebne. Plac Wolności, 27 Grudnia, okolica — utrzymaniem — bez. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 583

Niekrepującego
pokoju od 1. 9. poszukuje pan na stanowisku. Oferty z podaniem ceny do Kuriera Pozn. zdg 4 520

Śródmieściu
20.— Oferty Kurier Pozn. zdg 4 604

Klatki
centrum. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 503

Pokoju
umebl. niekrepującego z klatki schodowej poszukuje przyjezdny pan. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 516

Małżeństwo
szuka pokoju. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 308

17. LOKALE

20
pokoi na ubikacje biurowe poszukuje. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 4 521

2 ubikacje
parterowe handlowe, lekkie przemyśl złotych 15 i 35 miesięcznie. Półwiejska 30. zdg 4 626

Aleje Marcinkowskiego
18, m. 3
próżny frontowy na biuro. zdg 4 607

Pokój
próżny duży wysoki parter nadający się na cele handlowe. Poznań, Wielka 16, m. 1. zdg 4 598

Próżny
pracownie lub cichej organizacji wynajmie. Piekary 3 — 11. zdg 4 452

Klatki
balkon centralne ogrzewanie na biuro. Sw. Marcin 63, skład 2. zdg 4 386

18. DZIERŻAWY

Sześćsetmorgowy
domena inwentarzem 23 000.—

Trzystapięćdziesiątmorgowy — Kujawy
22 000.— wiele innych wydzierżawie

Nowak,
Poznań, Święty Marcin 22. zdg 4 597

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 12 sierpnia.
6.15 audycja poranna; — 11.57 sygnał czasu; 12.0' dziennik poludniowy; 12.15 pogadanka dla młodzieży wiejskiej; 12.25 koncert w wykonaniu Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej; 15.45 wiadomości gospodarcze; 16.00 audycja dla dzieci; „Przygody pana od przyrody” — pogadanka Stanisława Sumińskiego; 16.15 płyty V Symfonia c-moll op. 67 Beethovena; 16.50 „Jak gospodarują Angielki” — gawęda Stanisławy Goryńskiej; 17.05 koncert orkiestry Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Józefa Ozmińskiego; 17.50 poradnik sportowy; 18.05 pogadanka społeczna; 18.10 program na jutro; 18.15 Georges Boulanger w roli kompozytora i wykonawcy (płyty); 18.50 pogadanka aktualna; 19.00 „Dramat w naturze” Dominika Magnuszewskiego — słuchowisko w opracowaniu Stanisława Wasylewskiego; 19.15 muzyka Tadeusza Kassera (z Poznania); 19.40 pogadanka aktualna; 19.50 wiadomości sportowe; 20.00 koncert rozrywkowy (z Wilna); 20.05 koncert rozrywkowy; 20.15 muzyka pod dyr. Czesława Lewickiego; 20.45 wiadomości sportowe; 20.50 koncert rozrywkowy; 21.05 „Wieczory sierpniowe” — dialog o niebie gwiazdzistym — napisał Antoni Cwojdzkiński; 22.00 koncert solistów. Wykonawcy:

Jerzy Czaplicki (śpiew) i Stanisław Jarzębski (skrzypce); 22.50 ostatnie wiadomości.

WARSZAWA

Warszawa II — 13.00 koncert rozrywkowy (płyty); 14.00 pare informacji i program na jutro; — 14.06 recital fortepianowy Wilhelma Backhausa (płyty); 15.00 — jak spędzić święto? 15.10 muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R.; 22.00 wiadomości sportowe; 22.05 reportaż z życia; 22.20—24.00 muzyka rozrywkowa i taneczna (płyty).

POZNAŃ

Poznań — 12.15 skrzynka rolnicza; 13.00 życie kulturalne i społeczne Poznania; 13.05 orkiestra symfoniczna i Enrico Caruso (płyty); 13.50 poradnik sportowy lokalny; 13.55 płyty; 14.05 przegląd gieldowy; 14.15 muzyka ludowa (płyty); 16.15 poematy symfoniczne (płyty); 18.00 tańce z polskich oper i baletów (płyty); 18.25 „Wtorek” — skecz; 18.30 lwowski piosenki (płyty); 18.40 program na jutro; 18.45 wiadomości sportowe; 23.00—23.30 koncert życzeń.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

15.15 Koenigsw. Uwertury z płyt. 15.35 Berlin. Płyty.

22. ZGUBY

Zgubiono
znizkę i bilety kolejowe różne papiery. Łaskawy zwrot za wynagrodzeniem. Adres Kurier Pozn. zdg 4 301/2

Zaginął biały szpic
za wynagrodzeniem proszę oddać. Półwiejska 29, m. 6. zdg 4 485

Przybłąkał
sie dog. Marcin 4, rzeźnictwo. zdg 4 425

Papierośnicę
srebrna, ozdobiona herbami i monogramem, zgubiono w nocy na niedziele na ulicy Polnej, w pobliżu kliniki ginekologicznej. — Znalazca zechce oddać za wysokim wynagrodzeniem do kliniki ginekologicznej przy ul. Polnej. dg 24 057

23. ROZMAITE

Najbardziej
żyłte sypialnie, jadalnie itd. odpozierowują na kolor nowoczesny części brakujące dorabiam, ceny przystępne, Fr. Ratajczaka 11a, m. 56, wejście na lewo. zdg 3 787

Książkowy
doświadczony ma wolne godziny. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 2 880

Fryzjerzy bacność
żelazka oryginalne Deuss para od 12 zł nie imitacja Duis Foeny maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki, Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 47 396

Nieomylnie
przepowiadam wszystkie sprawy życiowe, obecne i przyszłe. — Sellima, Półwiejska 31 — 12. zdg 4 017

Narodowiec
i powstanie wielkopolski, żonaty, wiek średni, od szeregu lat bez pracy i znajdujący się w bardzo krytycznym położeniu, prosi o ofiarowanie znoszonej odzieży, bielizny i obuwi. Proszę adresować: „Powstaniec”, Bydgoszcz, poste-restante. zdg 4 527-8

Kto
ceruje akuratnie pożyczczy? — Oferty Kurier Pozn. zdg 4 458

Koncesji
pelen wyszynk poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 411

25. MUZYKA

Poszukuje
prania lub posługi raz lub dwa w tygodniu. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 101

Pracznica
zdrowa, silna przyjmie na stałe. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 105

Osoba
inteligentna poszukuje posady do dzieci. Świadczenia i referencje bardzo dobre. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 025

Osoba
inteligentna poszukuje posady jako gosposia do samotnej osoby, świadczenia i referencje bardzo dobre. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 026

Służąca
samodzielną, sumienną, poszukuje posady od 15. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 037

Dziewczyna
uczuwa szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 042

Dziewczyna
uczuwa z praniem i gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 048

Osoba
zaufana szuka posady od 15. do starszych państwa. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 049

Dziewczyna
poszukuje posady od 15. 8. z gotowaniem. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 089

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady do wszystkiego od zaraz lub 15. 8. 1937. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 224

Panienska
z prowincji poszukuje posady do składu i prac domowych. Grzeźczyńska, Szwejcarska 24. zdg 4 185

Więjska
starsza, polecona, gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 212

Uczciwa
poszukuje posady do wszystkiego od zaraz. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 071

Dziewczyna
z kuchnią warszawska poszukuje posady, uczciwa, porządna i samodzielna. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 115

Dziewczyna
lat 16, szuka posady dzieci, prac domowych. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 859

Szukam
posługi cały dzień z praniem. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 234

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego od zaraz lub 15. 8. 37 szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 225

Inteligentna
prowadzi samodzielnie gospodarstwo, najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 249

Dziewczyna
do wszystkiego, gotowaniem, od zaraz lub 1. 8. 37. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 239

Pracznica
akuratna, czysta, rzetelnie piecze. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 120

Gospośnia
szuka posady do samotnej osoby religijnej. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 218

Inteligentna
do samotnej osoby w charakterze towarzyski, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 219

TEATRY
Poznań, środa, 11. 8.
TEATR POLSKI: Środa, 11. 8. godz. 20: „Zamieszaj”, przedstawienie po cenach do połowy znizowanych.
Czwartek, 12. 8. godz. 20: „Dwaj meżowie pani Marty”, premiera.
ADRIA: „Codziennie o ósmej”.

KINA
Poznań, środa, 11. 8.
APOLLO: Z powodu kompletnej przebudowy nieczynne.
CORSO: „Wiktor czy Wiktoria”.
GLORIA: 30 karatów szczęścia.
GWIAZDA: „Ciotka Karola”.
METROPOLIS: „Wierna rzeka”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Wiedź — Londyn”.
RENAISSANCE: „Orzeł leci do Chin” oraz „Łowca przygód”.
SLONCE: „Klub kobiet”.
SFINKS: „Królowa Tańca”.
SWIT: „Miasto Anatol”.
TECZA-LAZARZ: „Konfetti”.
TECZA-WILDA: „Sztandar”.
WILSONA: „Fredk uszczęśliwia świat”.

Dziewczyna
zaufana, dobrze polecona szuka samodzielnej posady do prowadzenia domu. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 3 483

Osoba
inteligentna, znająca wszechstronnie gospodarstwo, szuka posady gospodni samodzielnej probowstwie lub samotnej. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 348

b) Inni

Młynarz
obeznany wszechstronnie, z nowoczesną techniką, 14 lat praktyki większych młynach szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 673

Nauczycielka
wychowawczyni, prawo nauczania, praktyka. Świadczenia bardzo dobre poszukuje posady do dzieci od 5 — 10 lat. Muzyka fortepian) początki, francuski, niemiecki bez konwersacji. Łaskawe zgłoszenia St. Okuljar, Węgierska Górka, Małopolska. zdg 0 205

Handlowiec
przyjmie stanowisko przedstawiciela lub inne. Jęczkowiak, Górna Wilda 114. zdg 4 141

Nauczycielka
egzamin nauczycielski szkół powszechnych, prawo nauczania, — dobry niemiecki, znajomość francuskiego, muzyka stopnia średniego szuka posady. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 052

Osoba
starsza, inteligentna zna gospodarstwo, szyć, robótki pielęgn. chorych, dzieci zajmie się domem. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 352

Biuralistka
szuka posady. Pensja 30.— Łaskawe oferty Kurier Pozn. zdg 4 254

Syn
uczciwych rodziców poszukuje nauki boga hotelowego, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 252

Panna
do pomocy w składzie szuka pracy. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 249

Piekarz
mistrz z kartą rzemieślniczą, — obeznany w cukiernictwie szuka posady samodzielnej, Matena, — Mrowino, poczta Rokietnica. zdg 4 214

Inteligentna
uczciwa, dobrego domu szuka posady piekarni, cukierni jako początkującą. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 336

Pani inteligentna
język niemiecki, energiczna i dobrze orientująca się obejme zarząd pensjonatu, domu, lub do towarzystwa pana domu. Oferty pod zdg 4 330 do Kuriera Pozn.

Panna
dwudziestoosześcioletnia, — inteligentna, lepszej dobrej rodziny, zna wszechstronnie gospodarstwo domowe szyć, haft, język niemiecki przyjmie posade samotnej osoby. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 335

Rolnik
zawodowy, zna prace w gospodarstwie pracowity, z dobrymi świadczeniami szuka posady, — okolica obojętna. Adres Michał Kordys, Wygoda, poczta Buk. zdg 4 300

Panienska
młodsza do składu lub pracowni poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 489

Ogrodnik
kawaler, lat 36, wykwalifikowany, obeznany warzywnictwie, sadownictwie, kwaciarstwie, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurier Pozn. zdg 4 442

Krawcowa
poszukuje posady poza dom. — Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 459

Panienska
szuka posady w składzie kwiatów lub jakiegokolwiek innej. — Oferty Kurier Pozn. zdg 4 474

Mierniczy
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 625

Gorzelany - książkowy
szuka posady żonatego lub samotnego od zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 596

Absolwentka
szkoły handlowej poszukuje praktyki w biurze. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 357

Panienska
znająca sprzedaż ciast, Ekspresso szuka posady, prowincja. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 535

Inteligentna
kochająca dzieci, muzyka robótki, szuka posady, wieś. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 536

Pracownik
zdrowy silny, młody przyjmie posade stangreta — woźnicy lub stałego robotnika. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 625

Modystka
szuka posady w Poznaniu. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 47 707

Poszukuje
posady ananerski restauracyjnej od zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 623

Ekspedientka
piekarsko - cukiernicza od zaraz lub od 1. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 673

Ogrodnik
dobre świadczenia poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 667

Poszukuje
pracy kasjerki - kancelistki, maszynistki, kinie, teatrze — lub w większym przedsiębiorstwie. — Świadczenia pracy, referencje dobre. Na żądanie kaucja — gotówka. Oferty: Oredownik, Łódź „Samodzielna”. n 47 573

Syn
wdowy wojennej, lat 18 szuka nauki za obuwnika. Łaskawe zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Woj. R. P. Koła Poznań, ul. Kozia 8, tel. 2994 zdg 3 651-2

Krawcowa
domowa szuka posady, krój pierwszorzedny, specjalność płaszczki komplety również wieś. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 818

Osoba
inteligentna, muzykalna, szuka posady wyręczyckiej do towarzystwa lub wychowawczyni. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 811

Nauczycielka
z dłuższą praktyką bardzo dobrymi świadczeniami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 2 968

Panienska
młodsza do składu poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 879

Pielęgniarka
z praktyką poszukuje posady do niemowlęcia. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 2 943

Początkująca
zdolna szuka praktyki biurowej. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 942

Książkowa
poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 824

Szwajcar
samotny po wojskowości szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 904

Podróżujący
zaprowadzony w Poznaniu i na prowincji, fachowiec z prawem jazdy poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 682

Panienska
do reki krawca lub krawcowej, szyć garderobę, bieliznę damską i męską poza domem i w domu szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 736

Sprzedawca
maszyn biurowych, wykwalifikowany poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 984

Biuralista
dobry korespondent, perfekcyjna maszyna, młody, poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 983

Inteligentna
poszukuje posady od 1-2 dzieci, zna robótki — szyć. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 394

Portierstwa
poszukuje ogrodnik bezdzietny. — Oferty Kurier Pozn. zdg 3 383

Panna
pomocnicą do szyć. względnie prasowania szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 260

Inteligentna
panna sierota umiejąca szyć szuka wszelkie prace domowe poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 3 557

Pielęgniarka chorych
praktyka szpitalna, poszukuje posady ewentl. prywatnie. Oferty z warunkami Kurier Pozn. zdg 24 036

Student
kończący W. S. H. poszukuje odpowiedniej posady lub praktyki. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 611

Wychowawczyni
samodzielna kochająca dzieci, dłużej lat, świadczeniami, szyć, niemiecki — poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 3 515

Panienska
skromna, muzykalna, robótki, szuka posady do dzieci, pomoc posatkach nauki. Florentyna Krupkówna, Ostrów Wlkp., Gimnazjalna 26. zdg 3282

Nauczycielka
lub wychowawczyni szuka posady niemiecki, szyć, dobre świadczenia. Oferty warunkami Kurier Pozn. zdg 3 008

Posady
kasjerki za kaucją lub podobnej szuka młoda inteligentna, przystojna. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 2 691

Dam nagrodę
za pomoc w uzyskaniu jakiegokolwiek posady. Jestem z zawodu kupcem — zbożowcem, znajomosci wszelkich prac biurowych i języków obcych. Łask. zgłoszenia pod „Zbożowiec” Biuro Ogłoszeń — Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 48 154

Chcę
jakoś żyć i ukończyć W. S. H. szukam pracy jakiegokolwiek lub lekcyj. Oferty Kurier Pozn. zdg 2 779

Od zaraz
lub później szuka posady rzadca-administrator. Górnoślazak, lat 45. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 2 658

Szofer
z praktyką poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 2 684

Bufetowa
z obsługą gości sumienna, dobre świadczenia szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 019

27. WOLNE MIEJSCA

Ekspedientka
do składu cukierków zdolna, inteligentna, przystojna i miła z kaucją. Oferty Kurier Pozn. zdg 3 895

Laborant - (tka)
retuszer (rka) pierwszorzedna siła. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 210

Karmelarka
możliwe znającego wyroby czekoladowe poszukujemy od zaraz. Zgłoszenia Kurier Pozn. ng 48 242

Uczeń
słu. ko - mechaniczny poszukujący. Zakłady Mechaniczne, — Dolna Wilda 53. zdg 3 642

Poszukuję natychmiast pierwszorzednego, biegłego, trzeźwego i uczciwego

służącego-kamerydnera
Zgłoszenia należy kierować pod H. v. Wegner, Majętność Ostaszewo, pow. Toruń. Ogas 29 028

Konstruktor
kreślarz z dokładną znajomością języka niemieckiego natychmiast poszukujemy. Wyczerpujące oferty z żadanymi wymaganiami i fotografiami należy kierować pod: „Pierwszorzedna siła” do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124. Tg 21 351

Inżynier
elektryk z dokładną znajomością języka niemieckiego natychmiast poszukujemy. Wyczerpujące oferty z żadanymi wymaganiami i fotografiami należy kierować pod: „Pierwszorzedna siła” do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124. Tg 21 352

Szofer
do obsługi stacji benzynowej. — Szerokie znajomości rzutkość kaucja wymagana. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 237

Ekspedientka
biegła w liczeniu z znajomością niemieckiego potrzebna z branży tytoniowo-butelkowej sprzedaży. Adres Kurier Pozn. zdg 4 268

Gospodyni
kucharka, inteligentna, wykwalifikowana na probostwo. Pensja wiek Kurier Pozn. zdg 4 296

Młody
pomocnik fryzjerski potrzebny od zaraz. Grabów Wielkopolski, ul. Kaliska 9. zdg 2 591

Młoda
dziewczyna bardzo dobre gotowanie, drób zaraz na wieś pod Poznań. Zgłaszać się piątek, — godz. 2. Wyspiańskiego 9. II piętro, lewo. zdg 4 344

Posługaczka
cały dzień z gotowaniem. Kawiarnia, Wierzbicze 27. zdg 4 342

Stolarnie
doświadczeni stolarze znajdują zatrudnienie „Electro-Progress”, Romana Szymańskiego 1. zdg 4 339

Wychowawczyni
język niemiecki i polski, do dzieci 7-10 lat. Zgłoszenia Rolbiecka, Środa, Cukrownia. zdg 4 310

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Chelmońskiego 16. zdg 3 867-8

Dziewczyna
młodsza pracowita, uczciwa, polecona z świadczeniami potrzebną do apteki. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 332

Praktykanta
wzgl. ucznia handlowego z dobrej rodziny z ładnym charakterem pisma poszukuje poważna firma. Oferty z życiorysem i fotografią pod Kurier Pozn zdg 4 541

Tokarz
do metalu poszukiwany, korzystne prace akordowe. Dolna Wilda 53, Zakłady Mechaniczne. zdg 4 491

Dentystę
uprawnionego poszukuje. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 4 508

Uczennice
od zaraz. Golał, skład wedlin. Wodna 2. zdg 4 519

Dla
niemowlęcia i 1 1/2 letniego dziecka poszukuje od 15. 9. względnie 1. 10. na wieś opiekunki (freblanki) z pierwszorzednymi świadczeniami. Reflektuje się jedynie na sumienne i doświadczone osoby. Odpisy świadectw, z podaniem żadanej pensji i fotografii proszę nadesłać do Kuriera Pozn. zdg 4 441

Poszukuje
na wieś starszej nauczycielki-wychowawczyni, wyższe wykształcenie, konwersacja francuska, albo studenta. Jeden chłopiec oddział 6 powszechnej. Przysłać świadczenia, podać warunki. Płoska, Bocheniec, poczta Goluł zdg 4 443

Fryzjerka
wodna żelazkowa zaraz. pensja. Pradzińskiego 48. zdg 4 460

Dziewczyna
uczuwa do wszystkiego. Słowackiego 42 — 8. zdg 4 463

Szofer - robotnik
potrzebny. Bogdan Leitgeber. — Towary kolonialne. zdg 4 295

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania. — Oferty Kurier Pozn. zdg 4 602

Hafciarki
pierwszorzedne sztandary. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 612

Fryzjerkę (a)
poszukuje. Aleja Hetmańska 25. zdg 4 590

Dziewczyna
z gotowaniem, bez spania potrzebna. Pocha 95, m. 3. zdg 4 595

Kobieta
potrzebna od zaraz do toalet. — 27 Grudnia 1, Cukiernia. zdg 4 551

Woźnica
do sprzedaży mleka butelkowego uczciwy bez nalógów, najchętniej taki, który już sprzedawał. Zgłoszenia Mleczarnia Centralna Strzałowa 6. zdg 4 615/16

Bufetowa
z obsługą gości potrzebna. Hotel Warszawski, Kościan. ng 48 301

Dziewczyna
młodsza, wiejska. Świerczewska 6. Debiec, restauracja. zdg 4 356

Fryzjerka
fryzjer. Ratajcza 13. zdg 4 523

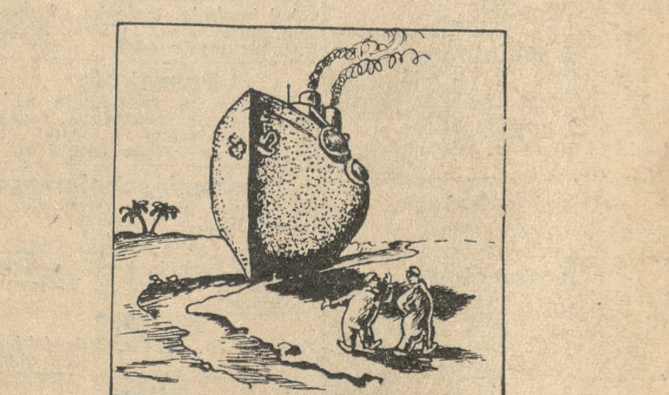
Potrzebny
pomocnik handlowy i ekspedientka od 15 sierpnia lub 1 września z branży konfekcyj i artykułów meskich. Zgłoszenia fotografii, — odpis świadectw kierować „Bazar” Tadeusz Nowicki, Srem, Rynek. ng 48 248

Fryzjer
damski na trwałą i żelazkowa potrzebny zaraz na wyjazd. Oferty Kurier Pozn. zdg 4 764

Służąca
na wieś z gotowaniem, praniem polecenia. Adres Kurier Pozn. zdg 4 396

Fryzjerka
potrzebna na zastępstwo od 15. 8. Graniczna 5. zdg 4 395

Humor zagraniczny

— Odrazu ci mówilem, że to nie jest Kanał Suezki! (M) (Deutsche Illustrierte, Berlin).

Przedpłata
na miesiąc sierpień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w nieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piema, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznej 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głozonego „dobre” do z. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówk., słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200-149.